10 Mai la Hamilton

UN PAS ÎNAINTE

—M. F. ENESCU—

La semnalarea din "Cuvântul Românesc" a unui "nou impuls în exil", puneam un semn de întrebare. Il puneam pentrucă dracul deşi atât de angajat în toate marile şi mai micile blestemăţii din lume, găseşte timp să-şi bage coada până şi în ultimul colţ care este exilul românesc. De data aceasta consfătuirea dela Paris din 12 Aprilie c. în continuarea acelei dela Frankfurt din 11-12 Ianuarie 1986, marchează un pas înainte fără semn de întrebare. Dracul a încercat fireşte, să pună piedici. Mai întâi a lansat versiunea după care un om politic din exil şi organizaţia ce prezidează, caută cu aceste consfătuiri să-şi asigure egemonia în exilul românesc. De prisos să insistăm că asemenea consfătuiri au cu totul alt rost decât de a ridica pe scut un anumit personaj sau de a înlesni întâietate unei anumite organizaţii. De altfel omul politic vizat, prin prezenţa sa, şi organizaţia respectivă prin comportamentul exemplar la nivel naţional, oglindit în comunicatul final, au dat o drastică desminţire acestei desinformaţii veninoase.

Cea de a doua piedică, tot atât de veninoasă, propunea opreliştea clasică de tip orwellian contra mişcării legionare. Ea trebue să dispară depe orizontul românesc.

Adunarea nici n'a luat act de discriminări nemotivate. Ea a dovedit un spirit compact de unitate, centrat numai pe imperativul unei poziţii româneşti demne de luat în seamă de factorii externi. Spiritul unitar din 12 Aprilie la Paris, este cu atât mai remarcabil cu cât el se desprinde din întâlnirea atâtor organizaţii şi elemente provenite din atâtea orizonturi diferite. Acolo toate s'au unificat într'un singur orizont, orizontul naţional.

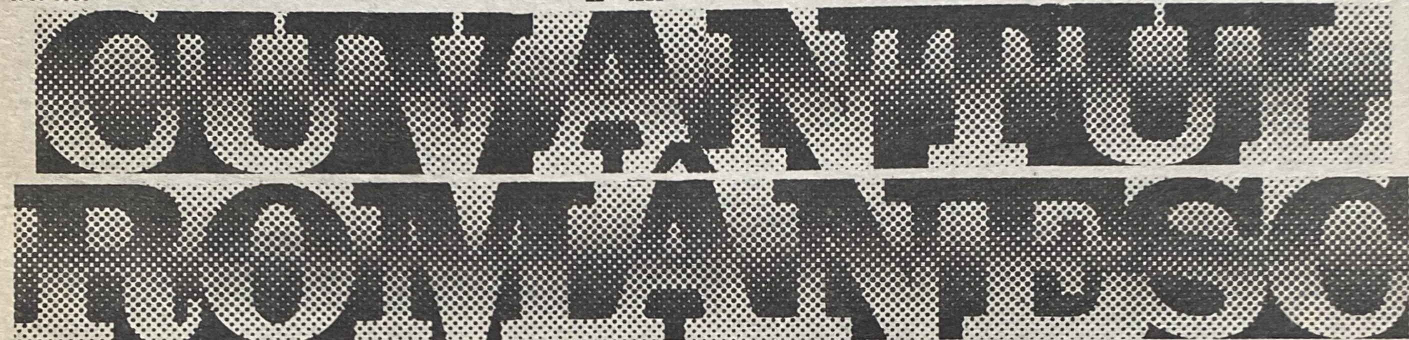
Tot aşa s'a degajat acolo o doctrină simplă peste ideologii şi partide după care "nu există liberali, ţărănişti, legionari, socialişti, ci numai Români", Români anticomunişti. Aceeaşi doctrină liniară a fost precizată în aceiaşi termeni şi de către Părintele Gheorghe Calciu ca un mesaj din ţară, în cuvântarea dela "Asociaţia Drepturilor Omului" din Frankfurt, la 19 Aprilie 1986.

In acest spirit de comuniune au decurs dezbaterile pătrunse de o profundă profesie de credinţă românească. In sfârşit cel puţin o parte din exil începe să fie conştientă de ce o învălmăşeală a istoriei frământă lumea. Trombe imense de energii oarbe sunt deslănţuite din adân-

Contiunuare în pag.3

ISSN
0705-8365

Printed in Canada
Imprime au Canada

THE ROMANIAN VOICE
THE LARGEST ROMANIAN NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

ANUL 11 Nr. 122 -IUNIE 1986- PUBLICAŢIE LUNARĂ DIRECTOR: GEORGE BĂLAŞU

CIRCULATIE IN AFARA CANADEI: AFRICA, ARGENTINA, ANGLIA, AUSTRALIA, BRAZILIA, BELGIA, CHILE, DANEMARCA, ELVETIA, GERMANIA, GRECIA, FRANTA, ISRAEL, ITALIA, OLANDA, ROMANIA, SPANIA, S.U.A., SUEDIA, TURCIA, YUGOSLAVIA, NOUA ZELANDA

MIRCEA ELIADE ULTIM OMAGIU

—Eugen BÂRSAN—

Luna Aprilie ne-a adus o veste pe cât de mare pe atât de tristă. In cea de a douăzeci şi doua zi a ei, a murit la Chicago, în urma unei hemoragii cerebrale, Mircea Eliade. Un Român care, pentru calităţile lui de om de ştiinţă, a ajuns la o culme de valoare universală. Un exemplu de calificare în această privinţă sunt cuvintele lui Franklin Gamwell, Decanul prestigioasei Facultăţi de Teologie a Universităţii Chicago, care sună astfel: "El (Mircea Eliade) este cel mai mare erudit al secolului XX în materie de ştiinţa religiilor."

Mircea Eliade s'a născut la 9 Martie 1907, în Bucureşti, deci împlinise 79 de ani. La drept vorbind, o vârstă la care nu mulţi ajung. Cu toate acestea, în ciuda anilor cu care l-a învrednicit Dumnezeu, strădania ştiinţifică a lui Mircea Eliade - deşi într'o enorm de mare măsură realizată - încă n'a ajuns să atingă punctul preconizat de el. De aceea tristeţea legată de moartea lui, ne este dublă. In primul rând am pierdut un Român de o extraordinară dimensiune, şi în al doilea rând pentrucă această pierdere este iremediabilă.

Dacă din punct de vedere al felului de a fi, Mircea Eliade era un om extrem de simplu, - o fire de nobilă simplitate a unui ţăran român-, în spatele acestei simplităţi excepţionala lui minte exploratoare era dedicată cercetării cosmosului spiritului omenesc.

Ne este extrem de greu a putea cuprinde fenomenul Mircea Eliade în câteva rânduri omagiale. De aceea, cu gândul doar la ilustrarea unei sumare imagini, redăm câteva crâmpeie din ce Mircea Eliade a scris despre el însuşi:

"Octombrie 1925. Aveam 18 ani - şi eram student. Eram liber. Singurul lucru pe care l-am avut de făcut a fost să mă prezint la Cancelaria Universităţii (din Bucureşti) cu diploma de bacalaureat şi să mă înscriu la Facultatea de Litere şi Filosofie. Imi propusesem să urmez o sumă de cursuri, dar cum frecvenţa nu era obligatorie, m'am mulţumit să asist cu regularitate doar la primele. Apoi, aproape fără să-mi dau seama, m'am trezit că vin din ce în ce mai rar la Universitate. Nu mă dezamăgiseră toţi profesorii, dar mi se părea că pot învăţa mai bine la mine în mansardă...

...Când, în 1932 la reîntoarcerea din India, m'am dus să-l văd (pe profesorul Rădulescu-Motru) părea (după o operaţie avută) cu 10 ani mai tânăr. Dar lecţiile lui din toamna 1925 mă dezamăgiseră...

P.P. Negulescu m'a impresionat prin heratica lui

Continuare în pag.3

MIRCEA ELIADE ÎN CONTEXT UNIVERSAL

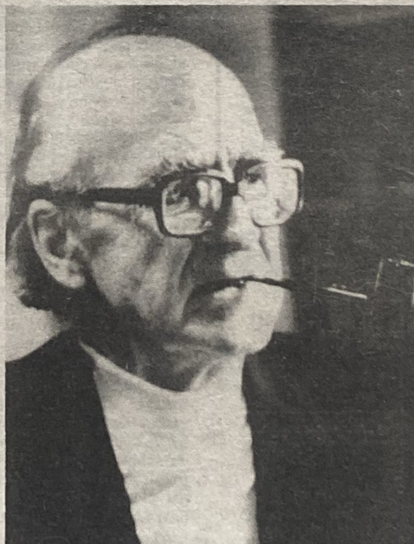
—Gheorghe RĂDULESCU—

Am fi fost fericiţi dacă am fi scris despre opera şi personalitatea lui Mircea Eliade, când era printre noi şi nu la dispariţia din viaţă, a acestui creator şi cărturar al culturii şi fiinţei româneşti, care ne-a părăsit pentru totdeauna.

Trăinicia operei sale însă, acoperă o filă de neuitat în eternitatea culturii neamului său alături de D. Cantemir, B. P. Haşdeu, M. Eminescu, N. Iorga, L. Blaga, G. Enescu, N. Grigorescu, I. Tuculescu, ori C. Brâncuşi, consemnând gloria creaţiei româneşti în analele istoriei religiilor şi a miturilor, a filosofiei şi a beletristicii în contextul ştiinţei şi culturii universale.

Vastitatea creaţiei sale cuprinde în mii de pagini timpul şi spaţiul nostru terestru, de când omul a simţit nevoia să-l caute pe Dumnezeu, în diferite forme şi ipostaze date, dând vieţii şi morţii un sens, ridicându-şi privirile spre înălţimile cerului de unde coboară lumina, încrederea şi răstignirea, dar şi învierea veşnică.

Căutător neostenit al tainelor celor văzute şi nevăzute, dela cele mai simple şi umile semne, până la absoluta şi eterna măreţie a forţei divine, Mircea Eliade descoperă prin inteligenţa şi cultura sa adevărurile istoriei lumii de mii de ani şi până astăzi, spre a fi cunoscută şi înţeleasă

propria noastră existenţă.

Istoricul religiilor urmăreşte în profunzime mersul prestabilit al succesiunii fiinţei umane, moartea fiind în esenţă generatorul de vieţi, încercând în acelaşi timp să descifreze semnificaţia escatologică a soartei finale a creaţiei divine, care este omul, problemă pe care o analizează şi o dezvoltă în lucrările sale: "Death, Afterlife, and Eschatology", "The Forge and the Crucible", "God, Goddesses, and Myths of Creation", "Man and the Sacred", "Myth and Reality", "Myths, Rites, and Symbols", "Sacred and Prophane."

Luând cunoştinţă de tânăr, de creaţia literară a lui Mircea Eliade, prin romanele sale: "Isabel şi apele diavolului", "Maitreyi", "Intoarcerea din rai", "Santier", "Huliganii", "Domnişoara Christina", "Sarpele" "Nuntă în cer", "Nopţi de sânziene", 'Pe strada Mântuleasa", etc., descopeream o lume, un univers şi o atmosferă care până atunci nu o întâlnisem în literatura română.

Contactul cu un alt mediu geografic, cu o veche tradiţie şi cultură, cu o altă concepţie şi filosofie ne atrăgea în mod deosebit, autorul ne introducea prin unele dintre romanele sale, într'un univers exotic încărcat de surprize şi contradicţii, atingând uneori absurdul, într'un univers de vis şi mituri, în India brahmană şi budistă, acolo unde Rabindranath - Tagore scria cele mai frumoase poeme mistice, de dragoste şi înţelepciune, în acel loc ne purta autorul "Istoriei religiilor şi al miturilor", într'un univers miraculos şi necunoscut pentru noi şi atât de atent cercetat şi experimentat de scriitor.

Apoi mult mai târziu, Mircea Eliade îşi modifică simbolistica şi experimentalismul în genul lui André Gide, spre romanul cu sens social-politic şi psihologic, în care aspectul fantast substituie autenticitatea, lăsând irealului acoperirea realităţii, ca în: "Pe strada Mântuleasa", "In curte la Dionis", "Nouăsprezece trandafiri" etc.

Opera lui Mircea Eliade rămâne unică prin puterea de interiorizare şi cercetare, prin dimensiunea ei de cuprindere, o operă de referinţă ce deschide un orizont şi o perspectivă de iniţiere, de cunoaştere şi adevăr, o operă de întinsă cultură, pe care Mircea Eliade a creat-o şi ne-a dăruit-o spre păstrare veşnică. □

editorial

A DOUA DECADĂ

Pornim la drum, în cea de a doua decadă, cu o altă pondere; căci ne găsim într'o situație nouă. Acum s'a creat un climat al exilului, în care profilul ideologic și spiritual al grupărilor românești au construite linii distincitive. Toți își cunosc măsura și criteriile de valorificare și orientare. Toți își cunosc mijloacele la care pot apela pentru împlinirea obiectivelor. Si este un mare bine în asta. Nu se pot face confuzii.

Aici, la gazeta noastră, punem accentul pe ideea națională și creștină a fenomenului românesc. Acesta este punctul de sprijin în bătălia cu marxismul și comunismul. Păstrarea identității naționale și a spiritualității de veacuri, a poporului român. Acestea sunt permanențe istorice.

Toate celelalte eforturi, pe care le fac unii sau alții, de a da priorități faptelor lor din exil, pe alte temeiuri decât al naționalității și spiritualității creștine, sunt marginale la ora actuală.

Astăzi, acum, aici, apărăm ceea ce este specific național românesc. Ceea ce este permanent în tradiția, structurile și aspirațiile neamului românesc.

Numai după aceea, vom trece la analiza, dezbaterea și prezentarea unor principii, valori și teorii care privesc viața poporului român în contextul vieții europene și mondiale. Noi, nu suntem deloc atrași spre retorica celor ce promovează principii și vederi, care nu se potrivesc cu firea românească, cu tradițiile românești și cu viața socială a poporului românesc.

Noi nu luptăm aici, ca să fim pe placul altora, și să ne potrivim în idei cu aceștia.

Noi, suntem obligați să spunem despre ceea ce este românesc, curat românesc, ca să știe și alții. Ei vor avea, mai de grabă, șansa de a cunoaște întocmiri de lume și de vis, din care să se inspire înfăptuirile lor: cultura țărănească din Carpați.

Pe tăriile de fundamnet ale acestor credințe, vom intra în decada aceasta, a doua, ca să clarificăm cateva din punctele tari ale orientărilor noastre. Să prezentăm identituatea noastră în forma cea mai pozitivă și luminată.

Vom expune criteriile care ne călăuzesc în activitățile noastre și ierarhia valorilor, în care credem, căci le-am desprins din istoria românească, din existența neamului românesc.

Vom intensifica lupta pentru eliberarea poporului român, împotriva comunismului, și a tuturor celor ce fac compania lui.

Azi, avem o experiență bogată, profundă și solidă, care ne ajută să identificăm pe toți cei ce falsifică istoria, cultura, valorile și idealurile românești. In fața acestora, noi suntem tari și invincibili, pentrucă avem un ideal și credem nelimitat în dreptatea noastră și în adevărurile noastre. Ei sunt mercenari plătiți și nu cred decât în banii cu care își vând conștiințele.

Conștiința noastră se fortifică și noi ajutăm conștiinței naționale să fie dinamică, eficace și vie. De aceea, chemăm pe toți Românii de bună credință, care sunt în stare să priceapă semnificația faptelor noastre, la luptă pentru idealurile românești și creștine.

George BĂLAȘU

CĂTRE CITITOR

SPRE CUNOSTINȚĂ: Ținem să facem cunoscut că -REDACȚIA ACESTUI ZIAR- nu împărtășește totdeauna ideile și punctele de vedere ale colaboratorilor din articolele semnate.

UN NOU DIRECTOR LA "INSTITUTUL ROMÂN DE CERCETĂRI BIBLIOTECA ROMÂNĂ" DIN FREIBURG (RFG)

Cu alegerea unui nou Director la "Institutul Român de Cercetări Biblioteca Română" din Freiburg (RFG), criza de conducere a luat sfârșit. Noul Director a fost ales de Adunarea Generală Extraordinară dela 12 Aprilie a.c., în persoana istoricului Iancu Ion BIDIAN, după absolvirea unei "ucenicii" neobișnuit de lungă (dela 1.XII.1980 până la data Adunării).

Conform uzului curent postul a fost declarat liber printr'un anunț în presă, în care se prevedea și un concurs cu predarea cererilor însoțite de documentele indicate. La concurs s'au prezentat opt candidați: șase din Germania Federală și doi din Franța. O comisie ad hoc în frunte cu romanistul Klaus Heitmann, specializat în limba și literatura română dela Universitatea din Heidelberg, a studiat dosarele și a reținut trei socotiți ca îndeplinind condițiile cerute: două Doamne și un Domn. Toți trei au fost prezentați Adunării Generale, care, la rândul ei, urma să aleagă pe "cel mai indicat".

Spre surpriza Adunării, Comisia nu s'a limitat la prezentarea celor trei, ci a propus ea însăși pe cel dorit să fie ales de Adunare: candidatul favorit al fostei direcțiuni cu excepția Vicepreședintelui "Comitetului de Conducere", care a continuat să susțină pe "ucenicul de lungă durată", căzut "în dizgrația familiei domnitoare". Pusă în fața celor două poziții contradictorii, care se excludeau reciproc, Adunării nu i-a rămas decât alternativa de a se pronunța pentru una din ele - prin "vot secret"! Intre candidatul "favorit" și candidatul "ucenic", Adunarea Generală a preferat pe ultimul, primul devenind, astfel, cu toată recomandarea călduroasă din partea specialistului oficial, "candidat fără noroc". Favoritul vechii direcțiuni, unul din cei mai valoroși preoți ai "Eparhiei Ortodoxe Române pentru Europa Centrală", ar fi putut evita această situație penibilă atât pentru Sf. Sa cât și pentru Biserică, dacă ar fi luat în seamă sfatul celor care l-au prevenit, recomandându-i de a renunța să candideze sau de a-și retrage candidatura, fie și în ultimul moment.

Noului Director felicitări din toată inima și cele mai calde urări în serviciul cauzei românești.

A doua problemă de pe Agenda Adunării dela 12 Aprilie suna: "Hotărîrea de a nu fi angajate la Institutul-Bibliotecă din Freiburg persoane, refugiați din țară care au au fost membri de partid și care s'au stabilit în străinătate cu sau fără pașaport de "rezident în străinătate". Aceasta, ce de altfel și noul Director, a fost votată cu aproape 2/3 din totalul membrilor institutiei dela Freiburg. □

Scrutător

CĂTRE REDACȚIE

*TRAISKIRCHEN, AUSTRIA - Vă voi relata pe scurt o întâmplare petrecută de curând în România la București și al cărei martor am fost: "Salt peste Cortina de Fier".

Făceam o plimbare cu prietenul meu Bebe pe Sos. Giurgiului, spre asfințit. Bebe era îngrijorat că în jurul casei sale umblau tot mai mulți agenți deghizați, urmărindu-i activitatea. Aceasta se întâmpla după tentativa sa de trecere a frontierei ilegal, când a fost arestat în Bulgaria, la 100 m de granița cu Iugoslavia. La cererile sale insistente după ispășirea pedepsei de un an pentru tentativă de trecere ilegală a frontierei, i s'a eliberat un pașaport "fără cetățenie" cu viză de ieșire pentru USA. Mai aveam câteva sute de metri până la locuința lui Bebe când doi milițieni ce patrulau prin Piața Progresul ne-au zărit și s'au îndreptat în marș forțat după noi. "Actele la control" a sunat somația unuia, lătrat. Ne-am conformat, eu am scos buletinul, iar Bebe pașaportul. "De unde veniți la ora asta?" Ne-am uitat mirați unul la altul, căci ora nu era deloc întârziată (20:30), dar ne-am dat seama că este începutul unei provocări, și am fost prudenți. După mai multe încercări de a scoate un răspuns iritat dela noi, milițianul care ținea actele noastre în mână, a conchis: "Actele rămân la noi spre verificare, și mâine la opt veniți după ele la secția de miliție din Str. Stoian Militaru". La protestul nostru vehement în ce privește abuzul său, am fost "invitați" la secție. Aici, după ce ni s'a luat o declarație de activitatea din ultimele zile, am fost introduși în arestul preventiv al miliției, cu precizarea: 'Până vine Sefu', că n'o să stea toată ziua după bandiți ca voi!"

Dimineața am fost scoși din arestul preventiv și plimbați prin diferite birouri, al maiorului Oprea, Turcu, ca în final să apărem însuși în fața comandantului, un tânăr loc. major cu funcție, care după ce ne-a mustrat, a decretat: Bebe, pentru jignirea adusă Ministerului de Interne?! este internat la 'Bălăceanca"(spital psihiatric), iar eu, amendat cu cinci sute de lei pentru "deranjarea ordinei publice"?! După două săptămâni, Bebe iese dela "Bălăceanca", unde i s'au făcut șocuri electrice puternice, analgezice și analize de tot felul. Doă luni au trecut până să-și revină dintr'o stare ciudată de renunțare la tot ce există pe lume. Prieteni și rude, am stat îngrijorați timp de două luni, de teama unui colaps psihic

După o scurtă perioadă de timp, eu cu un alt prieten, George, am făcut o încercare semireușită de forțare a gardurilor de sârmă ghimpată a frontierei RSR lângă comuna Zlatița, unde o rafală de mitralieră a unui caporal de schimb ce făcea schimbarea gărzii la foișor, mi-a țintuit prietenul în țărâna strămoșească, iar eu am scăpat ca prin minune de o carabină ce mă ochea neîncetat dela înălțimea foișorului, mușcând pământul la distanțe incredibil de mici. Am mulțumit lui Dumnezeu pentru notele proaste luate la tragere de milițianul ce mă vânase.

Bebe a primit și el după câteva luni viza de intrare în USA și se află pe undeva în Seatle.

Aceasta e pe scurt istoria unor refugiați ce au încercat ruperea Cortinei de Fier, protestând teroarea comunistă.

Un pios "remember" celor căzuți la frontieră pentru vina de a fi vrut să trăiască în libertate! Nu te voi uita niciodată, George!

Nicolae SOLEA

* MUNCHEN, GERMANIA DE VEST - ...In ceea ce mă privește, sunt mai apropiat de subiectele economice, așa că știrea pe care am citit-o în numărul respectiv al publicației Dvs. mi-a amintit o poveste interesantă. V-o fac și Dvs. cunoscută în dorința să publicați atât câteva detalii despre autoturismul respectiv în sine, cât și desales- furtuna pe care a stârnit-o în cercurile conducătoare comuniste publicarea reportajului în România Liberă. Deh, libertatea cuvântului, ce să-i faci...

Să le luăm pe rând. Mai întâi despre Lăstun... nici cal, nici măgar al industriei automobilistice românesti. La Timișoara, de mai bine de un an a fost înființată o fabrică pentru producerea acestuia, condusă de ing. Zawadski, un specialist bine cunoscut localnicilor prin îndelungata sa activitate în fruntea uneia dintre cele mai bune unități auto-service din țară. In Noembrie trecut, prototipul Lăstunului parcursese deja câteva zeci de mii de km, când am avut ocazia să fac curse cu el. Conceput și realizat 100% în România din combinarea diferitelor subansamble de Dacia și Oltcit, pare-se că nici Aro nu este străin de acest concubinaj tehnic, el poate fi deci pe drept cuvând socotit nici, cal, nici măgar. Mergea totuși mulțumitor, deci în 1985 ar fi putut intra în producție, mai ales că de soarta lui se interesa Dnul Ceaușescu personal, care-l dorea "Volkswagenul românesc", în sensul unei producții foarte mari la un preț accesibil populației. Constructorii primiseră sarcina să-l facă să coste cca. 30.000 lei, ceea ce reusiseră.

Cu toate acestea, până la sfârșitul lunii Noembrie 1985, când am părăsit România, nimic. Intrase în producție doar sfânta birocrație partinico-guvernamentală; Dl. Ceaușescu luat cu "altili" părea că uitase, ce mai - înmormântare, clasa I. Dacă în acest stadiu nu mai era nimic de semnalat pe planul producției propriu-zise, în schimb o "mare bombă mare" a explodat pe cel al politicii comerciale la nivel înalt.

Un coleg de breaslă, ziaristică -nu prezidențială, exasperat probabil de anodinul muncii de zi cu zi, se hotărăște să facă publică această noutate, până la el, "cvasi strict secretă" pentru opinia publică româneasca. Descă versată în ale publicisticii comuniste, a cerut însă toate aprobările necesare apariției unui astfel de reportaj. Au semnat factori de decizie din ministerul producător, chiar și ministrul secretar de stat dela Consiliul Național pentru Stiință și Tehnologie - Dl. Mihail Florescu. Reportajul a apărut în România liberă, tocmai în timpul vizitei Dlui Ceaușescu în China, unde, printre altele, "tovărășia-sa" nădăjduia să plaseze pe imensa piață asiatică, cantități însemnate de autoturisme Dacia. Ajunsă cu ordinea de zi la acest punct, partea chineză s'a declarat interesată de achiziționarea de automobile românești, numai că nu de Dacii, al căror preț era apreciat ca prea mare, ci de Lăstun.

Care Lăstun? întreabă nevinovat Dl. Ceaușescu. Asta, i se răspunde, punându-i-se ziarul pe masa tratativelor. Că nu-i decât proiect, că până la fabricația sa de serie mai trebue să treacă timp, c-o fi, c-o păți...Chinezii făceau...pe chinezii, o țineau una și bună pe a lor, așa că jucăria Dlui Ceaușescu s'a stricat. Furios, a dat ordin ca oalele sparte să fie plătite. Bine, bine, da' de cine? Ziaristul avea toate aprobările legale! Maria Costache redactor șef al României libere, era și ea prin aceasta, acoperită. Miniștrii? Haida, de, ei devin acar Păuni doar atunci când una dintre isprăvile prezidențiale majore trebue puse în cârca cuiva. Petru Enache, țucălarul șef al propagandei de partid? Așa ar fi fost normal, numai că, vedeți, o fi el nepriceput, da-i nepricepu' nostru, om cu merite deosebite printre lingăi, așa că...

Costin VRÂNCEANU

COZILE DE TOPOR

—Teresia B. TĂTARU—

Veştile din ţară sunt atât de tragice şi incredibile încât îţi vine să strigi: "Doamne ţi-ai uitat de noi?"

Ura noastră disperată se revarsă pe drept asupra cuplului distrugător, dar este oare doar "fiul iubit" de vină?

Să ne reamintim de istorioara învăţată de mult la şcoala primară (azi nu se mai învaţă!) "Toporul şi pădurea". Celor care au uitat-o îmi permit să le-o reîmprospătez: S'a dus ţăranul la pădure cu toporul în mână. A început să plângă pădurea când l-a văzut că vine. Doar un stejar bătrân ce nu mai vedea bine şi-a întrebat fârtaţii, ce'i amărăşte într'atâta? Le-a spus liniştit: "n'aveţi nici o grijă atâta timp cât nu e unul de-al nostru cu el să'l ajute, ţăranul nu ne poate face nimic, nu ne poate pricinui nici un rău!"

A avut dreptate stejarul? O ştim cu toţii că da! Tăranul a putut tăia pădurea folosindu-se de topor doar atunci când a avut în el coadă de lemn! "Coadă de topor!"

Pe vremuri, mai ales în Ardeal, expresia era atribuită celor străini de naţie, mai ales Ungurilor, intruşilor străini sau altora care făceau acelaşi lucru spre a'i denigra pe Români.

Cine sunt azi aceste cozi de topor? Dureros de constatat, că în toată ţara, sunt Români de ai tăi, majoritatea, deşi nu numai ei!

Dar dacă a suporta un călcâi străin poate fi oarecum mai uşor, că cel care te calcă nefiind de-al tău, este o alinare, a-l suporta pe al fratelui tău e infinit mai greu!

Aceste cozi de topor din sânul naţiei, ce merită ele oare? Căci dacă ele n'ar fi fost şi-ar fi putut permite "fiul" atâtea nebunii? Se ştie că de unde nu este nici Dumnezeu nu cere şi cu nebunii n'ai ce te pune! Dar ce te faci cu cei ce nu sunt nebuni şi îl susţin pe nebun! Aceştia ce merită?

Mă întreb: oare dacă s'ar fi găsit doi, trei, unul deştept printre sfetnicii "fiului" care să'i abată atenţia dela distrugerea Bucureştiului umflându-i grandomania prin ideea unei micro sau macrocapitale gen Sao Paolo, oare nu s'ar fi putut salva oraşul lui Bucur? Hotărît că da! Doar că o coadă de topor nu are mintea şi nici inima să facă una ca asta, că atunci n'ar mai fi coadă de topor ci altceva.

Exemplele cozilor de topor sclipesc la toate nivelurile vieţii social-politice din societatea multilateral ştirbită a României contemporane precum şi în tot ce întreprinde fiul iubit. Dumnealui încurajează vânzarea de conştiinţă căci aşa nebun cum e, ştie prea bine că el de unul singur nu face două parale!

O singură dată am citit undeva, cred că în cartea poetului de curte, fostului după câte aud, mare coadă de topor, una dintre cele mai mari, cum că un frate de-al iubitului fiu, nu ştiu ce fel de responsabil pe la ambasada română din Viena, s'ar fi exprimat referindu-se la probleme de agricultură: "de ce-l ascultaţi? Nu se pricepe; ba chiar la agricultură nu se pricepe chiar de loc!"

Se pare că'n acest frate să mai fi rămas o fărâmă de bun simţ ţărănesc căci după cum îl descrie poetul-coadă de topor, s'a comportat atât de modest, ca şi cum n'ar fi fost frate cu căpcăunul cel mare, de parcă'i era ruşine că este! (Cât i se poate da crezare stimabilului poet!) Cozii de topor însă nu i-a fost ruşine, poate că'i va fi odată de toate tămâierile inclusiv de impertinentele autotămâieri câte le-a cuprins în cele aproape 400 de pagini ale operei sale capitale "Dela Bârca la Viena şi înapoi" şi care în afară de câţiva stropi, nici aceia total limpezi, nu e decât eroare şi minciună filtrată la superlativ.

Părintele Calciu ne îndeamnă la abolirea fricii şi la ofensivă. Ofensivă deschisă asupra conştiinţelor murdare, crescute de regim cu grijă, împrăştiate în ţară şi strecurate în exil căci fără de ele nu poate exista. Ele puse în slujba unui nebun au făcut şi fac din binecuvântata de Dumnezeu Românie, o prăpastie, un iad, pe buza căruia ele se lăfăie!

La mine în casă protestul şi ofensiva au început prin interzicerea pronunţării numelui "iubitului", "bâlbâitului", aşa după cum interzis este a se pronunţa şi numele lui Satan. Interzis le este şi tuturor celor ce'mi calcă pragul.

Atunci de ce'i neglijăm tocmai pe ei, suporterii tronului distrugătorului de neam şi ţară, vândut la muscali? De ce nu pornim ofensiva împotriva lor pe toate căile curate ale iubirii de-aproapelui? Sau cunoasteţi cumva o altă metodă mai bună? □

MIRCEA ELIADE ULTIM OMAGIU

Urmare din pag. 1

rigiditate...In lecţiile pe care le-am ascultat, făcea apel la istoria tuturor ştiinţelor, dela astronomie la chimie. Asta ar fi trebuit să mă încânte...Credea numai în ştiinţe şi asta era lăudabil, dar nu era un savant; se informa citind cărţi şi articole de popularizare. Asta făcusem şi eu în liceu...

Iarna 1934-35 mi s'a părut foarte scurtă...Sperasem să pot completa revizuirea tezei, utilizând documentaţia pe care o adusesem dela Berlin. Sperasem de asemenea să pot încheia volumul Alchimia asiatică şi să lucrez mai cu spor la ediţia Haşdeu. N'am reuşit să termin decât prima fascicolă din Alchimia asiatică, în care discutam alchimiile indiană şi chineză... In fascicolele următoare îmi propuneam să prezint alchimiile babiloniană, greco-egipteană şi arabă. N'am apucat să public, în 1937, decât volumul despre cosmologie şi alchimie babiloniană, în care...orizontul cercetării se lărgise considerabil...In capitolele despre cosmologie discutam simbolismul "Centrului Lumii"...In afară de Nae Ionescu, Octav Onicescu şi alţi câţiva, nu cred că cercetările mele despre alchimie au interesat prea mult."

Aşa a început fenomenul Mircea Eliade. Ce a scris şi realizat mai departe - până când şi-a dat sufletul - va constitui material pentru alte articole din această gazetă.

Deşi absorbit de ştiinţă, alături de preocupările lui pentru cosmosul spiritual omenesc legat de divinitate, Mircea Eliade, în anii lui din ţară, a mai fost dedicat şi unui ideal de mai bine pentru neamul şi ţara lui. Pe acest plan a fost integrat preocupărilor naţionale ale generaţiei României Mari, un lucru pentru care, ca şi Nae Ionescu şi alţi fruntaşi intelectuali ai generaţiei, a plătit un tribut de suferinţă. Vorbind specific, a fost şi el o victimă a marei prigoane carliste anti-legionare din 1938.

In anii de exil viaţa lui Mircea Eliade a fost legată, în principal, ca loc şi timp, de Paris şi Chicago, iar ca scop sau obiectiv, de realizarea lui ca om de ştiinţă în câmpul istoriei religiilor şi de scriere de literatură aleasă.

In timp ce în sectorul cultural al lumii occidentale, în care s'a impus ca om de ştiinţă şi s'a făcut cunoscut şi ca scriitor, n'a fost văzut altcumva decât ca un om excepţional şi preţuit ca atare, Mircea Eliade a murit în atmosfera unei ingratitudini româneşti, faţă de un mare prestigiu naţional câştigat prin el. Nu o ingratitudine totală, dar, din păcate, destul de răspândită. Unii l-au privit cu rezervă fiindcă ar fi fost prea Român mergând cu idealul generaţiei lui, iar alţii nu l-au privit cum s'ar fi căzut să-l privească pe motivul că, cufundat în ale lui "fără să-şi dea seama", ar fi fost prea puţin Român.

In final, indiferent de vederile unora şi altora, Mircea Eliade rămâne un monument în neam şi în univers.

Privindu-l la această valoare şi purtându-i recunoştinţă pentru atât cât a ajutat Cuvântul Românesc, rugăm pe bunul şi marele Dumnezeu să-l odihnească în pace între cei drepţi.

Eugen BÂRSAN

Nicule, Nicule...

TE VOR BLESTEMA COPIII!

V'aţi gândit care ne-ar fi fost soarta dacă vântul, cu radiaţiile ucigaşe, în loc să se îndrepte către Suedia, s'ar fi îndreptat către România?

Ar fi dat oare Secretarul General şi Preşedinte al RSR, tov. Niculae Ceauşescu, alarma că URSS ne otrăveşte aerul, pământul şi apele?

Probabil că s'ar fi luat măsuri discrete să se distribuie iodură de potasiu la copiii membrilor de partid, în timp ce "fiul iubit", cu consoarta şi familia, ar fi galopat prin Africa pentru a salva pacea şi pinguinii dela Polul Sud.

Cât priveşte pe Gorbaciov, "avaria" dela Cernobil ar fi fost privită ca o continuare a politicii staliniste! ("Tătucul" după Războiul Mondial nr. 1, a lăsat să moară de foame milioane de Ucrainieni. N.R.)

Să nu uităm că Ucrainienii sunt tot atât de ruşi, cum sunt Irlandezii englezi.

Kremlinul, ca să nu-şi "avarieze" renumele, ar fi mototolit adevărul aşa cum a făcut cu cealaltă explozie de acum câteva decenii din Munţii Urali, unde au dispărut de pe atlas vreo 20 de sate şi oraşele.

Nici până azi nu s'a dat un raport detaliat despre tragedia din Urali ce-a lăsat dealurile şi văile sterpe....

Acum să revenim la tragedia de azi:

Au trecut două zile până când Gorbaciov "a aflat" despre accidentul dela Cernobil; au trecut 5 zile până Rusia a anunţat că s'a dărâmat acoperişul uzinei care a omorît doi lucrători. (Stirea luată de "Agerpres".)

Au trecut 9 zile până când guvernul din Bucureşti a început să dea sfaturi populaţiei civile de cum să se ocrotească de emanaţiile de substanţe radioactive.

Dar n'au trecut nici 24 de ore şi "Agerpres"-ul a informat publicul despre un incendiu in Porton Down, din Sudul Angliei, şi despre alt incendiu din Talehar din India. (Rom. Liberă, 3 Mai).

Niculae Ceauşescu nu-i responsabil de cele ce s'au întâmplat la Cernobil, dar rămâne responsabil, în faţa istoriei, pentrucă prin tăcere s'a făcut complice cu Moscova ucigătoare...

Copiii, care se vor naşte mâine bolnavi şi schilozi, îl vor blestema pentruc'a adus blestemul în ţară.

Stroe MOLDOVANU

UN PAS ÎNAINTE

Urmare din pag. 1

curi, de patimi şi necesităţi, spre suprafaţa oceanului de popoare. Ele vor târî în neant pe cei slabi şi numai cei tari vor rezista la presiunea lor formidabilă. Acesta este adevăratul război mondial poate cu mai puţine episoade militare dar cu mai multe deflagraţii de natură politică şi morală. Din răsturnări şi ridicări va lua noi forme Europa viitoare. Nu fără noimă Gorbaciov preia lozinca lui De Gaulle, "Europa dela Atlantic la Urali". De popoarele europene va depinde ca întregirea Europei să nu ia cursul invers, din gândul secret al lui Gorbaciov, adică "dela Urali la Atlantic".

In acest iureş istoric este bine, desigur, ca o naţiune să aibă dreptul de partea ei. Dar şi mai bine dacă aceasta se sprijină pe o organizaţie efectivă care s'o încadreze solid în constelaţia puterilor preponderente. Alte naţiuni şi-au pregătit mai de mult astfel de organizaţii în exil. Numai noi încercăm abia acum să ieşim din bâjbâială spre forme concrete de organizare a unei platforme externe româneşti. In noua fază misiunea de a constitui grupuri de studii şi de contact revine cadrelor competente, bune cunoscătoare ale intereselor româneşti în contextul problematicei internaţionale şi versate în relaţiile cu personalităţi, cu organe externe şi cu centre de documentare din Occident. In sarcina lor cad lucrările de analiză, de elaborare a temelor şi de creare a instrumentelor de apropiere a factorilor externi. Tot vechii experţi urmează să instruiască şi să formeze noi cadre selecţionate din tinerele generaţii venite din ţară. Numai cu un cadru eficace de acţiune sprijinit pe organizaţiile mai importante şi în consensul general al exilului, vom putea recupera timpul pierdut şi luarea în seamă de către factorii externi. Reamintesc ce înseamnă politica externă. Ea este o operă de cultură politică ca elaborare şi o dexteritate de a convinge, bazată pe combinaţia între experienţă şi vocaţie. Vocabularul bine dozat între sinceritate şi rezervă mentală, şi tactul calculat între îndrăzneală şi stratagemă, sunt virtuţile cardinale în politica externă. Românii au dovedit asemenea virtuţi în epoca naşterii României până în 1918. Acelaşi salt de calitate trebue să-l facă acum, când stă în cumpănă grea renaşterea României. □

M.F.ENESCU

ROMÂNII ŞI ROMÂNIA

——Horia STAMATU——

Vorbim mereu de răul adus de alții. Dar ce-au făcut Românii cu România lor?

Prin Români înțelegem aici pe aceia care au condus țara după Intregire, deci "aleșii" care existau politic prin "alegători". Alegători erau toți cetățenii români bărbați, dela vârsta de 21 de ani în sus, aleșii erau dela 25 de ani. Iar prin România înțelegem statul românesc unitar, întemeiat în 1859, independent în 1878 și întregit în 1918.

România a fost făcută sub un Principe și doi Regi, și a fost desfăcută sub al treilea Rege. La douăzeci de ani după Intregire clasa politică a României a trădat țara în 1938 printr'o conspirație în care s'au adunat diverși militari și civili, un Rege uzurpator și un Patriarh corupt pentru a da o lovitură de stat care s'a numit "revoluția de sus în jos" sau "regală". Această crimă de stat a fost împotriva României, împotriva poporului român și împotriva regalității care a devenit altceva decât fusese destinată la începutul ei. Printr'un abuz de putere uzurpatoare s'a petrecut o schimbare radicală a formei de stat și dela o zi la alta România a fost transformată în ceva asemănător "republicilor de banane", deci într'o tiranie bazată pe o clică în loc de lege, lipsită astfel de orice stabilitate, cum s'a văzut abia după doi ani. Lovitura de stat din 1938 a deschis drumul unei viitoare republici nepopulare, bazată exclusiv pe forță.

Clasa politică a României, cu foarte puține excepții, s'a arătat între 1918 și 1938 demnă de comparat cu "arendașii viei" din parabola Evangheliei lui Marcu (12,1-12). Arendașii din parabolă în loc să plătească arenda au ucis pe cei ce veniseră s'o ridice. Clasa politică dela noi era un grup de "arendași morali" cu schimbul ai viei ce se chema România. Dar ei până la urmă au făcut din vie o proprietate a lor, cu "jus fruendi, utendi et abutendi". Arenda pe care o datorau celor ce arendaseră Via, alegătorii, erau dreptatea și prosperitatea celor ce îmbogățeau țara prin lucrarea ei, iar în timp de război trebuiau să-și dea sângele pentru apărarea ei.

A venit însă un moment, în 1937, când s'a văzut că poporul nu mai voia să dea țara fără garanția arendei, care era scrisă în Legea fundamentală, a Statului, și nescrisă în credința și morala poporului.

In 1937 a fost, cum se zice azi, un "test" prin care s'a văzut că poporul era treaz, avea un spirit critic acut și nu mai voia să fie mințit și păcălit. De aceea, clasa politică, a scos poporul repede din viața politică a țării, desființând peste capul lui raportul organic "alegători-aleși". Astfel la 10 Februarie 1938, prin abuz de putere, a fost desființată legea fundamentală, Constituția, și cu ea odată a fost eliminat elementul de bază al Unirii, al Independenței și al Intregirii neamului, care era în declararea intangibilității DREPTURILOR OMULUI SI ALE CETATEANULUI, și implicit ale NATIUNII, cu tradiția și aspirațiile ei milenare. La 10 Februarie 1938 țara noastră a fost transformată dintr'o "democrație" într'o "tiranie" și ocupată manu militari. Nu au lipsit atunci vocile profetice. Marele gânditor, mai târziu martir al celei de-a doua revoluții "de sus în jos", Mircea Vulcănescu, după ce a votat la plebiscitul oral și public cu singurul "nu" înregistrat atunci, pentrucă oamenii începeau să fie lași, a spus o vorbă grea de adevăr: "această constituție este piatra pe mormântul libertăților românești". Cine le-a mai desgropat în următorii aproape cincizeci de ani?

După ce-a fost rupt spiritul continuității democratice din România printr'o soluție de continuitate bazată pe forța armelor, Românii nu au mai știut nici până azi ce este libertatea.

Ce s'a petrecut pentruca Românii, repetăm "aleșii" după aproape optzeci de ani de regim democratic al țării să înlocuiască democrația printr'un ceva ce s'ar putea numi "bazileocrație"? Alegerile nedecise dela sfârșitul lui 1937 ar fi trebuit, "more democratico" să fie urmate la cel mai scurt timp de alte alegeri. In acest fel se ajungea la un guvern stabil, cu un parlament în care oricum ar fi dominat vechile mari partide. Dar în loc de alegeri a venit o lovitură de stat care curma democrația printr'o conspirație urzită și cronometrată de niște rutinieri ai politicianismului, formați după Intregire în marile partide. Clar și distinct:clasa politică democratică s'a făcut reponsabilă de violenta înlăturare a democrației, după ce timp de 20 de ani minase ideologia în care s'a născut Statul Român. In afară de puținii comuniști socialiști care făgăduiau "raiul pe pământ" prin altă ordine a statului și a societății, nimeni nu voia să înlocuiască prin altceva ideologia românească, fixată în trăsăturile ei fundamentale în Constituția României Mari. Această răsturnare a făcut-o însă un grup de foști democrați, care nu mai reprezentau niciun partid, nicio mișcare de idei, ci era doar o clică avidă de bani și putere, cu "bazileul" ei pus în proțap. Acest "bazileu" și capul Bisericii nu erau decât praporii sub care se ascundea o mafie ce nu avea nimic de-a face nici cu tradiția Bazileului din Bizanț, nici cu spiritualitatea Bisericii. In această crimă împotriva Statului Român, implicit și împotriva poporului român, este de căutat sâmburele otrăvit al declinului istoric din România ultimilor 50 de ani.

Toți autorii străini din Occidentul de azi consideră criminal regimul dintre 1938 și 1940, și nu-i acordă nicio justificare. Dintre Români, nu se știe dece, singurii care explică, evident în felul lor, crima de stat din 1938, sunt comuniștii: "Folosindu-se de creșterea puterii a oligarhiei financiare, de slăbiciunea și lipsa de autoritate a partidelor politice burgheze, de nemulțumirea maselor populare și a cercurilor politice interne față de guvernul Goga-Cuza și de gravele dezordini pe care le comiteau grupurile fasciste cu prilejul campaniei electorale dela începutul anului 1938, Carol al II-lea a instaurat la 10 Februarie 1938 dictatura personală" ("Istoria României" de Miron Constantinescu, Constantin Daicoviciu, Stefan Pascu, București, 1969!)

Aici sunt neadevăruri preluate în cea mai mare parte din presa regimului "bazileocratic". In primul rând la 10 Februarie 1938 nu a instalat Carol II "dictatura lui personală", ci alții i-au atribuit "bazileocrația". Carol II s'a făcut doar titularul unui regim de jaf și tiranie, în care Primul Ministru, Patriarhul Miron era cunoscut ca simoniac și stricat până la măduvă, iar girantul "naționalist", "Voevodul Vaida", era Președintele Consiliului de Administrație al Societății "A U R" (fundată în 1934). Ceea ce nu implica o clasă socială ci doar niște politicieni apostați democratici, avizi de bani și de putere. Forța necesară unei lovituri de stat n'o avea decât armata, de care s'a făcut uz, România fiind ocupată militar cu toți prefecții de județe colonei activi. In 1938, prin lovitura de stat s'au degradat toate Instituțiile, Regalitatea, Biserica, Armata, Justiția, datorită unei minorități active a "revoluției de sus în jos".

La rândul lor "masele" n'au avut timp să fie mulțumite sau nemulțumite în cele câteva săptămâni ale unui guvern numit pentru alegeri. Cercurile politice interne nu aveau nici ele cum să fie nemulțumite pentrucă ele numiseră guvernul Goga-Cuza. De asemenea cauza loviturii de stat nu poate fi căutată în slăbiciunea sau lipsa de autoritate a partidelor politice, nici în niște "dezordini" care nu au fost decât unele abuzuri ale guvernului Goga-Cuza împotriva unor oponenți politici.

Adevărul este că partidele mari nu au avut voința să salveze democrația cuprinsă în ideologia Statului Român, pentrucă erau în criză și de ideal și de idee. La drept vorbind nu mai știau nici ce era cu democrația, nici ce era chiar cu România în Europa de după primul război mondial. Toți "aleșii" după întregire își reduceau gândirea politică la mai nimic. Acceptând schimbarea Statului Român din cauza unor...dezordini electorale, însemna că ajunseseră la un subsol moral adânc ca o mină de cărbuni. Ei judecau astfel: aliații ne-au făcut România Mare, aliații vor ține România Mare, iar noi jurând neîncetat credință aliaților să ne înfruptăm la nesfârșit din bunurile României Mari, cu țărani ieftini și recolte bogate, pe deasupra și cu petrol. Numai că nu au făcut "aliații" România Mare, ci ostașii României cu sângele lor, cu jertfele disproporționate față de populația și averea României Mici, iar aliații nu au trebuit decât să accepte voința Românilor de peste tot de-a se uni într'o țară. Nu au cedat nici din iubire de aproapele, nici din recunoaștere pentru contribuție la război, nici din respect pentru adevăr și dreptate, ci din interesul de-a acoperi granița Europei de Est la Sud, față de expansiunea noului imperialism revoluționar. In acest fel România a fost recunoscută ca un stat de necesitate europeană, cinste ce implica obligații de care politicienii dupărăzboiului nu și-au mai dat seama. Așa că noua Românie, România Mare, a colonizat noile provincii cu afaceriști și agenți electorali, în loc s'o întărească, să facă un adevărat zid de apărare în calea Eurasiei, și în cei 20 de ani, între 1918 și 1938, România, în ciuda multor alarme, n'a făcut decât să se dizolve interior.

Aici avem a doua față a parabolei: guvernanții Români erau arendași ai poporului român, dar și ai Europei. Prin lovitura de stat din 1938 s'a dezertat dela acest post încredințat de Europa, așa că în doi ani, după ce "bazileocrații" au renunțat la vechile garanții și au făcut o întoarcere către AXA, România a și fost desmembrată în toate punctele cardinale. Din cauza unor Români trădători România a devenit o țară de neîncredere, și după 1938 a rămas în bătaia vânturilor. Incăodată s'a văzut că până la urmă trădătorii sunt și ei trădați.

Revoluția de sus în jos din 1938 nu a fost o revoluție ci o involuție, rezultat nu al unei explozii ci al unei implozii. Aceasta a fost a clasei politice, care s'a pulverizat. De aceea valorile care constituiau ideologia Statului Român, obiectivată în Constituția României Mari, au fost răsturnate prin anarhie și nihilism. Toată această răsturnare de valori a fost definitiv sistematizată peste zece ani, în cea de-a doua "revoluție de sus în jos", însă numită nu "regală" ci..."populară".

In 1948 se extinde ceea ce experimental s'a comis în 1938, dar nu mai puțin radical în anumite limite. In 1938 pentru prima oară în istoria României, opoziția a fost scoasă din lege, fiind considerată nu opoziție în vechiul sens democratic deci față de un guvern , ci pur și simplu "trădare de țară" ce în sistemele totalitare, pentrucă guvernul era socotit una cu țara. Așa s'a ajuns pentru prima oară în România la un partid unic. Prima oară apar în România, în timp de pace, lagăre de concentrare în care este închisă opoziția. Odată cu lagărele de concentrare apare și holocaustul politic, adică masacrul de oameni peste noapte, fără nicio judecată. Aceasta era și este crima ce mai mare din secolul XX, crima condamării colective pentru simpla apartenență la un grup considerat adversar, ceea ce iarăși e tipic sistemelor totalitare. Ce sunt toate acestea decât prefigurări ale regimului început în România în 1948?

Transformată într'o lume de sperjuri, în cap cu toți cei care juraseră mai înainte pe Constituția României Mari țara a fost sfârtecată teritorial abia după doi ani.

Să punem o întrebare pe care niciodată nu au pus-o istoriografii noștri, din cărți sau articole de gazetă: care ar fi fost urmările reale, ori ale unor noi alegeri în 1938, ori în lipsa lor, datorită acțiunii prin surprindere a instaurării noii puteri, a unei manifestări pe țară de opoziție față de "bazileocrația" care desființa acțiunea partidelor politice, "istorice" cum se spune de 40 de ani în spiritul unui foarte..."totalitar" monopol istoric?

E mai mult decât straniu cum nimeni nu și-a pus aceste întrebări pentru a răspunde mai întâi, că noile alegeri din 1938 ar fi adus cu toată probabilitatea un guvern de concentrare națională sub conducerea lui Iuliu Maniu. Aceasta ar fi însemnat că România rămânea mai întâi o țară democratică, demnă de încredere pentru aliați și capabilă să impună celorlalți. Chiar dacă în 1940 a căzut unul dintre aliații garanți, Franța, România, cu legea ei integră, și unitară în voința ei de suveranitate națională, nu ar fi fost chiar așa de ușor supusă arbitrajului și ultimatului. Cine poate să-și închipuie un Iuliu Maniu, vechi luptător pe frontul național, cedând vreo părticică din Ardealul lui? Doar că în 1940 în locul lui Maniu conducea guvernul Ion Gigurtu, și el mare luptător, dar pe frontul afacerilor. Pentru un moment omul și-a purtat singur noroc, pentrucă munții noștri care "aur poartă" nu intrau în teritoriul cedat Ungurilor. Fericită coincidență! Ne gândim, evident la Societatea "Aur".

Dacă privim atent în urmă, iarăși constatăm un lucru straniu. Era deci probabil că după alte alegeri, în 1938 Iuliu Maniu forma un guvern. Dar această personalitate de proverbială integritate avea o situație dificilă tocmai din cauza integrității, așa că sub specia acestui detaliu, prin lovitura de stat din 1938, cea mai mare parte din clasa politică avea să răsufle ușurată. Maniu nu era iubit în partid, din cauza marei integrități, nu era suferit de adversarul politic principal, nu era suferit de mafia și camarila de atunci, "bazileul", după cum nu era suferit nici de toată lichelimea de care aveam plină țara, și care lăsa "metafizica" principiilor pentru proști. Ei erau deștepții care se complăceau cel mai bine în corupție și putregai.

Continuare in pag. 5

MIRCEA ELIADE ŞI "CUVÂNTUL ROMÂNESC"

Mircea Eliade nu a murit. Dacă trupul lui și-a întors materialitatea în circuitul cosmic și universal, dacă sufletul lui își află odihna "unde nu este nici durere, nici întristare, nici suspin" spiritul lui a rămas printre noi, cuvântul lui mai încălzește visele noastre, scrierile lui tulbură aparentele liniști din suflet, ideile lui se zvârcolesc sub tăceri.

Prin plecarea la cele veșnice a lui Mircea Eliade, ziarul "Cuvântul Românesc" pierde nu numai un distins colaborator, ci, în primul rând, un prieten.

Idealurile noastre de credință în victoria neamului românesc si în triumful spiritului au fost și ale lui. Amărăciunile lui au fost și ale noastre. Durerile noastre văzându-ne țara răstignită pe cruce au fost și ale lui.

A fost alături de noi atât în cuget cât și în simțiri. In momentul în care am avut nevoie de un sprijin moral si o încurajare, inima lui Mircea Eliade s'a deschis către noi într'un mod sincer, clar, cald și prietenesc. O urare din partea lui ne împrospăta forțele, tărie în speranță și mai multă încredere în noi. Ne dădeam seama că nu suntem singuri.

Mai mult chiar. Ne aducem aminte de începutul ziarului. Il trimiteam gratuit ca schimb, publicațiilor primite la redacție și scriitorilor de renume care ne expediau cu regularitate cărțile lor apărute. Mircea Eliade făcea parte dintre aceștia și totuși, nu numai că și-a plătit abonamentul, dar trebue să menționăm că a fost printre primii care și-au trimis costul abonamentului gest, care vorbește dela sine și comentariile noastre sunt de prisos.

Nu, Mircea Eliade nu a murit. Cel care întotdeauna a fost printre noi prezent, rămâne cu noi prin tot ce a zis, a scris, a făcut.

"CUVÂNTUL ROMÂNESC"

Cu mulțumiri
și urări de bine!
Mircea Eliade

APOLITICII

—Constantin MACRI—

Un cunoscut din România, stabilit acum în Canada, a fost membru de partid, farmacist-şef la o mare unitate a Ministerului Sănătăţii, îmi scrie că el preferă să se ţină departe de orice activitate a exilului românesc, nemai având nimic comun cu România.

Omul a plecat trântind uşa când n'a fost promovat din şef de serviciu, director, cum spera, pe baza marilor servicii făcute "construcţiei socialismului" în perioada anilor 60-80, când a terorizat zeci de salariaţi pâzind dimineaţa condica de prezenţă şi sancţionând sever orice întârziere, agitându-se în şedinţe prelungi, ameninţând "subtil" şi cerând mereu o niciodată realizată "perfecţionare a muncii", şi muncă, muncă intensă cu abnegaţie, pentru reliefarea lui, ca şef. Corespondentul meu părea atunci, pentru cine îl vedea şi auzea, tipul perfect al activistului de partid, în graţiile căruia se socotea şi le solicita.

La prima contrarietate, brutal resimţită, datorită unor oculte combinaţii pe care deşi membru de partid nu le-a înţeles, omul a cerut să voiajeze în Occident şi dus a fost.

Aici şi-a pus în valoare specialitatea, şi după cum îmi scrie, a prosperat în cinci ani cât în Resere nici în douăzeci de ani nu putea visa. Farmacie, laborator, două automobile, două vile plus un bungalou, etc. Il cred prentrucă mi-au confirmat-o şi alţii, care nu pot uita conduita pe care a avut-o la Bucureşti când era "Tov-ul Sef"... Si acum, la problemă.

Aceasta-i calitatea morală a omenilor pe care s'au sprijinit comuniştii în faza a doua a "construcţiei socialismului". In faza intâia s'au sprijinit pe străini (Pauker, Chişinevschi, Ranghetz, Sencovici, etc.) plus plevuşca de trădători de sus, dela Petru Groza şi Gheorghe Tătărescu, până la eşaloanele inferioare, la fel. Cu excepţia satelor unde au pus pe desculţi şi pe alcoolici. Cei care erau de "râsul lumii" au dat primele contingente ale Frontului Plugarilor. Cu o asemenea geneză şi antecedenţă se explică, în bună parte, şi situaţia economică şi socială de azi, mai ales în lumea satelor, mai ales în relaţiile agrare şi starea agriculturii româneşti.

Incepând de prin 1955, realităţile obligă să se acorde mai multă atenţie tehnicianului şi rolul intelectualului şi specialistului începe să crească.

Dispar şi ulterior se expatriază Nicolae Moraru (cel care l-a înlocuit pe G. Călinescu la catedra universitară) şi Ion Călugăru (ambele, bineînţeles pseudonime). Rămâne Aurel Baranga (tot, bineînţeles pseudonim) dramaturgul oficial al regimului, secondat de A. Mirodan (în prezent în Israel). Simple exemple alese la întâmplare dar teribil de semnificative despre ce s'a întâmplat România imediat după 23 August 1944.

Corespondentul meu ocazional din Canada, este însă un român get-beget. El face parte din generaţia a doua a servanţilor comunişti de data aceasta majoritatea autohtoni, care s'au convins începând de prin anii 50 că lucrurile nu se mai schimbă, că n'au altă soluţie decât să-şi asigure existenţa în noile condiţii istorice create prin complicitatea şi ignoranţa Occidentalilor. Până aici, nimic condamnabil. Nu se poate expatria un popor întreg, nu trebue şi nici nu e patriotic. Nu pot fi toţi rezistenţi sau contestatori sau disidenţi. Si aceasta e adevărat. E în funcţie de temperament, de orizont cultural, de vocaţie, sarcini familiale etc.

Farmacistul român din Canada începe să devină respingător atunci când propagă aici în lumea liberă, laşitatea, demobilizarea, abandonul moral. Pentru cum s'a purtat acolo, se pot găsi circumstanţe atenuante, după cum am schiţat mai sus. Pentru cum se poartă pe pământul libertăţii şi al demnităţii civice cum e pământul canadian, merită tot oprobiul. Ca om, ca Român, ca intelectual, ca tată de copii.

Nu putem lăsa urmaşilor noştri o moştenire atât de grea, şi o imagine şi amintire despre noi atât de penibile. Am stat cu braţele încrucişate la nemaipomenite nedreptăţi şi abuzuri şi n'am suflat o vorbă pentru a denunţa crimele. Am văzut semeni de-ai noştri chinuiţi şi umiliţi şi n'a, schiţat un gest de a le veni în ajutor. Am ascultat decenii în şir neadevăruri şi imposturi flagrante şi n'am părăsit măcar locul de debitare a lor. Am lăsat cu bună ştiinţă să se întindă răul, să macereze şi să cangreneze întreaga viaţă socială.

Rezultatele se văd şi se trăiesc pe viu de 22 milioane de oameni. Oare nu avem nici o răspundere noi, care ca cetăţeni ai României am tăcut şi neam văzut mai departe de treburi şi de cozi?

După caz, şi în mod aproape infinit diferenţiat, o răspundere cât de mică există pentru fiecare. Măcar să nu fi aplaudat. Măcar să fi cerut o explicaţie în limitele prudenţei celei mai elementare. Măcar să-ţi fi folosit inteligenţa pentru a se colecta un amar murmur obştesc. Nu toţi pot face ce a făcut Radu Filipescu, Mihai Botez sau Dorin Tudoran ca să nu pomenim decât pe cei mai recenţi şi lăsând, ca un caz special, cu totul ilustru, deoparte, cazul martirului preot, teolog şi filosof, om de acţiune şi jertfă, care este Părintele Gheorghe Calciu-Dumitreasa, glorie nepieritoare pentru întreg Neamul Românesc.

Fostul membru de partid ajuns în Canada, a adus în bagajele sale mentalitatea filistină şi servilă a celor din aparatul birocratic al regimului comunist. Această mentalitate, ia în lumea liberă chipul apolitismului şi al blazării istorice. Să ne vedem de treburi şi de afaceri, restul e "apă de ploaie", îmi scrie acest pitic moral fost baschetbalist în tinereţe şi devinit aici în Canda, rentier.

Ce vid sufletesc, ce zdreanţă de om!

Nici aici nu încearcă să-şi îndrepte spinarea. Spinări care şi în ţară puteau şi au fost, de unii, ţinute drept, fără a zice nimic, fără a se manifesta cu ceva. Numai simple ţintuiri cu privirea. Refuz de a bate din palme. Si aceasta ar fi fost suficient, dacă ar fi făcut-o o mare majoritate. Mai ales tineretul. Tineretul rămâne marea problemă şi marea speranţă.

Dar pentrucă tineretul să devină speranţa salvării din haos şi impostură, trebue să i se ofere o credinţă, o convingere, un ideal, un program şi o flamură de exemplaritate morală care să-l mobilizeze la luptă.

Aceasta-i principala datorie a Românilor din exil. Să întreţină vie flacăra credinţei în Invierea României. Să forjeze convingerea fermă în eliberarea patriei. Să elaboreze un program de salvare naţională. A te ţine departe de aceste preocupări, a te proclama apolitic, precum corespondentul meu, este a te situa pe o poziţie de dezertor naţional şi avorton moral. Toţi aceşti aşa zişi apolitici, fac totuşi o politică şi anume politica stupidă şi mărginită a struţului, care are capul mic şi fundul mare. Si pe ei, pe aceşti apolitici, îi va jumuli într'o zi uraganul istoriei, cum i-a jumulit în ţară pe apoliticii antebelici. Praful s'a ales de neutralitatea sau echidistanţa sau chiar de cripto-stângismul lor. Comuniştii i-au băgat în puşcărie pe toţi şi le-au luat vieţile pe "drumul fără pulbere" al Canalului, într'un calvar unic în istoria românească.

Cine îşi mai aduce aminte de romanul cu titlul de mai sus al lui Petru Dumitriu, care exalta în peste şase sute de pagini "eroismul" comunist de a distruge vieţi omeneşti? Autorul, ca şi corespondentul meu, se află în

Continuare în pag.6

ROMÂNII ŞI ROMÂNIA

Urmare din pag.4

Fără lovitura de stat din 1938, e foarte posibil ca România să-şi fi asigurat neutralitatea sau non-beligeranţa, prin curaj naţional, aşa că alta ar fi fost azi situaţia şi a României şi a Sud-Estului Europei.

Este imposibil de gândit că în 1938 o luare de poziţie printr'un manifest pe ţară al marilor partide de atunci, "istoricele", ar fi fost urmată de închiderea căpeteniilor în lagăre de concentrare unde până la urmă să fie cea mai mare parte ucise, sau alţii agenţi electorali de pildă, şefi ai organizaţiilor pe judeţe, să fie peste noapte ucişi fără judecată, şi pe urmă întinşi la răspântii în capitalele de judeţ, cu inscripţia "aşa se pedepsesc trădătorii de ţară". Cine şi-ar putea închipui că asemenea tratament ar fi fost aplicat în 1938, nu în 1948, căpeteniilor politice din partidele "istorice" ale României?

Erau partide nu numai cu oameni care guvernaseră de douăzeci de ani cu schimbul, dar aveau sute de mii de membri, organizaţii puternice, cu bănci, cu concerne, cu relaţii şi influenţă, în toate cercurile vieţii publice, politice, administrative, economice. Se ştie că la vreo zece ani după Intregire un partid a organizat cea mai impresionantă manifestare de stradă din istoria României, aducând în Capitala ţării peste o sută de mii de ţărani, mai toţi frumos îmbrăcaţi în costumele lor naţionale. A vuit ţara, dar cine şi-ar fi închipuit că abia după zece ani, la o asemenea manifestaţie armata ar fi intrat cu tancurile în manifestanţi, i-ar fi mitraliat; sau măcar i-ar fi botezat cu tulumbele şi i-ar fi snopit cu paturile puştilor, cum s'a făcut în 1932 cu studenţii care protestau împotriva unei noi legi pentru jurişti?

Dela defilarea costumelor naţionale cu mii peste mii, trecuseră abia câţiva ani. De ce nu s'a găsit în 1932 niciun înţelept care atunci când studenţii au ajuns în faţa Universităţii, să le vorbească în loc să ceară intervenţia trupelor de jandarmi cu patul puştilor şi tulumbele, în vreme de iarnă? Dar membrii partidelor politice şi căpeteniile istorice în 1938 nu erau nişte amărâţi de studenţi aşa că lucrurile s'ar fi petrecut ca şi la defilarea costumelor naţionale, probabil cu succes, pentrucă alegătorii interesaţi de lucrurile publice s'ar fi alăturat protestului ca să ceară restabilirea libertăţilor şi a regimului reprezentativ democratic.

Nu există niciun document prin care să se poată arăta că acea răsturnare a democraţiei ar fi fost cerută de popor sau de marile elite ale ţării încă lucide şi responsabile. Iar ţara era atunci neocupată de vreo armată străină care să impună desfiinţarea democraţiei.

Am spus că nu a fost o revoluţie ci o involuţie datorită unei implozii. Involuţia a fost decăderea vertiginoasă a clasei conducătoare, desfiinţată de ea însăşi printr'o implozie. Oamenii politici încă valizi din lumea partidelor "istorice" erau părăsiţi de propriile partide, clasa politică a României dintre 1918 şi 1938, s'a autodesfiinţat, fie "în agendi" prin organizarea loviturii de stat, fie "în omitendi" prin acceptarea ei.

Ce putem descifra din acest dezastru? După ce s'a întregit, România a fost ajunsă de blestemul tracic, al pulverizării? Se poate. De aceea avem toate rezervele faţă de tracomania unora, care uită această fatalitate a Tracilor. Să fie România victima îndepărtatului blestem al pulverizării moştenit dela Traci, sau imediat după întregire Românii au intrat într'un exces de egoism primitiv care-a provocat un păcat original şi a cărui povară o ducem de aproape cincizeci de ani?

Acest păcat originar dezlănţuit cu toată forţa în 1938 ar fi răzvrătirea clasei politice în cea mai mare parte, împotriva unei discipline şi asceze fără de care nu se poate conduce o ţară, aşa că în lipsa lor ţara e dusă de râpă. România ajunsese în 1918 la un orizont pe care nu se ştie dacă îl va mai avea vreodată. Rostul ţării noastre era să devină din mică putere o putere mijlocie care ar fi fost cea mai importantă din Sud-Estul Europei, date fiind valorile native ale poporului român adunate într'o istorie de-o mie de ani de lupte pentru afirmare şi supravieţuire. Acest orizont luminos a fost aruncat în ceţurile catastrofei prin desfiinţarea statului român şi aruncarea lui într'o aventură care a dus unde se află Românii azi, şi unde nu ajungeau fără 1938. Statul Român a fost distrus când a fost înlăturată legea lui fundamentală, lege în care se născuse, adică a unei monarhii constituţionale cu regim democratic reprezentativ. Desfiinţarea libertăţii interne a dus abia la doi ani la pierderea independenţei în extern.Lovitura dată României în 1938 a fost aşa de profundă, încât şi azi cei ce se revendică dela lumea care a dus România la 10 Februarie 1938, au rămas condiţionaţi de programul şi comportamentul "revoluţiei de sus în jos", pusă sub semnul lui Carol II.

De aceea în exil purtăm dubla povară, a blestemului tracic al pulverizării, şi a păcatului originar care-a fost desfiinţarea României bazată pe legea ei care se născuse.

Incă nu s'a ivit "vindecătorul" care să ne spele de "păcatul originar" în care am căzut în 1938, şi de repotenţarea blestemului tracic al pulverizării. Tristul nostru exil politic care se consideră el însuşi "oficial" de patruzeci de ani, umblă pe urmele regimului instaurat la 10 Februarie 1938. Cu acest spirit nu se va libera niciodată ţara românească. Acolo e un regim care-a dus la ultimele consecinţe începutul din 1938, ca să se ajungă dela un prim masacru de tineri la un genocid, lent dar endemic.

Ce va mai fi din "român-românesc-România" peste un timp nedeterminat de recuperare a libertăţii? Din România va rămâne o ţară suptă până la os de toate bunurile, de toate rezervele ei, din "românesc" va mai rămâne ce se va putea păstra prin limbă, şi ce se va mai putea încă păstra din caracterul neamului, iar "Românii" vor fi o populaţie secătuită de lipsuri şi suferinţe.

In exil nu este decât penibilă neîncetată baterea în piept pentru "democraţie", când toată lumea ştie că democraţie înseamnă în primul rând libertate, şi ceea ce vor în primul rând cei din ţară este libertatea de a-şi organiza şi întreţine viaţa. Baterea de apă în piuă cu lucruri care sunt dela sine înţelese de când s'a născut România, este şi un fel de bătaie de joc de toate jertfele şi suferinţele Românilor, iar originea "păcatului originar" este tocmai această dispreţuire a omului, căruia i-se spune mereu, "bagă de seamă, cu ochii nu poţi decât să vezi, pentrucă se aude numai cu urechile". Această bătaie de joc e de găsit în ţară în apelurile presei care primăvara aminteşte oamenilor că trebue semănat, iar toamna că trebue cules ceea ce s'a semănat. De mii de ani în Dacia s'a văzut numai cu ochii şi s'a semănat fără să uite niciodată nimeni că după aceea trebue şi cules. Dar dacă aceasta este gândirea politică a exilului, cum se spune istoric reprezentativ, din fericire altfel stau lucrurile în domeniile culturii. Aici într'adevăr se adună ceva pentru ziua de mâine, când cultura acestor zeci de ani de exil va fi un bun al Românilor liberi la spălarea de creeri de azi.

Dar nu mai puţin trist este că nu ne putem libera de blestemul tracic al pulverizării, cel puţin pentru a lăsa în viitor un exemplu al capacităţii Românilor de-a lupta pentru orizontul României din 1918, şi pierdut în 1938. Modelul unei României de mâine nu poate fi România ruinată interior în 1938 şi desmembrată după doi ani, ci România care începea în 1918, cu un stat de drept sprijinit pe drepturile omului, ale cetăţeanului şi ale naţiunii, cu regim democratic reprezentativ şi cu relaţii fireşti, moral şi spiritual, între alegători şi aleşi. ☐

Horia STAMATU

ROMÂNIA DINTRE CELE DOUĂ RĂZBOAIE

— M. F. ENESCU —

România dintre cele două războaie este România Mare. N'am înțeles de ce Nae Ionescu considera de ''prost gust'' această denumire corespunzătoare simțămintelor de mândrie ale Românilor de pretutindeni. Vocabula ''Mare'' exprima năzuințele popoarelor asuprite, în lupta pentru libertate și pentru maximum de unitate. Așa am înregistrat ''Bulgaria Mare'', ''Serbia Mare'', ''Croația Mare'', ba chiar ''Finlanda Mare'' prin revendicarea de către naționaliști a teritoriilor dela Est de fostul Petersburg, locuite, după ei, de o populație de origină urgo-fineză. Mai mult încă nu numai popoarele libere mai de curând și aspirante la unitate integrală pretind distincția emblematică ''Mare''. Si una dintre cele mai vechi și glorioase țări din Occident se cheamă ''Mare'', Marea Britanie. Denumirea de ''România Mare'' n'are nimic comun cu estetica. Ea este justificarea unui desnodământ de ordin major, național și istoric. Dar Nae Ionescu dezvăluie câteodată ciudățenii în judecata lucrurilor și a oamenilor.

România Mare este deci un fenomen natural de agregare națională cu un dublu aspect, unul ineluctabil, celălalt miraculos. Ineluctabil,, fiindcă se încheia dela sine un proces milenar de atracție unificatoare între Români și pământurile românești. Miraculos, fiindcă conjunctura prielnică acestui proces unificator, a ieșit dintr'un carambol unic în istoria universală. Cele trei mari împărății care dețineau direct sau indirect zălog pe Români, s'au prăbușit în același timp. Providența a adăugat la programul de întregire din 1916 și Basarabia, lăsată atunci într'o paranteză până mai târziu. Astfel pentru prima dată dela Decebal se închega în granițele vechii Dacii un regat independent. Si tot pentru prima dată, în afară de clipa din 1600, toți Românii erau reuniți într'un stat național, în limitele naturale, dela Satu Mare și Cernăuți până la Constanța și Balcic, dela Tighina și Hotin la Timișoara și Arad.

Generația născută în primii trei luștri ai secolului și mai ales aceea care a început școala îndată după 1918, este primogenitura României Mari. Pentru ea așezarea țării la dimensiunea testamentară a lui Eminescu, ''dela Nistru până la Tisa'', era orânduită pe vecie. Generația aceasta în mugure, s'a numit generația României Mari, simțea cu intensitatea primilor pași în viață, euforia permanentă a regăsirii tuturor de aceeași viță în aceeași casă mare cu ferestrele la soare. Concursurile anuale ale ''Tinerimii Române'' pe teme naționale, adunau în capitală în fiecare primăvară elevii și elevele de liceu din toată țara nouă, care s'au distins la carte. Premiile răsplăteau pe învingători cu o excursie în diferitele ținuturi ale țării, în deosebi în Transilvania. Eu, care n'am avut nici vocația nici ambiția premiilor, am regretat singura dată, în 1923, de a nu fi obținut unul, numai pentru excursia premiaților la Cluj și în alte locuri ale Ardealului. Vintilă Horia, cu rarul dar al evocării și cu o admirabilă potrivire de cuvinte, ne redă în ''Revista Scriitorilor Români'' starea de spirit a tineretului școlar în România dintre cele două războaie. ''România Mare'', ne destăinuie Vintilă Horia, ''cu regii care apăreau la 10 Mai pe Calea Victoriei ca un simbol al unui vis împlinit pentru totdeauna după două mii de ani de încordată și tragică așteptare, cu orașele și cu satele ei, cu sălile de conferințe, cu bibliotecile, cu teatrele, muzeele și cinematografele, cu magazinele depe Lipscani, cu tomurile de noutăți dela ''Cartea Românească'', cu colegii mei dela Sfântul Sava, lua aspecte de bloc de granit, atât de bine așezat pe bazele monarhiei parlamentare încât singurul pericol care eventual o păștea era sclerozarea în propria eternitate''. Dar tot Vintilă Horia mai adaugă: ''Până pe la șaisprezece ani am fost convins că mă născusem într'o lume de neclintit. Când, pe la douăzeci de ani, am înțeles că nu era așa, m'am ridicat contra ei''.

Si în adevăr, dincolo de fațada unei durate sigure, mișunau agenții descompunerii, interni și externi. Nu voi insista azi asupra lor. Destul că în contra mirajului de perenitate, se desprindea un fel de provizorat. Feudalitatea politico-bancară menținea România Nouă la măsura României vechi. In fond ea persista în neadaptarea la noua dimensiune a României ca societate și stat. In această stare de aservire a intereselor românești, standardul superior al minorităților amenința cu o substituire de elite în dauna elementului național. Atunci tineretul s'a ridicat, și nu numai poetic și literar. Toată epoca dintre cele două războaie este străbătută de conflictul dintre tineret și statul acaparat de o oligarhie mixtă, autohtonă și cosmopolitană. Conflictul a degenerat în episoade sângeroase și până la masacrarea celei mai însemnate părți din elita generației României Mari. La toate acestea s'a adăugat jefuirea țării fără răgaz, de o camarilă în cap cu însuși monarhul, menit prin tradiție și constituție să fie paznicul legii. In consecință, ce devenise fatal să se întâmple, s'a întâmplat. România, lipsită de o armătură solidă, de o articulare organică, politico-administrativă și de elanul tineretului, suferindă de o insuficiență economică-financiară, fără o armată bine înzestrată, cu o politică externă suicidă, cu o monarhie discreditată, bântuită deci de o gravă criză morală și rănită adânc în țesutul național, a fost târîtă ca o marionetă de cârpă în acel tornado stârnit de cel de al doilea război mondial. Granițele României Mari s'au prăbușit dintr'odată și pretutindeni, la Est, la Nord, la Vest și la Sud, în zarva tragică a catastrofelor istorice. După nici 22 de ani România Mare s'a desfăcut, și tot ce se făcuse în mai multe secole de mai multe generații, s'a prăvălit în pustiu. Pe ruinile ei rămăsese o Românie ciuntită, izolată, fără prieteni și fără căpătâi. Istoria se întorsese contra noastră, generația României Mari. Ea căzuse, în pragul deplinei forțe de lucru, victima unui regim de capitulări.

Dar România dintre cele două războaie, este insuficient cunoscută. Cel mai deficient regim lasă și urme pozitive. Așa oricât de scurtă și de precară i-a fost existența, România dintre cele două războaie are și ea merite incontestabile. In primul rând acela de a fi existat. Românii au conviețuit laolaltă timp de două decenii în țara întregită în granițele naturale. Realitatea aceasta înregistrează precedentul împlinirii unui drept legitim la unitate națională. In al doilea rând, conviețuirea Românilor la un loc degajă un tâlc în viitor. In cele două decenii a pulsat, în ciuda onor opreliști, un tumult de viață, de aspirații și de speranțe. Tumultul vital este stimulent de idei și de noi orizonturi. Cultura națională ia un nou avânt în noi hotare. Centre în diferite ținuturi, Cluj, Cernăuți, desigur Iași, Craiova și altele, radiază în rând cu Bucureștii undele unei întreceri fecunde. Noi scriitori, poeți, romanicieri, dramaturgi, reînnoiesc poezia, romanul și teatrul. Autori la mare nivel dau densitate și diversificare în gândirea românească. Nici artele nu rămân mai în urmă. Pictori, sculptori, arhitecți, compozitori, contribuie cu opere originale la panoplia culturii românești.

In tot acest timp intelectualitatea românească, este cuprinsă de o neliniște creatoare. Ea urmărea cu o curiozitate avidă toate înnoirile în cultura universală. Paul Morand scria pe drept în cartea sa ''Bucarest'': ''România este străbătută de două fluvii, Dunărea care duce mărfuri până se varsă în Marea Neagră, și Orient Express care se varsă în Calea Victoriei cu noutăți în litere și în modă''. Si efectiv, la vitrina dela ''Cartea Românească'', pomenită de Vintilă Horia, se îmbulzeau doritorii de carte de toate categoriile și de toate vârstele, la fel cum doamnele și domnișoarele din anii 20-30 scrutau cu ochi de pradă vitrinele depe Lipscani și Calea Victoriei. Cu generația României Mari se făureau, cum spunea Mircea Eliade, ''sculele unei mari culturi naționale.''

Nici statul însuși, cu toate metehnele, nu este lipsit de anumite puncte pozitive. Mai ales i se înscrie la activ un adaus la potențialul educativ și cultural. El a trimis la carte copii merituoși de țărani și de orășeni nevoiași. Scoala românească s'a dovedit una dintre cele mai bune, nu numai în Europa de Est. Liceul, criticabil sub aspectul rafinamentului intelectual, a dat totuși o bază solidă mediului școlar. In școala superioară în deosebi Politehnica, Arhitectura și Medicina și-au făcut un nume până dincolo de hotare. Tot statul a încurajat producția culturală. El a subvenționat instituții, fundații, teatre, opere și cicluri de conferințe, simpozioane, colocvii și publicații. El a instituit premii pentru scriitori renumiți și pentru debutanți. Câtiva dintre aceștia din urmă vor deveni celebri în Occident. In plus, o legislație socială destul de avansată, situa România pe terenul asistenței printre cele dintâi țări din Europa. Ba chiar și economia începuse să dea semne de progres. Prinseseră chiag în afara artizanatului, câteva industrii, de avioane, de material de căi ferate, locomotive și vagoane, de textile, de produse alimentare, ca să nu mai pomenim de industria minieră și a petrolului cu derivatele lui. Si comerțul exterior înregistra un bilanț activ până dincolo de ocean. Așa balanța de plăți cu Statele Unite se solda la jumătatea anului 1940 cu un beneficiu de 70 de milioane de dolari. Se constituia treptat o flotă comercială care să transporte până departe produsele românești.

Dar toate acestea nu compensau manipulările regimului neo-străinist, mai ales după falsa ''restaurație''. Ele nu erau de ajuns pentru a da României o greutate și o securitate de durată. Numai un proces de înnoire radicală ar fi consolidat viitorul României. La aceasta corespundea frământarea tineretului dintre cele două războaie. Tineretul a încercat cu îndrăzneală să spargă digurile imobilismului convențional. El voia să aducă un suflu nou și o structură nouă în țară nouă, potrivită la realitățile românești. Pentru prima dată în istoria Românilor s'a înscris în același timp, și nu pentru un război extern, un număr atât de mare de voluntari pregătiți să moară pentru o idee. Si mulți au murit pentru ea, ideea primatului românesc pe pământul românesc. Epoca dintre cele două războaie, poartă pecetea sacrificiului voluntar al tineretului. Din același spirit civic câțiva ani mai târziu, tineretul de toate credințele politice, sociale și religioase, va înfrunta stalinismul.

In ultim cuvânt, această epocă unică în existența românimii trebue cercetată pe toate planurile și analizată fără părtinire. Din aceste studii ample va ieși un îndreptar cu învățături pentruca să nu se mai repete greșelile fatale, și cu îndrumări spre mai bine. Generația României Mari e pe ducă. Puținii câți au mai rămas au datoria, cât mai au timp și mai pot, să comunice cunoașterea și experiența lor de folos la profilarea României dintre cele două războaie.

Dar nu ne gândim numai la o cercetare științifică de ordin politic, social, economic, moral și cultural. In timpul acela al alternării de întuneric și lumină, de remanență ''douce-amare'' cum spunea Brasillac, domnea totuși în ciuda vicisitudinilor, o voie bună, o bucurie de viață. Acestea au dispărut în tenebrele marxism-lenismului. Contrastele acestea între sumbru și idilic sunt grăitoare.

Ele inspiră o vastă frescă zugrăvită de meșteri cu har în culori calde de viață de fel românesc, întristată de negrul exploatării în gen colonial. Astfel cei mai tineri vor ști ce a fost în adevăr România dintre cele două războaie. Dar chiar așa cum a fost, împărțită între oameni de bine și briganzi, între eroi și sicari, cu toată nevoia unei reformări în spirit național până în rădăcini, ea apare ca un paradis față de țara mohorîtă și despuiată total de azi. Sub regim comunist ''toate cântecele pier'' odată cu bunurile, ca în versurile lui Eminescu.

România Mare va renaște în Europa Mare. Renașterea României Mari este misiunea vitală a generațiilor viitoare. □

Poezie din închisoare, nepublicată

UCENICUL

Nichifor CRAINIC

Tu, Marele Bijutier
Al diademelor cerești,
Tu, care pretutindeni ești,
In cosmicul atelier,

Primește-mă ca ucenic
Si'n nopți de taină să mă'nveți
Canonul sfintei frumuseți,
Să scot podoabe din nimic!

Tu, care faci din robi artiști
Si-Ti iei la glorie părtași
Vizionarii uriași,
In geniul cărora Te miști,

Cuvinte dă-mi să le'mpreun,
Fierbinți ca'ntâiul suflu viu,
Ca să le văd când nu se scriu
Si să le-aud când nu se spun...!

Si-așa trudind la cizelat,
Măritul meu Stăpân și Domn,
Să picotesc în nopți de somn,
Cu praf de stele pe halat!

Din matca lumii să le chem
Si'n dorul ei să le trimet,
In constelații de sonet
Si'n căi lactate de poem.

Transmisă de Remus RADINA

APOLITICII

Urmare din pag.5

prezent în îngăduitorul Occident.

Lașitatea nu se uită. Lașitatea ca și contrariul ei, curajul și demnitatea, intră ca elemente componente în patrimoniul moral și civic pe care îl produce inevitabil o viață de om și pe care îl lăsăm în amintirea și posesia celor care ne succed.

Dar în cazul analizat de noi și luat ca prototip, e vorba de ceva mai subtil, mai generalizat și mai rău. E un amestec de egoism, mărginire (prostie), filistinism, lene de a gândi, atrofia sentimentelor.

Acești ''exilați economici'' alterează noțiunea și imaginea românească în lume. O degradează. O condamnă la un dispreț surd, nemărturisit din partea celorlalte naționalități, vajnice apărătoare ale patrimoniului lor istoric și culturii naționale.

In țară circulă cu mare frecvență, în ultimul deceniu, două expresii, doi termeni, ''jigodie'' și ''lepră'', ambii exprimând profiluri caracterologice generale de societatea socialistă-moscovită.

Să barăm profilarea și expansiunea lor în Occidenul liber. □

Constantin MACRI

PRIN TEOLOGIA ELIBERĂRII SPRE ELIBERAREA DE TEOLOGIE

—Constantin MAREŞ—

La baza religiei creştine stă ideea de iubire. Ura de aproape, ura de clasă, ura de naţiuni, sunt străine substanţei şi moralei creştine. Despre religii, în genere, Marx a afirmat că sunt opiumul popoarelor. Mai pragmatici, bolşevicii au înţeles să folosească religia şi mai ales biserica în scopurile lor strategice şi tactice, dărâmând la propriu şi figurat unde considerau necesar, arestând şi executând unde li se părea util, dar valorificând instituţii şi feţe bisericeşti dacă aceasta servea cuceririi de noi poziţii. In anii 30, teoreticianul sovietic Galperin propunea utilizarea de pretexte religioase tocmai pentru a îndepărta în final credincioşii de biserică. In 1945, când partidul comunist român a primit dela Vâşinski puterea, a introdus în guvernul Groza un preot înclinat mai mult către apostazie decât spre cucernicie, Părintele Burducea, despre care epigramele vremii mărturiseau că e când cu steaua, când cu crucea. Politician de mare anvergură, Stalin a investit mult capital în atragerea la pretinsa mişcare pentru pace a unor boaite, cum era faimoasă în anii 40-50 figura denumitului decan de Canterbury, purtat precum anti-sfintele moaşte la toate adunăturile şi ospeţele unde se tămâia pretinsa dorinţă de pace a Sovietelor. Să trecem peste ce se petrece la Patriarhia din Bucureşti şi să ne oprim puţin asupra unei alte forme tactice mânuită cu iscusinţă în folosul Internaţionalei comuniste, şi anume la aşa zisa teologie a eliberării.

Născută în zodia unei pretinse generozităţi, a frăţietăţii şi a unei stranii concepţii despre caritabilitate, această erezie are la polul opus marele merit de a servi pe deplin scopurile comunismului, ale Kremlinului în mod special. Dacă la baza creştinismului stă ideea de iubire, teologia eliberării se adapă cu sete din izvoarele marxismului şi face apel, în fond, la luptă, deci la ura de clasă. In esenţă se urmăreşte folosirea bisericii pentru eliberarea socială şi naţională, sau mai exact spus, aşa cum a demonstrat istoria, la exproprierea celor care au, şi din care cei mai mulţi au muncit, în folosul unei idei abstracte, care în final se concretizează într'o nouă clasă posedantă, a activiştilor de partid. Cât priveşte rezolvarea problemei naţionale, aceasta se face prin alungarea Americanilor de acolo de unde sunt sau se pretinde că ar fi şi în compensaţie, intervine importul masiv internaţional de consilieri militari sovietici, de instructori cubanezi pentru luptele de guerilă şi de specialişti est-germani în securitate şi spionaj. Abcesul de fixaţie al teologiei eliberării este lumea a treia, cu predilecţie America de Sud şi Centrală.

Dacă în Europa, ca vioara întâia este aleasă cu predilecţie o figură a bisericii evanghelice în executarea simfoniei capitulării în faţa Răsăritului, în lumea nouă au fost înrolaţi preoţi şi episcopi catolici ale căror predici urmăresc mai puţin evanghelizarea socialismului şi mai mult socializarea evangheliei. Iisus capătă o imagine ce aminteşte de Che Guevara, Sfânta Fecioară devine un fel de Passionaria în slujba clasei muncitoare reprezentată prin subvenţionaţii moscoviţi, diavolul este mai puţin negru şi mai mult locatar la Casa Albă, marile păcate încetează de a fi crima şi furtul, înlocuite cu imperialismul şi colonialismul.

Apariţia hibridă a preoţilor marxişti a atins un record în Nicaragua. Preşedintele comunist Ortega a fost teolog, ministrul culturii Cardenal provine din ordinul Cistercienilor, fostul misionar Escoto a devenit ministru de externe iar Parales, înainte de a fi reprezentantul nicaraguez în cadrul Organizaţiei Statelor Americane, a fost preot. Problemelor sociale din Brazilia, episcopul catolic Casaldaliga le oferă o soluţie socialistă revoluţionară. In clerul catolic din Statele Unite se acordă mai puţină atenţie rugăciunilor pentru alinarea suferinţelor credincioşilor din ţările ocupate de Uniunea Sovietică, pe primul plan rămânând afurisirea eforturilor Preşedintelui Reagan de a opune comunismului în ofensivă permanentă, un Occident lucid şi puternic.

Dacă Patriarhul Justin al României care aduce în telegramă omagială Preşedintelui Ceauşescu, dărâmătorul de biserici şi mânăstiri "prinos de mulţumire şi recunoştinţă" este blamabil, faptul se petrece într'o ţară în care un plutonier de miliţie sau un sergent major de securitate au mai multă putere reală decât un episcop, iar Sfântul Sinod are componenţa dorită de Comitetul Central. In schimb, constituirea, sprijinirea şi funcţionarea unei instituţii cum este în Occident "Comitetul Catolic contra Foamei şi pentru Dezvoltare" merită o atenţie deosebită al cărei efect va fi un blamaj şi mai mare. Sub pretexte creştine şi caritabile, acest comitet slujeşte în final scopurile Kremlinului, îndeplinind astfel în lumea liberă rolul unei veritabile coloane a V-a această variantă modernă a calului troian. Purtând firmă creştină Comitetul desparte hotărît binele de rău. Binele este lumea treia, tot din sfera binelui fac parte mişcările sociale revoluţionare, iar răul este reprezentat prin capitalism, prin imperialism, prin neocolonialism. Doar răsturnarea actualei situaţii militare, politice şi economice va duce la binele universal. O nouă ordine pretinde acest comitet pretins creştin şi catolic, dar nici Nicolae Ceauşescu, ateu între atei şi supra-dictator între dictatorii comunişti, nu întrebuinţează altă formulă.

La adăpostul lozincilor contra foamei şi pentru dezvoltare, sunt utilizate herghelii de cai şi mânji troieni pentru a căror înhămare s'au găsit cohorte de Ulişi. Un astfel de Ulise între Ulişi este Paulo Freire, care a încălecat în Brazilia, pentru a descăleca pe rând, peste tot unde lupta anti-capitalistă îl chema. In Chile a activat pe timpul lui Allende. La marxistodromul ce a devenit UNESCO, s'a remarcat ca un ferment de clasă şi de rasă, în cadrul Consiliului Ecumenic al Bisericilor şi-a executat cu măiestrie numerele sale de propagandă, dar apoteoza şi-a găsit-o în cadrul Comitetului Catolic contra Foamei şi pentru Dezvoltare. Citeam într'un manual de aritmetică din Germania Federală enunţul unei probleme foarte simple: tatăl lui Hans e muncitor şi câştigă 2.000 de mărci pe lună. Tatăl lui Fritz este proprietarul fabricii unde lucrează tatăl lui Hans şi câştigă 50.000 de mărci pe lună. De câte ori câştigă mai mult tatăl lui Fritz, decât tatăl lui Hans? Ingrijorat de analfabetismul lumii a treia, Freire este activ şi în lupta pentru culturalizare, căreia îi pune un marcat accent ideologic, cam în genul problemei cu Hans şi Fritz.

Se apelează la mila publică şi se vând unor generoşi contribuitori iluziile unor indulgenţe antipapale ale timpurilor noi. Un Occidental, care are, şi dă pentru lumea a treia care nu are, îşi spală o parte din marele păcat de a se bucura de roadele muncii sale. Că pe parcurs fondurile colectate se duc doar la mişcările zise progresiste şi de eliberare, este desigur o treabă internă a comitetului. Acesta admite faptul că în Cuba există şi aspecte negative, dar ceea ce consideră demn de remarcat sunt elementele pozitive ale bilanţului regimului lui Fidel Castro.

Dar nu spunea Georges Marchais că bilanţul statelor comuniste este în general pozitiv? In Africa de Sud este condamnat regimul alb, căruia i se ignoră bilanţul pozitiv realizat prin aceea că negrii din această ţară au cel mai ridicat nivel de trai dintre toţi negrii africani. Pentru Asia, ca să existe o confuzie totală, figura lui Gandhi este pusă pe acelaşi plan cu aceea a lui Mao şi Ho Si Min. Ororile comise de autorităţile comuniste vietnameze în lagărele de concentrare şi muncă forţată, ocuparea Cambodgiei, instaurarea unui regim de teroare care alungă sute şi sute de mii de locuitori nu înseamnă nimic pentru acest prea creştin comitet care s'a grăbit să înzestreze autorităţile din Hanoi cu echipament de radio-televiziune spre a-şi putea extinde sfera de propagandă marxistă.

Acelaşi comitet furnizează Noii Caledonii mijloace materiale pentru formarea de cadre politice în rândul celor ce vor să-şi impună majorităţii o voinţă dominatoare, de altfel aţâţată de socialiştii şi comuniştii din metropola franceză. Ideea unei suspecte "noi ordini" atât de scumpă conducerii partidului comunist român este reluată în diverse variante de Internaţionala Socialistă, de Comisia Willy Brandt, de diverse organizaţii bisericeşti, preocupate mai mult de consolidarea cezarilor roşii decât de slava Celui de Sus. Un pastor evanghelic elveţian propune ca Occidentul să predea întregul armament, atomic şi convenţional Răsăritului, care în acest mod nu va mai avea nevoie de războaie, neavând cu cine să le mai ducă. Isterizaţi de o propagandă abilă, evanghelici dar şi catolici olandezi l-au întâmpinat cu ostilitate pe Papa Ioan Paul al II-lea.

Printre figurile proeminente ale aşa zişilor ecologişti din Germania Federală se numără activişti de formaţie teologică: Verheyen, Schwenninger, iar Antjie Vollmer, din aceeaşi formaţie, o apariţie ce aminteşte de Ana Pauker, a funcţionat ca pastoră şi vicară, după ce a studiat teologia la Berlin, Heidelberg, Tubingen şi Paris.

Guvernele răsăritene au înţeles foloasele ce le pot trage din utilizarea bisericilor aflate în obedienţa lor, nu numai înăuntrul hotarelor, dar mai ales în afară. Cel din Bucureşti, specializat în ctitoria de ruine a înfiinţat de-a lungul anilor, 30 de parohii peste hotare, din care trei în Australia şi una în Noua Zeelandă. Intreţinerea lor costă enorm de multă valută convertibilă, mai ales pentru o ţară ce face economii dureroase la acest capitol, sistând practic importul de medicamente.

Ne aflăm în faţa unei acţiuni concertate pe plan mondial. Desigur nu toţi preoţii, catolici, evanghelici şi ortodocşi care servesc scopurile politice ale comunismului ateu sunt conştienţi de răul ce-l fac, dar întinderea acestuia ia dimensiuni îngrijorătoare.

Cu atât mai mare este datoria preoţilor virtuoşi să-şi susţină dreptatea cauzei lor, cu cât ideologia ce înlocuieşte virtutea cu viciul pune în pericol doar respectarea eticei şi moralei, ci înseşi bazele întregii civilizaţii a Occidentului liber.

Atât timp cât Hanibal este doar la porţi, mai este ceva de făcut. Mai ales când este vorba de porţile împărăteşti.□

EUROPA UNITĂ ŞI ROMÂNIA VIITOARE

—Titus BĂRBULESCU—

Nu strică să facem puţină "politică-ficţiune", nu pentru plăcerea de-a afabula ci pentru necesitatea de-a clădi un viitor românesc în lume, cu alte cuvinte de a prefigura chipul unei construcţii de aşezământ politic şi economic internaţional al României de mâine, post-marxiste şi desrobite, într'o Europă întreagă şi în întregime eliberată de sub jugul imperiului sovietic.

"Europa dela ocean până la Urali"! formula a fost lansată de către generalul Ch. de Gaulle. Formulă de "politică-ficţiune" care a rămas încă nelămurită, dar mereu excitantă şi născătoare de speranţe unitariste europene. Este mai mult "cântătoare" decât substanţială pentru partea robită a Europei de dincolo de cortina de fier. Astăzi, pentru popoarele robite formula apare ca o creaţiune fantasmatică a spiritualului -inactuală dar pentru popoarele libere, din lumea liberă, Europa se realizează pas cu pas.

In fapt, lumea liberă şi Europa occidentală în deosebi se făureşte zi de zi într'un concert al naţiunilor democrate şi dezvoltate economic. Este o construcţie realist-politică de tipul Europei patriilor, nu de tipul unei Europe fărâmiţate în insule lingvistice şi culturale, sfâşiate în etnii, confesiuni şi clase antagoniste. Europa occidentală este o realitate politică democratico-pluralistă, o economie de piaţă naţională şi internaţională, dotată cu tehnologii avansate şi competitive. O comunitate de interese materiale dar şi de civilizaţii umaniste care sigur că depăşeşte sublimându-le frontierele etnice, religioase, care, pe planul organizării muncii, anulează blestemata şi anacronica marxistă "plus-valută" a clasei apăsătoare, stoarsă din "sudoarea clasei apăsate"!.. In plus, respect şi garanţii instituţionale pentru a salvgarda diversitatea tradiţiilor naţionale, lingvistice, culturale proprii fiecărei naţiuni care face parte din comunitate. Diversitatea de limbi şi tradiţii specific naţionale este o bogăţie pentru comunitate, ea formează un patrimoniu de bună stare materială şi morală bun preţios care este tocmai valorizat şi stimulat prin diferenţele de limbă, de cultură, de personalitate artistică originală - deci creativă -, aparţinând majorităţii sau minorităţii ce se află în situaţie de convieţuire pe un teritoriu cu administraţie proprie şi locală, sau regională. Nu micul Luxembourg, sau Belgia francofonă şi flamingofonă, sau Alsacia bilingva sau Bretania posedând vechi tradiţii şi idiomuri celtizante, nu ele sunt ameninţate în fiinţa lor culturală proprie, din contra sunt stimulate să se afirme biling sau chiar triling, folosind mijloacele mediatice locale, regionale, naţionale, internaţionale.

Civilizaţia noastră de astăzi este comunicaţie de idei, înseamnă abolirea distanţelor, cooperaţie între limbi, adică "între neamuri", cum spunea Miron Costin...Cu corectivul natural şi universal astăzi, că fiecare neam şi limbă se dezvoltă armonios şi spornic pe un teritoriu determinat care este geografia lui spirituală, în raporturi de omenie şi comunicaţie cu cei de alt neam şi limbă cu care convieţuieşte. Este curios, ba chiar exemplu de fanatism ideologic, de terorism intelectual, afirmaţia bunăoară că Românul este asimilator naţionalist, mai precis, că între populaţia de limbă română din Transilvania şi populaţia de limbă maghiară din aceeaşi provincie din patria românească există antagonisme cumplite etnice, religioase, de clasă "dominantă" faţă de clasa "dominată" şi fără îndoială oprimată politic şi administrativ! In perspectiva istoriei de mâine, dintr'o asemenea schemă de gândire dialectică întemeiată pe premise false sociologice, nu poate rezulta decât secesiunea Transilvaniei de patria-mamă. In previziunea unei Europe întregi eliberată de jugul imperialismului sovietic, Transilvania ar fi menită să facă parte dintr'o regiune europeană, - din Europa de centru, cum se zice - iar cât priveşte restul României ar reveni vechiului regat din Europa balcanică. Moldova, adică Basarabia, Bucovina de Nord, Tinutul Herţei, răpite din patria românească de Soviete, din ce unitate europeană vor face parte? Căci şi acolo trebue să fie "antagonisme etnice, religioase, lingvistice" determinate de opresiunea clasei dominante asupra clasei dominate. In clar: opresiunea Românilor majoritari asupra minoritarilor împilaţi! Un prim proiect de "regionalizare" economică marxistă, este adevărat, a fost deja lansat de Valev, ideologul sovietic. Incercare avortată pe teren, dar nu privită cu ostilitate de anumiţi Europeni, din lumea liberă, politologi eminenţi de stânga care "gândesc" soarta de mâine a României în Europa altfel decât a ţării lor din Europa comunitară în care n'au şi nici nu preconizează mutilări teritoriale sau alienare mintală a poporului din care fac parte. Ei îşi pot permite să

Continuare în pag.9

PERIOADA CREŞTINĂ ÎN ARTA LUI CAMILIAN DEMETRESCU

Trei expoziţii de amplă rezonanţă:

PENTRU A ÎNFRÂNGE BALAURUL, DRAGONUL ŞI UTOPIA, VIA CRUCIS ATOMICAE

Anul 1977 a pus în viaţa şi în arta lui Camilian Demetrescu, ajuns în Occident în 1969, o piatră de hotar. Mâna care a pus-o a coborît fără îndoială din fresca medievală a Maicii Domnului cu pruncul, zugrăvită în absida bisericii romanice, din anul o mie, căzută în ruină de secole la marginea unui sat pierdut din Italia centrală, unde artistul român s'a oprit din pribegia exilului. Acoperită în interiorul ei prin acoperişul prăbuşit, locuită doar de şerpi şi scorpioni, zidirea călugărilor cistercensi părăsită sub năpasta secularizării moderne, avea să se reîntoarcă la viaţa liturgică prin osteneala unui pribeag ortodox venit din Carpaţii Prahovei. Camilian Demetrescu împreună cu soţia şi băiatul (născut în Italia) care nu împlinise şapte ani, ajutaţi sporadic de câţiva ţărani voluntari, au pus mâna şi au restaurat biserica în mai puţin de un an. După secole de abandonare zidurile ei au vibrat din nou trezite de misterul liturgiei şi al cântului gregorian. In acest nou spaţiu s'a produs schimbarea la faţă a artei şi a vieţii pribeagului ortodox.

In prima sa perioadă italiană Camilian Demetrescu a trecut prin experienţa abstractă (obligatorie după coşmarul "realismului socialist") obţinând succese remarcabile: invitat de două ori de Bienala din Veneţia, de Festivalul dei Due Mondi - Spoleto, de Quadrienala Naţională din Roma, de Calcografia Naţională italiană; două mari expoziţii antologice organizate oficial la Parma şi Viterbo, expoziţii personale numeroase în galerii importante din Italia şi străinătate, lucrări intrate în colecţii publice şi particulare.

Dar iată că această carieră artistică ce părea triumfală, se întrerupe brusc în liniştea de paradis, nefirească şi anacronică din mica biserică renăscută pe pământul etrusc, legănată de melosul gregorian cu ecouri de doină şi amintiri bizantine. Marile conchilii topologice coboară din Olimpul abstracţiilor şi devin o simplă cămaşă creştină pe trup de simboluri. Lemnul şi pânza se dezbracă de eleganţă şi se mânjesc de chinul căutării şi al rugăciunii. Culorile rafinate şi arogant-estetizante din serigrafii se amestecă cu ţărâna şi cu aurul icoanelor ţărăneşti, luând drumul apocalipsei Sfântului Ioan. In lipsa putinţei de a merge în Bucovina şi a se adăpa la izvoare, artistul creştinat cutreeră Burgundia şi Pirineii, pe urmele romanicului, cu cartea lui Titus Burkhard "Principes et méthodes de l'art sacré", în traistă. După un an de asidue cercetări şi lucru în atelier, se conturează prima expoziţie intitulată "Pentru a înfrânge balaurul" găzduită în toamna anului 1981 La Calcografia Naţională din Roma şi organizată de Ministerul Culturii italian. Despre această expoziţie am relatat pe larg în ziarul nostru, în numărul 69 din anul 1982. E important să adăugăm că această amplă expoziţie a fost prezentată în 1982 la Rimini, în cadrul "Mitingului pentru Prietenia între Popoare". Acest miting reuneşte în fiecare an peste o jumătate de milion de tineri creştini din Italia şi din lumea întreagă, fiind arena de întâlnire şi confruntare a celor mai eminente inteligenţe spirituale ale timpului nostru. Cu acest prilej expoziţia lui Demetrescu a fost vizitată de Papa Ioan Paul al II-lea, într'un cadru solemn. Intâlnirea cu aceşti tineri, după cum mărturiseşte artistul, a fost providenţială: a confirmat validitatea noului său drum în artă şi i-a întărit convingerea unei treziri spirituale în lume, de mari proporţii, mai ales în rândurile tineretului. Din convorbirile avute cu acest public nou pentru el, s'a născut ideea celei de-a doua expoziţii, "Dragonul şi utopia", prezentată în 1983 la următoarea ediţie a Mitingului dela Rimini, cu un ecou extraordinar: expoziţia a fost cerută în multe oraşe din Italia, fiind inclusă şi în Franţa în cadrul manifestaţiei "Les rencontres de Fontevraud", prima întâlnire culturală alternativă în raport cu cultura social-comunistă din Franţa. Anul acesta expoziţia e prezentată pentru prima oară la Viterbo, în Palatul Papilor.

Dar, să vedem ce vrea să spună această

CRISTOS PANTOCRATOR

Sculptură în lemn 1981 **Camilian DEMETRESCU**

expoziţie, intitulată "Dragonul şi utopia". Ansamblul lucrărilor, compus din 72 desene şi patru tapiserii, are un fir conducător ce trebue urmărit riguros începând cu prologul, citind dialogurile ce însoţesc imaginile de-a lungul celor patru mari capitole dedicate utopiei lui Platon, utopiei liberale şi totalitare, precursorilor, şi antiutopiei reprezentată de proiectul lui Cristos. Citim în volumul-catalog ce însoţeşte expoziţia (reprodusă integral în litografie): "Civilizaţia noastră occidentală e produsul unei serii de proiecte pentru o societate ideală (dela Platon la Marx şi până astăzi ce au un numitor comun: Utopia"..."Utopia crede că poate elimina răul şi instaura binele prin decret de stat"..."E convinsă că trebue să fericească omenirea cu forţa, chiar cu forţa armată şi cu lagărele de muncă forţată"..."Ea ignoră faptul că nu poate fi îmbunătăţită condiţia umană fără o reînnoire interioară a fiinţei umane. Ori această înnoire nu poate fi decretată de nici un parlament, nu poate fi impusă de nici o revoluţie; ea nu poate fi decât rezultatul unei cercetări spirituale...Societatea laică modernă, fiică a utopiei liberale (sau marxiste) închistată în logica omului-massă, nu poate şi nu ştie să dea nici un ajutor fiinţei umane pentru a se reînnoi interior. Acest ajutor nu poate veni decât dela o concepţie spirituală despre lume".

Iată cum începe primul dialog cu Utopia: "Utopie, cine eşti? Poate marele Vis, idealul Proiect, divina Himeră? Spune-mi, cine eşti?"/Utopia: "Dacă vrei să şti nu sunt Paradisul intangibil, nici idealul de perfecţiune al societăţii umane, nici mitul unei fericiri pierdute. Sunt visul unui tiran!"/"Chesterton a spus-o odată, dar nu l'am crezut. Si noi, cine suntem?"/ Utopia: "Voi sunteţi utopianii, sau mai bine zis sclavii acestui vis, pe care tiranul a decis să-i facă fericiţi cu orice preţ; chiar cu preţul nefericirii lor".

Citim în Prefaţă: ..."Sâmburele tuturor utopiilor moderne se află în Politeia lui Platon: proprietatea comună a bunurilor materiale dar şi afective (copii, femei, neveste), abolirea familiei, a religiei, a educaţiei materne, a memoriei subiective, a sentimentelor, cenzurarea poeziei, a filosofiei a istoriei şi a politicii, elogiul delaţiunii şi al minciunii de Stat, dispreţul pentru viaţa rurală, exaltarea hedonismului colectiv, al optimismului obligatoriu, uniformizarea şi colectivizarea vieţii, toate acestea sunt premizele Utopiei lui Platon."

Artistul dedică acestei utopii primul capitol al operei sale. Intâlnim aici toate viciile dictaturilor moderne, politice sau financiare. E un denunţ răspicat al alienării totalitare din epoca noastră, fie ea liberală sau marxistă. In al doilea capitol demască aplicarea acestor principii în epoca modernă industrializată cu consecinţe ecologice şi spirituale dezastruoase: poluarea planetei şi flagelul ateismului de massă, calamităţi de care sunt responsabili cei care au condus civilizaţia în direcţia dezvoltării tehnologice unilaterale. Sinuciderea nucleară e punctul culminant al acestui denunţ.

Presa italiană a remarcat valoarea artistică şi culturală a expoziţiei. Iată câteva extrase:

"In expoziţia intitulată "Dragonul şi utopia", prezentată cu mare succes la recentul Miting dela Rimini, Demetrescu pune în lumină conflictul existent între diverse modele de societate şi negarea libertăţilor umane...(Utopia) această himeră ce domină gigantic massele, ca un sfinx arogant şi atotputernic, ni se prezintă în mii de faţete diverse: brutalitatea puterii bazată pe arme şi tancuri, dar şi sclavia insidioasă a unei societăţi consumiste cu noii săi idoli mecanici, cu necesităţile sale inventate sau mistificate...ce tind să reducă omul la o fiinţă fără gândire, fără individualitate şi fără orizonturi transcendentale, un număr doar în marele mecanism al vieţii colective...Vorbind de Utopie, obraznică dominatoare a destinelor secolului nostru, Demetrescu relansează acel destin transcendental al omului, sufocat şi abandonat în modelele "socialismului real" sau ale absolutismului "pluralist", singurul capabil să restabilească o comuniune între spirit şi intelect..." (Osservatoare Romano, Oct. 1983). "Semnalăm printre manifestaţiile Mitingului dela Rimini din acest an, expoziţiile dedicate lui Henry Moore, Renato Guttuso, Aligi Sassu, artei conceptuale şi recentului ciclu de desene ale lui Camilian Demetrescu intitulat "Dragonul şi utopia"..."acest Miting...este expresia vitalităţii creştine în cultura timpului nostru, instituind un dialog cu exponenţi ai culturii laice, devenind astfel - cum remarcă înşişi aceşti exponenţi - o realitate cu adevărat nouă în panorama vieţii italiene". (Il Tempo, August, 1983).

Concomitent cu prezentarea expoziţiei la Rimini, a fost expusă ca fundal pentru marea messă inaugurală a Mitingului, sculptura monumentală în lemn a lui Camilian Demetrescu "Cristos Pantocrator", ulterior aşezată în pavilionul central al complexului de expoziţii.

După doi ani, în 1985, va fi prezentată tot la Rimini opera de amplă respiraţie spirituală VIA CRUCIS ATOMICAE, de data aceasta în formă audiovizuală. O lucrare complexă în care imaginea, cuvântul şi sunetul colaborează pentru a potenţia valoarea expresivă a temei. Trei sute de diapozitive, reproduceri după picturi în tempera grasă realizate în ultimii ani, cu detalii şi suprapuneri, însoţite de texte recitate de patru voci şi de o coloană muzicală, proiectate de două proiectoare cu disolvenţă încrucişată şi sincronizate electronic, desfăşoară timp de o oră şi 40 de minute o amplă frescă simbolică a devenirii istorice văzută ca o Via Crucis ducând, treaptă după treaptă, spre deznodământul fatal al holocaustului nuclear. Urmând schema clasică a Drumului Crucii, lucrarea e împărţită în 15 staţiuni. Fiecare staţiune începe cu un moment dedicat lui Cristos; urmează un moment dedicat lui Cain, un altul lui Abel, şi în îsfârşit unul pentru omul contemporan (ca fiinţă istorică). Premiza autorului este bazată pe simbolismul profund al Calvarului: Via Crucis nu este o naraţiune anecdotică ci expresia unui itinerar iniţiatic, o coborîre a lui Cristos în infernul cărnii, asemănătoare celei a lui Orfeu, o pregătire pentru întoarcerea la viaţă, pentru Inviere şi pentru începutul celei de-a doua Geneze.

Simbolurile fundamentale ale Drumului crucii (întâlnirea cu mama, cele trei căderi, memoria chipului - Veronica, veşmântul, raportul cu pietatea - femeile ce-l plâng etc) sunt reluate pentru celelalte trei momente: asistăm la căderile biblice ale lui Cain şi Abel, precum şi la căderile omului istoric, la raportul lor cu muma cosmică, cu natura, la raportul cu propriul chip - mască, la relaţia cu veşmântul care nu este altceva decât propriul nostru orgoliu, personajul construit de vanitatea noastră, pe care îl confundăm cu fiinţa, asistăm la suirea noastră voluntară pe eşafodul crucii atomice, la moartea prin dezintegrare, la separarea de cenuşa nucleară, întâlnirea cu iertarea divină şi cu miracolul Invierii. Sunt toate reluări simbolice ale unui Drum al Crucii în care, alături de Cristos, protagonistul principal e omul. In partea finală, parintr'o metamorfoză mistică, depuşi după moartea atomică într'un mormânt comun de mâinile lui Crist, Cain şi Abel, renasc într'un singur corp, reluând înfăţişarea adamică a omului primordial, dinainte de păcat. Evident, atât moartea prin dezintegrare atomică

Continuare în pag. 9

CONGRESUL ACADEMIEI ROMÂNO-AMERICANE DE ȘTIINTE ȘI ARTE

Al XI-lea Congres al Academiei Româno-Americane (ARA) a avut loc în acest an la Universitatea Colorado din orașul Boulder, între 8-10 Mai 1986.

Orașul Boulder, așezat la poalele lanțului de munți Flativous din sistemul de munți Rockies, pare a fi ținut în brațe de acești munți care îi dau o ocrotire naturală contra puternicilor curenți de aer ce răvășesc crestele munților din apropiere ce trec de 2700 m. înălțime.

In sălile de conferințe ale Congresului ARA domnea o atmosferă de intensă bucurie provocată de reîntâlnirile membrilor ARA, care nu se mai văzuseră de un an de zile, dela ultimul Congres. Programul de lucru al Congresului a fost foarte încărcat cu multe conferințe, spectacole teatreale, muzicale, jocuri și dansuri naționale.

Sedința de deschidere s'a ținut în prezența D-nei Prof. Maria Manoliu-Manea, Președinta ARA, Dl James Corbridge, Vice-cancelar al Universității Colorado Boulder și Prof. Mircea Fotino, organizatorul local al Congresului.

In ședința plenară a Congresului s'au dezbătut teme în legătură cu dezvoltarea economică a României. Dl Jan Krason, dela Universitatea Colorado, a expus tema resurselor actuale de energie și minerale ale României, iar Dl Mihai Korne a expus măsurile de luat pentru lichidarea stării falimentare a economiei comuniste din România. Dl Carl Kisslinger dela Universitatea Colorado a expus diapozitive privind regiunile seismice din România și consecințele cutremurelor periodice care au avut loc în România. Conferințele au fost urmate de dezbateri.

In prima sesiune a Congresului de comunicări, Dl G. Ciorănescu, dela München, a prezidat expunerea unor teme interesante ca: Istoricul Academiei Române (1867-1948) și rolul ei în dezvoltarea culturii, științelor și artelor în România. Conferențiarul - Eugen Popescu - a scos în evidență posibilitățile pe care le are Academia Româno-Americană de a coordona activitățile culturale, științifice și artistice ale personalităților românești din exil și de a le face cunoscute în mediile intelectuale occidentale.

Dl Ion Lețea, profesor, Everett, Massachusetts, a expus o comunicare despre fenomenul de urbanizare și demolări de monumente istorice în România, aducând participanților la Congres, griji adânci și tristeți în inimi, de soarta țării lor.

Dl Alexandru Nemoianu, dela Romanian-American Heritage Center de pe lângă Episcopia Ortodoxă Română din America, a prezentat o foarte interesantă realizare a acestui Centru, de a fi adunat și păstrat în condiții moderne de conservare arhivele comunităților românești din America, care au devenit un centru de izvoare pentru alcătuirea unei istorii a Românilor din America.

Dna Gabriela Carp, de la München, a prezentat un raport plin de finețe și metafore despre Antologia artiștilor plastici români din Occident, în curs de tipărire. Această operă de artă editată de ARA, sub îngrijirea criticului de artă Ionel Jianu, dela Paris, va fi pusă în vânzare în următoarele 4-6 luni, cuprinzând operele de artă a circa 170 de artiști plastici români, aflați în exil.

Dna Sunny Bloland (Universitatea Berkeley, California) o admiratoare și prietenă a poporului român a prezentat un film cu jocuri și cântece din Maramureș, care a fost mult aplaudat de participanții la Congres.

In Sesiunea a 2-a, condusă de Prof. C. Corduneanu, au fost expuse teme și aspecte din domeniile matematică, fizică și tehnologie, de către cadre universitare de Români-Americani ca: Irinel Drăgan (Universitatea Texas), Carmen Sabău (Argonne National Laboratory, Illinois), Mircea Grigoriu (Cornell University), Dan Frangopol (Universitatea Colorado) și Călin Popescu (Universitatea Texas).

In seara de 8 Mai, s'au jucat două piese din creațiile scriitorului român Eugen Ionescu, și au fost proiectate filme create de Românul John Florea, Director de filme (Hollywood, California).

In Sesiunea de Istorie, Georgrafie și Arheologie, au fost prezentate comunicări de mare importanță, ca activitatea diplomatică și științifică a lui Dimitrie Cantemir, de G. Ciorănescu (Munchen); activitatea științifică a lui Henry Coandă, de Ion Cepoi (Tarzana, California); și o comunicare despre Delta Dunării, un peisaj natural unic al României în pericol de a fi distrus, de Ion Lețea.

Sesiunea de științe naturale și medicale a adus contribuțiile importante ale conferențiarilor Mircea Sabău (Chicago) și Anghel Rugină (Boston).

In ziua de 10 Mai 1986 a avut loc "Seminarul Eliade", unde foști elevi de-ai lui Mircea Eliade s'au întrecut în a prezenta impresionante omagii fostului lor magistru, titan al culturii universale.

Sesiunea de Religii, prezidată de Eugen Popescu, a prezentat o comunicare a I.P.S. Episcop Nathaniel, despre tema "Ortodoxia o religie a viitorului". Tot în cadrul acestei sesiuni Dl Florian Onița (Los Angeles) a vorbit despre "Politica promovării valorilor umane", iar Dl. Marin Mihalache (Vatra Românească, Michigan), teolog și poet, a prezentat o lucrare despre "Poezia creștină."

In sesiunea de Stiințe politice, prezidată de Mircea Ionnițiu, au fost expuse teme cu caracter politic variat. Ion Manea-Manoliu: "Starea presei din România de azi", Liviu Floda: "Libertatea presei în România înaintea ultimului război mondial" și au mai prezentat comunicări Traian Popovici, Ladis Kristoff, etc., etc.

Secția de lingvistică a prezentat o conferință a Dnei Maria Manoliu - Manea, Președinta ARA, despre modul de exprimare și folosire a limbii române în discursurile politice din România și în presa centrală de partid, care face ca limba română să-și piardă din frumusețea și dulceața ei.

In sesiunea de Literatură și Filosofie au adus contribuții D-nele Alexandra Gruzinska (Arizona), Eugenia Ușeriu (Washington) și Raymonde Bulger (Iowa).

Pe terasa clădirii UMC s'au prezentat dansuri populare românești executate de studenți instruiți de maestrul coreograf Tom Masterson.

In sesiunea plenară de închidere a Congresului ce a avut loc în după amiaza zilei de 10 Mai 1986, Dl George Ciorănescu (Munchen), a ținut o conferință în limba engleză despre însemnătatea zilei de Zece Mai, iar Dl Nestor Rateș (Washington) a vorbit despre bazele relațiilor americano-române.

Tot în cadrul sesiunii plenare, Dna Maria Manea-Manoliu a citit raportul anual de activitate al Academiei și a anunțat că în anul viitor Congresul ARA va avea loc la Universitatea Sorbona din Paris, iar Dl Eugen Popescu a prezentat un raport privind pregătirile și realizările la zi ale Enciclopediei Române, ce va fi editată de ARA, și care privește contribuția Românilor din exil la cultura și știința românească și occidentală.

A fost un Congres cu teme valoroase, coordonat de Prof.Mircea Fotino. O mențiune specială merită și Dna Prof. Ingrid Fotino, care a pus mult suflet și multă atenție pentru un cât mai mare confort sufletesc al participanților. Dnele Magda Blăgăilă, Irma Frangopol și altele, s'au remarcat pe linia de produse culinare românești.

Pe plan artistic-vocal lucrările Congresului au fost încununate de superba voce a mezzo-sopranei românce Viorica Cortez, care a interpretat mai multe cântece românești.

Conferințele s'au desfășurat într'o ținută universitară de sobrietate și înalt nivel, ceea ce în concluzie a dus la imaginea unui Congres interesant și valoros. □

E. P.

ARTA LUI CAMILIAN DEMETRESCU

Urmare din pag.8

precum și învierea sunt doar evenimente metaforice, o invitație la reflecție asupra tragicei condiții umane de astăzi. Aluzia la moartea atomică e doar un avertisment: dece trebue să ajungem pe pragul holocaustului nuclear pentru a ne deștepta și a regăsi sensul profund al vieții, gustul unei trăiri în armonie cu semenul nostru, cu natura și cu Dumnezeu? In ce privește momentul Invierii el nu se referă la un grandios proiect de salvare universală (în sensul utopiei) ci este doar o invitație spre a crede în posibilitatea unei învieri interioare a fiecăruia dintre noi, aici, în această viață, în momentul eliberării de străvechea ură dintre cele două naturi existente în noi, Cain și Abel, simbol și mit al fraților învrăjbiți dintotdeauna, după căderea în păcat.

Pentru documentarea necesară lucrării, Camilian Demetrescu a consultat răbdător străvechi texte ebraice prerabinice (fiind un pasionat cunoscător al culturii biblice ebraice) precum și biblii apocrife puțin cunoscute astăzi.

Traducerea în limba română a textelor acestei opere plastice dense de semnificații ar face posibilă cunoașterea ei în lumea culturii noastre, cu atât mai necesară cu cât problematica creștină e cenzurată astăzi în țară, iar în Occident are încă de înfruntat ostilitatea unei culturi laice dominante. Chiar dacă scrisă și cunoscută într'o altă limbă europeană, ea aparține culturii românești și reprezintă o contribuție românească în procesul de trezire a unei conștiințe spirituale în lume, singura - cum spune Demetrescu - "capabilă să mai deschidă o poartă de salvare din labirintul opresiv al civilizației actuale." Scria cunoscutul ziarist italian Achille di Giacomo în cotidianul Il Tempo (27/8/1985): "Via Crucis Atomicae" a Românului Demetrescu e răspunsul ce se înalță din acea parte a umanității care nu a pierdut niciodată sentimentul Sacrului, perspectivele transcendenței" într'o lume "care a întors spatele Sacrului încrezându-se doar în propria inteligență pentru a'și construi fericirea... mergând pe un drum care, mai ales în secolul nostru, s'a dovedit acoperit de oroare".

După Mitingul dela Rimini, solicitată de multe centre culturale, expoziția a făcut un lung turneu în primăvara acestui an fiind prezentată de treizecișidouă de ori în diferite orașe din Italia și Elveția, însoțită de numeroase interviuri la radioteleviziune și presă. Televiziunea milaneză "Canale 6" a retransmis în întregime expoziția audiovizuală Vineri 28 Martie crt. Expusă recent la Palatul Papilor din Viterbo, continuă a fi solicitată de alte orașe. Prezentate în versiune redusă în audiovisual (din motive de timp) textele sunt tipărite integral în volumul ilustrat cu toate operele în culori în impecabile condiții grafice. In acest mod mesajul pătrunde în straturile mai largi ale unui public din ce în ce mai interesat pentru o tematică spirituală astăzi.

In afară de intensa activitate desfășurată pe plan social (în 1985 a terminat pentru o biserică din Vercelli o mare "Inviere" în tapiserie, de 5m/3m în prezent artistul român lucrează la cea de-a patra operă a ciclului dedicat căderii și salvării spirituale, cu titlul provizoriu "IMPOSIBILUL PARADIS?" O lucrare de mari dimensiuni, cu patru itinerarii paralele în căutarea paradisului, ale celor patru personaje din timpul nostru: nihilistul, hedonistul, activistul politic și omul de credință. Opera este așteptată cu viu interes de publicul din ce în ce mai numeros care îl înconjoară și îi urmărește activitatea artistică. □

EUROPA UNITĂ ȘI ROMÂNIA VIITOARE

Urmare din pag. 7

gândească o "opțiune europeană" socialist-marxistă a Europei orientale, astăzi sub ocupația sovietică, în ipoteza unei liberalizări aparente și ipocrite a regimului sovietic; de aci, înțelegere pașnică și chiar colaborare economică și de idei între cele două mari ansambluri de lumi ostile astăzi, transparente mâine prin neutralizarea uneia: lumea liberă; prin desmembrarea unităților naționale ale țărilor satelite, dezarmare zisă totală și mutuală în câmpul nuclear. Un fel de securitate colectivă și pacifistă, care trebue să purceadă din soluționarea conflictelor naționale, sociale, confesionale, de clasă, prin desmembrare teritorială și alcătuirea altor ansambluri politico-umane. Cam așa se exprimă politologii liberi ex- sau neomarxiști din lumea liberă, care sigur că ignoră și istoria și suferința poporului românesc, invadat la el acasă nu de străini ci de o ideologie înstrăinătoare, de un sistem economic pauperizant și spoliator nu numai al clasei burgheze, sau al burgheziei rurale (care au dispărut de mult, în cimitirele fără cruce), ci al întregului popor românesc, minus nomenklatura, adică aparatul de stat represiv: securitatea, favoriții, "clanul" care deține puterea, samavolnic, precum și "anti-clanul" care, cuminte, disimulat, format în serai, așteaptă s'o preia. Când? Intr'un moment de criză periodică, ce va fi rezolvată la vârf, la Moscova...

Nu este grav ci dureros că niste filosofi politici străini să vorbească desinformat despre România de mâine, să-i proiecteze o imagine care seamănă mai mult cu Noua Caledonie decât cu realitatea sociologică a unei țări întregi, cu un trecut istoric în care ideea unității de limbă și de veche civilizație țărănească - adică de omenie și deschidere convivială față de alte limbi și neamuri cu care conviețuim - este vie: acest mesianism romantic și generos de spirit chivernisitor și iubitor de oaspeți, a fost împlinit în perioada dintre cele două războaie. Implinit, dar nu desăvârșit, căci desăvârșirea era în marș: timpul și nenorocul istoriei ne-a lovit. Imperial. Astăzi România este robită și mutilată, politic și cultural, de imperiul sovietic.

Pentru niște filosofi politici străini, imaginând o Românie desmembrată - dar liberă - cu chemare europeană - dar supusă conflictual dialecticii marxiste de majoritate oprimantă și minoritate oprimată -, este un lux intelectual, aplicabil poate unui popor proaspăt descolonizat...Ei nu sunt pățiți, au fost duși de nas - de cine? - De Marx și Lenin. Sunt "proști", cum ar fi spus autorul lui Stan Pățitul, gândesc pe scheme nu pe realități și pățanii umane. Insă, este foarte grav ca niște "Europeni români liberi", veniți de-acolo, din țara robită, așa dar pățiți, să gândească la fel. In loc să-i informeze de soarta și istoria poporului român și bine înțeles de chemarea lui europeană, se sclifosesc maimuțărindu-le ideea unei Europe marginale, de mâine, în care o Românie liberă, deci capabilă să-și definească ea rostul ei în lumea de mâine, trebue să-și plătească intrarea cu prețul automutilării culturale și teritoriale. Spania, Grecia, Portugalia, care au intrat recent în Europa comunitară, n'au fost obligate să plătească prețul de țară proaspăt descolonizată!

Dar poate nu sunt "pățiți". Sunt atunci afectați de o debilitate mintală, consecutivă educației de stat primită în România comunistă. In politică-ficțiune, avem și noi Europenii noștri. □

Titus BĂRBULESCU

ÎN AMINTIREA LUI

CENTRUL ROMÂNESC DE CERCETĂRI DELA PARIS

IN ILLO TEMPORE

Octavian VUIA

Acum când Mircea Eliade nu mai este printre noi, mă poartă gândul la începuturile exilului nostru. Ne aflam la Paris şi acolo frământările erau mai intense. Biserica noastră din strada Jean de Beauvais era încă în criză, iar reprezentanţii partidelor politice nu-şi puteau ascunde îndeajuns dezbinările lor. Atunci intelectualitatea română strânsese rândurile, căutând să-şi definească, în aceste condiţii, misiunea ei. Un început de ctitorire se impunea în mod imperios.

Un început în ordinea spirituală înseamnă în primul rând stabilirea unor noi puncte de orientare într'o lume plină de confruntări ideologice confuze, de cele mai multe ori rămăşite ale unor curente de gândire de mult depăşite. Dar pentru a le preciza, era necesară înfiinţarea unei instituţii, în cadrul căreia să se poată întreprinde cercetări susţinute pentruca spiritul nostru de creaţie îmbinat cu spiritul critic să ne permite formularea unor noi coordonate culturale.

"In acel timp", ca să reluăm o expresie de multe ori folosită de Mircea Eliade, a luat fiinţă "Centrul românesc de cercetări" din Paris, ca institut de grad universitar în cadrul învăţământului superior liber din Franţa. Perioada de pregătire a durat un an dela memoriul pe care l-am înaintat la Academia de Paris în Noembrie 1948 până la obţinerea autorizaţiei oficiale în Iulie 1948 şi săvârşirea actului solemn de fundare în prezenţa Principelui Nicolae al României, care ne-a acordat tot sprijinul. In Noembrie al aceluiaşi an Mircea Eliade, membru fondator, a fost ales preşedinte, deschizând primul an academic al Centrului, într'una din marile săli dela "Societes Savantes", unde instituţia noastră îşi avea atunci sediul.

Mircea Eliade a vorbit atunci despre o temă preferată: "Mit şi istorie în literatura populară", discurs în care confraternitatea noastră spirituală şi-a găsit o primă orientare. De fapt, tradiţia orală a culturii populare nu devine propriu zis o "literatură" decât din momentul în care ea se transformă din "vorbă" în "literă" prin culegerile folcloriştilor. Adevărata noastră literatură modernă s'a născut când "noua direcţie", sprijinită de spiritul critic al lui Titu Maiorescu, inspirându-se din tezaurul culturii noastre populare şi din limba cronicarilor, a construit acea "punte de trecere dela etnografic la cultural", ca să folosim o expresie a lui Vasile Pârvan. "In toate chestiunile ce se referă la natura limbii, poezia populară ne poate servi de model," scria Titu Maiorescu. Această cale a fost urmată de Alecsandri, Eminescu, Coşbuc şi Goga, pentru a nu cita decât pe câţiva din marii noştri poeţi.

In baladele transmise de tradiţia orală a poporului, ne spunea Mircea Eliade în acel discurs inaugural, s'a petrecut o transformare miraculoasă, pe de o parte o desprindere a evenimentului istoric de vechile tipare mitice şi pe de altă parte o transfigurare a unui fapt istoric într'un nou mit. Acest fenomen de interpenetrare a mitului şi a istoriei în literatura populară ne arată felul în care funcţionează memoria colectivă a poporului. Studiul aprofundat al acestui fenomen în tradiţia orală a poporului român, ne poate da cheia care să ne permită descifrarea misterului prin care sufletul românesc ridică istoria la rang de mit şi reintroduce mitul în istorie.

Cu un an mai târziu, tot la "Centrul românesc de cercetări", în cadrul secţiei de istoria religiilor, Mircea Eliade ţinea o nouă conferinţă semnificativă pentru momentul istoric în care a fost pronunţată. Ea se intitula "Cele două feţe ale Asiei". Cu un an înainte, China, cel mai important stat asiatic şi de străveche cultură, cădea sub stăpânire comunistă. Mircea Eliade ne prezenta conflictul istoric între civilizaţiile agricole din Mesopotamia, India şi China şi invaziunile hoardelor nomade venite din stepele asiatice. Periodic, nomazii războinici atacau Orientul civilizat, ocupând vremelnic centrele culturale din China până'n Iran şi ajungând să distrugă ce mai rămăsese din imperiul ecumenic creştin al Bizantului. Expansiunea acestui nomadism imperialist a ameninţat şi creştinătatea Apusului din momentul în care Turcii au ajuns până la porţile Vienei.

Noi Românii, spunea Mircea Eliade în memorabila lui conferinţă, am cunoscut de-a lungul secolelor, dela Hunii lui Atila până la hoardele tătare, invazia nomazilor asiatici. După el, imperialismul sovietic nu este decât o reapariţie tardivă a aceluiaşi fenomen, care a adaptat ideologia marxistă la mentalitatea şi obiceiurile nomazilor asiatici.

Dar istoria ne învaţă, ne spune istoricul britanic Arnold Toynbee în monumentala sa sinteză a istoriei mondiale, că "imperiile" întemeiate de cuceritorii nomazi n'au durat în general prea mult. Dominaţia Avarilor asupra Slavilor n'a durat mai mult de cincizeci de ani, iar cea a Hunilor lui Atila a ţinut cât viaţa acestuia. Ocupaţia Iranului de către Mongoli a dăinuit mai puţin de un secol, iar cea a marilor Hani în China de Sud şi mai puţin. Doar hegemonia otomană asupra lumii ortodoxe, scrie acelaşi istoric, a durat mai mult, propriu zis patru secole, dar nu din motivele invocate de el, ci pentrucă imperialismul turcesc devenise o forţă de expansiune politico-militară a islamului.

In lipsă de profeţi nu putem şti cât timp va mai dura imperialismul sovietic, dar putem de pe acum constata fenomenul de eroziune ideologică a marxismului, tot atât de steril şi mult mai apăsător decât cel turcesc. Martiriul poporului român, ca şi al celorlalte popoare din Răsăritul Europei de sub povara imperialismului rusesc, ultimul din cele trei imperialisme care au ameninţat existenta lui istorică, nu va ţine nici el mult timp cu atât mai mult cu cât ateismul nu are forţa de dăinuire a unei credinţe religioase. Renaşterea Europei nu se va face fără eliberarea popoarelor din Răsăritul continentului nostru de sub jugul imperialismului sovietic, care nu poate lăsa până la urmă indiferent nici micul Occident european nici marele Occident american.

Dacă soarta a voit ca Mircea Eliade să-şi dea sufletul într'unul din centrele marelui Occident, la Chicago, în mijlocul Universităţii a cărei faimă era, departe de ţara lui, dar neuitat de ea, atunci nu putem decât spera că acel Occident, dându-şi seama de valorile pe care le-a creat în libertate poporul român, nu va fi nepăsător faţă de urgia în care trăieşte el astăzi.

Consiliul fondatorilor "Centrului românesc de cercetări" dela Paris, în numele căruia vorbesc acum cu toată modestia se pleacă cu sfiinciune în faţa vastei sale opere şi a memoriei marelui dispărut, care va rămâne o pildă pentru generaţiile viitoare, spre a năzui ca cel puţin glosele lor să fie la înălţimea pe care a atins-o el, atât în literatură cât şi'n ştiinţă. Iar noi, care am avut cinstea de a colabora cu el în "illo tempore", cu toată durerea pe care o simţim în suflet, ne întărim în spiritul lui creator, de neistovită dăruire, fără de care nici un mare început şi nici o întemeiere durabilă nu sunt posibile. □

Octavian VUIA

CE MOŞTENIM DELA MIRCEA ELIADE

Cicerone POGHIRC

Prietenii şi colegii celui plecat dintre noi într'o lume mai bună au arătat ce a însemnat Mircea Eliade pentru generaţia lor şi rolul său în fundarea lumii culturale a exilului, în primul rând a Centrului românesc de cercetări din Paris. Aş putea aduce mărturii asemănătoare dela cea de a doua ctitorire a Centrului (1982): grija cu care ne-a urmărit, prezenţa - atunci când sănătatea i-a permis - la şedinţele inaugurale, la sărbătorirea a 45 de ani dela începuturile primei reviste româneşti de istoria religiilor cu răsunet într'adevăr universal, Zalmoxis; şi până la ajutorul bănesc acordat funcţionării Centrului pe care l'a întemeiat. Blazonul numelui său, ca preşedinte fondator ne-a adus ca membri de onoare ai Centrului o seamă de somităţi ale ştiinţei mondiale.

Nu în zadar una din temele care l-au preocupat cel mai mult şi unde a adus contribuţii ştiinţifice fundamentale, care au pus mitologia noastră populară în rândul marilor mitologii ale lumii, a fost mitul fundaţiei - Meşterul Manole.

Tocmai de aceea, în afară de tot ce a putut face concret pentru fiecare din noi, pentru exilul românesc, ca şi pentru cei din ţară, care au primit-unii direct şi concret, alţii la modul ideal sprijinul lui (căci Mircea Eliade este de mulţi ani singurul mentor moral al Românilor împilaţi de o demenţă totalitară), aş dori să amintesc fundaţia întru spirit pe care ne-a lăsat-o Profesorul, şi datoria care ne revine în a face din învăţătura lui (pe care a străns-o din ştiinţa cea adevărată a lumii dar mai ales din înţelepciunea populară) "apa vie" a salvării individuale, ca şi a celei naţionale.

Cercetând atâtea limbi, culturi şi civilizaţii, savantul Eliade a înţeles că în ciuda tuturor progresismelor, raţionalismelor, tehnicismelor şi atâtor altor isme, structura omului actual rămâne cea a naturii sale iniţiale sufleteşti, aceea de homo religiosus, şi că fiecare dintre noi visează la o întoarcere in illor mundo et tempore, al fericirii iniţialei purităţi aşa cum visăm la lumea copilăriei noastre ca la singurul paradis cunoscut de noi.

El ne-a învăţat că mitul, conceput mai adesea ca un fel de ebuliţie a unei fantezii poetice, sau - în explicaţia reducţionist-totalitară modernă - ca un simplu reflex al istoriei (de care poporul nostru are atâtea motive să se ferească), este - dimpotrivă, nu numai modul cognitiv cel mai larg şi mai profund pentru a înţelege istoria, dar şi instrumentul cel mai eficace cu ajutorul căruia omenirea crează această istorie. Dela maestrul său, Nae Ionescu, ca şi dela Indieni Eliade a înţeles că nici o fundaţie omenească, oricât de ambiţioasă, nu are sanşe de reuşită şi de durată dacă nu se întemeiază pe un principiu metafizic. Să nu uităm că deşi am fost puşi de Cel ce ne-a creat, în lumea aceasta, totuşi prin esenţa noastră divină şi eternă (cum spunea prietenul său, Mircea Vulcănescu), noi aparţinem altei lumi, mai bune, singura durabilă, în afara binelui şi răului aparent, a cărei imagine de strălucitoare puritate şi splendoare este singura în stare să ne facă să nu ne rătăcim în hăţişul lumii de aici.

In afara patimilor politice şi a ambiţiilor deşarte, deşi trăind inevitabil, dacă nu în mijlocul lor, cel puţin având în faţă apocalipticul lor spectacol, Mircea Eliade şi-a urmat neturburat calea, aceeaşi, din România până în India şi dela Paris până la Chicago. Exemplul şi învăţătura sa, admirate şi elogiate de adevăratele somităţi ale ştiinţei despre om şi omenie, sunt moştenirea noastră actuală cea mai de preţ. Ea singură ne va ajuta să trecem şi teferi neturburaţi - noi, cei din exil, prin acest bâlci al deşertăciunilor, cei din ţară prin proba infernului actual - dincolo, din generaţie în generaţie, aşa cum am învăţat "din oameni buni şi bătrâni", acolo unde ne aşteaptă şi "sentinţa istoriei",. dar mai ales Marea Judecată. □

NOI ŞI MIRCEA ELIADE

Horia STAMATU

"Noi" suntem Românii liberi, care citim opera lui Eliade, mereu nouă şi înnoitoare, necenzurată de nimeni în această lume încă liberă. In acelaşi timp suntem şi scriitorii dintr'o generaţie a celor născuţi între 1904 şi 1924. Aceasta a fost prima şi ultima "generaţie nouă" a fostei "România Mare". Capi ai promoţiilor acestei generaţii au fost cei doi Mircea: Vulcănescu şi Eliade, din două serii universitare succesive.

Incă din anii studenţiei Mircea Eliade şi-a început activitatea de scriitor la "CUVANTUL" lui Nae Ionescu, marele maestru de gândire al celor doi Mircea, şi unul şi altul cei mai străluciţi elevi pe care i-a avut. O temă fundamentală în ziaristica lui Eliade a fost aceea a "generaţiei", noua generaţie după Intregire, generaţia lui. Aici a fost un impuls profetic. S'a dovedit că Eliade cu preocuparea de "generaţie", avea neexplicita presimţire că face parte din ultima generaţie liberă a României. Lucru pe care chiar l-a spus în amintirile lui după pierderea ţării. Ideea lui de bază era atunci să ieşim în primul rând dintr'un provincialism în care intra şi pozitivismul vetust, a cărui critică fundamentală o vaea dela Nae Ionescu.

Din provincialism Eliade însuşi ne-a scos atunci prin surprinzătorul lui salt, care în loc să fie ca de obicei la Paris, capitala, a fost în depărtata, necunoscuta India. După Eminescu, Eliade era primul gânditor român care se îndrepta către surse culturii indo-europene, rămasă departe de creştinism.

Intors în ţară, tânărul indeolog, se reîntâlnea cu ortodoxul militant Mircea Vulcănescu, şi împreună aveau să adune o grupare de gândire "CRITERION", care între anii 1932, public sau în cerc restrâns, prin iradiere indirectă, sau directă în simposioane şi conferinţe, prin revista cu acelaşi titlu, avea să exercite o atracţie magnetică asupra tinerilor intelectuali bucureşteni, care începeau să gândească asupra soartei lumii şi a Românilor. In simposionuri şi conferinţe, cei doi Mircea aduceau nota cea mai profundă. Vulcănescu era un gânditor şi "învăţător" cu geniu, Eliade desvăluia altă faţă a geniului, ca gânditor şi "Ispititor".

Paralel cu năvalnica desfăşurare a discursului de stricteţe scolastică al lui Vulcănescu, Eliade aducea o

Continuare în pag. 11

MIRCEA ELIADE

CAIETELE INOROGULUI ŞI HYPERION

***

Incă din anii 1946-48, foarte mulţi dintre compatrioţii care făceau studii la Paris avuseseră prilejul să cunoască pe Mircea ELIADE. Si chiar pe acela de a-i fi bine cunoscuţi. Omul de 39 de ani care dăruise literaturii române o dublă operă de romancier şi eseist, prodigiosul tânăr despre care Mario Roques spunea "noroc că-l avem (la Sorbona) printre noi"...("car il sait tout"), deschidea uşa oricărui student român înzestrat cu două poeme, cu ideea unei teze de doctorat sau cu visul unui roman. In anii grei de după război, când îşi plătea anevoie camera de hotel, nimeni n'a cunoscut mai bine însăilările, ba chiar fantasmele Românilor care-şi încercau condeiul la Paris. Işi aducea aminte Mircea ELIADE despre fiecare după ani şi decenii, chiar dacă nu-l întâlnise decât o singură dată. In 1963 m'a întrebat ce devine X, cel ce scria o nuvelă care i se păruse interesantă. X emigrase în Australia, fără să lase urme, prin 1950. Se poate vorbi despre memoria de ordinator a lui Mircea ELIADE dacă adăugam că funcţiona cu electricitatea generozităţii, cu energia solară a unei extraordinare capacităţi de dăruire.

Uşa celui considerat de pe atunci drept mentorul intelectual al exilului, a rămas deschisă şi după înfiinţarea Centrului de cercetări. Dar întâlnirile din rue Serpante, de prin anii 49-51, -care nu interziceau răgazul dialogului confesiv- prezentau avantajul expunerilor rostite şi discuţiilor de grup animate adesea de Eliade. In anii cei mai grei ai primului exil, asistat de Octavian VUIA şi Horia STAMATU, savantul a cărui faimă în Occident începuse să crească, întreţinea la Centru o efervescenţă intelectuală care a fost, îndeosebi celor tineri, prilej de afirmare, şcoală şi cămin. Iar puternica lui prezenţă la şedinţele literare din rue Ribéra (1953-1957), foarte insuficient atestată de revista ANOTIMPURI, a stimulat talente, a provocat numeroase scrieri publicate ulterior prin alte reviste sau cărţi, având şi meritul - -poate cel mai mare- de a ridica expresia literară românească la nivel de cult.

Intensa activitate dela Chicago nu l-a împiedicat mai târziu, timp de aproape trei decenii, să participe la atâtea manifestări româneşti. Venind dela un mare congres internaţional care-l sărbătorise, în drum spre o universitate europeană care-i acorda suprema recompensă, găsea timp să asiste la o modestă întâlnire pariziană, sau să trimită câteva pagini vreunei reviste româneşti aproape necunoscută chiar diasporei.

Atâta ne obişnuisem cu dărnicia lui Mirca Eliade şi atâta ni-l simţeam de aproape încât abia din tragica perspectivă a despărţirii vom înţelege bine cât de desăvârşit a fost şi ctitorul şi însufleţitorul şi călăuza conştiinţelor noastre de refugiaţi.

Că a fost mult mai mult, se spune şi se va spune tot mai limpede peste ani şi decenii. Dar şi prin opera lui scrisă şi-a afirmat atavica identitate. A fost flacăra care luminează până în zări planetare: flacără din flacăra unei umile lumânări dintr'o biserică veche de sat românesc. □

L.M.ARCADE

***

Pentru generaţia mea născută imediat după cel de-al doilea război mondial Mircea ELIADE a reprezentat el însuşi un mit viu şi fascinant. "Carierele" sale paralele de romancier, de istoric al religiilor, de jurnalist, de filosof, inegalabila sa experienţă indiană, momentul Criterion, prietenia cu un alt damnat, Nae IONESCU, exilul, iar apoi universitatea din Chicago, toate acestea se amestecau în imaginaţia adolescentului într'un vârtej de nedescris. Abia cunoştinţa şi prietenia cu Petre COMARNESCU, la începutul anilor 60, mi-a deschis o perspectivă mai clară asupra personalităţii şi operei lui Mircea ELIADE, fără însă a estompa complect "mitul ELIADE" care trăia, independent, undeva în mintea mea. "Amintirile" şi "Pe strada Mântuleasa" citite pe nerăsuflate într'o noapte, îl situau pe ELIADE într'un spaţiu mitic bucureştean pe care îl cunoşteam şi îl iubeam, pe unde mă plimbam cu bicicleta sau pe jos în zile calde de toamnă. Cum învăţasem la acelaşi liceu, Spiru Haret, simţeam că trebue să retrăiesc şi eu la rândul meu experienţa spirituală a lui Mircea ELIADE, fie şi pe un plan minor.

Prin 1967-68 un coleg de facultate care avea relaţii pe la diferite redacţii de jurnale mi-a propus să scriu un articol în care să combat pe Mircea ELIADE pe o temă care-mi era scumpă: dreptul de a-şi alege lecturile şi experienţele. Mai precis, îmi spunea acest coleg că ELIADE scrisese un articol în care îndemna pe tineri să citească doar lucrările fundamentale, recunoscute ca atare de toată lumea, şi să nu-şi piardă vremea cu opere minore. Nici până astăzi nu am aflat despre ce articol era vorba, dar la rândul meu am scris în viaţa Studenţească un articolaş în care îndemnam "tineretul" (vai, câtă prezumpţiune!) să citească romane, chiar şi poliţiste, să meargă la ceaiuri, şi în general, să nu aibă teamă de a-şi irosi vremea deoarece numai astfel va putea aprecia cărţile de valoare.

A fost din partea mea o reacţie asemănătoare celei a lui Mircea ELIADE faţă de IORGA pe care îl admira dar pe care îl criticase în 1927 pentru volumele sale intitulate "Essai de l'histoire de l'humanite". Când l-am întâlnit pe Mircea ELIADE la Paris nu am îndrăznit să-i vorbesc despre acest teribilism, însă simţeam că între noi se crease o legătură misterioasă pe care o dezvălui abia acum, după ce ne-a părăsit.

Simplitatea şi modestia lui mi-au sporit admiraţia pentru om, pentru opera şi experienţa sa existenţială care au marcat atât de puternic trei generaţii de Români. □

Matei CAZACU

***

Cine nu auzise în ţară de Mircea Eliade, când eram student înainte de război? A fost, ca şi Cioran, unul din acei "aleşi ai zeilor" care exprimă ca prin minune aspiraţiile nebănuite ale unei generaţii şi, din primele lucrări, ating celebritatea. L-am întâlnit însă prima oară de abia în Decembrie 1943 când, proaspăt intrat la Ministerul de Externe, fusesem trimis curier diplomatic la Lisabona. Ce emoţie -după trei ani de militărie, război, restricţii- contactul cu capitala neutră, luminată, îmbelşugată! Dar emoţia fusese şi de a-l descoperi pe Eliade. Era om în plină maturitate, la 36 -37 de ani, cu capul lui frumos de savant... occidental: ochelarii mari, pipa nelipsită, părul vâlvoi, puţin roşcat (moştenire celtă?). Nu avea fizionomia clasică a "Valahului", şi totuşi era Român get-beget. A povestit el undeva cum bunicu-său îşi schimbase numele din Eremia în Eliade; se vede, în cinstea lui Eliade Rădulescu, preaslăvit pe vremea aceea. Nu putea bănui omul că un nepot al său avea să dea acestui nume cu totul altă faimă decât mediocrul şi înfumuratul nostru patriot dela 1848.

Mircea Eliade era de pe atunci, cu tot renumele lui şi imensa lui erudiţie, acelaşi om afabil, disponibil, indulgent faţă de ceilalţi. Lua parte la conversaţiile de salon fără aere de superioritate, şi totuşi când vorbea nu spunea niciodată banalităţi. După dezastrul ţării, ne-am întâlnit adesea la Paris, pe vremea începuturilor grele ale exilului. Apoi ne-au fost drumurile despărţite, pe alte continente. De departe am urmărit cum îi creştea faima, şi de fiecare dată ce auzeam de el, mi-era ca un balsam în mediocritatea şi tristeţea pribegiei.

Scumpe Eliade, fiindcă în bezna ce s'a lăsat asupra ţării ai fost una din puţinele lumini care ne-au păstrat speranţa în destinul neamului, din suflet îţi mulţumesc şi-ţi zic cu smerenie: -Să-ţi fie ţărâna uşoară! □

Neagu DJUVARA

***

Când l-am cunoscut pe Mircea Eliade, la Paris, în 1968, am fost de îndată cucerit de românitatea lui caldă. Când spun "românitate", nu mă gândesc la vreo însuşire ce ar fi caracteristică neamului nostru, ci la o anume însuşire, proprie lui Mircea Eliade: interesul lui plin de căldură faţă de tot ce se întâmpla în ţară, faţă de toţi cei de acasă pe care îi cunoştea întâmplător acum sau de care acum auzea. Bineînţeles, în primul rând faţă de cei din lumea literelor, de dânsul cu nedezminţită pasiune cultivate. Fiindcă era un scriitor român, care şi în lunga lui existenţă de exil a continuat să scrie literatură numai în limba română, îl interesa îndeaproape felul cum vorbeau şi scriau azi cei din ţara atât de îndepărtată şi de inaccesibilă. Mi se părea uluitor faptul că acest savant preocupat de fenomene universale şi care străbătuse o bogată carieră universală, migălea şi astăzi, în desăvârşirea carierei sale, acelaşi cuvânt românesc, în care altă dată, în tinereţe, se străduise să cuprindă spiritualitatea Occidentului şi a Orientului de dincolo de noi. Curiozitatea şi seriozitatea cu care scriitorul de seamă Eliade citea cărţile confraţilor lui mai tineri sau mult mai tineri din ţara subjugată şi pândită de întuneric, înţelegerea şi dragostea lui pentru ei, cei în suferinţă, admiraţia pentru înfăptuirile lor remarcabile, zmulse opresiunii şi umilinţei, ajutorul pe care oricând era dispus să-l acorde, îndemnul său extraordinar de a fi considerat alături şi nedespărţit de ei, aceasta numesc eu românitatea lui Mircea Eliade.

Mircea Eliade se felicita că se născuse sub auspicii favorabile, formându-se şi confirmându-şi mai întâi vocaţia într'o Românie într'adevăr liberă, prosperă, contemporană intelectual cu Europa, căreia în fine, prin civilizaţie şi istorie, îi aparţinea atunci deplin. Si de fapt, în strălucirea carierei lui, în generozitatea vederilor lui spirituale, în deschiderea frenetică a creaţiei lui pe tărâmul literaturii, eu citesc bucuria de a fi respirat în juneţe aerul unei veritabile Dacii Felix, trezită iar la viaţă, căreia viitorul părea să-i surâdă ca niciodată. Dar dacă istoria necruţătoare şi parşivă avea prea curând să contrazică orice optimism al Românilor, pregătind poporului nostru încercări mai grozave şi neînchipuite decât oricând, opera lui Mircea Eliade, ca rod al acelui fericit moment de neatârnare şi prosperitate, a continuat să-i poarte pecetea. Ea este o reuşită luminoasă, un posibil ce ne-a fost dat totuşi nouă, Românilor, să-l vedem prinzând chipul neîndoios al lucrurilor aevea. Stăruinţa, munca uriaşă, priceperea şi succesul implicate în această operă îi asigură nu numai gloria ci şi farmecul. Datorită lui Mircea Eliade, atracţiei pe care figura sa o exercită asupra noastră, ştiindu-l împlântat prin toată fapta sa în mijlocul nostru, avem dreptul, ca Români, să nu ne mai simţim, în vremurile aşa de vitrege, de nefaste ce ne-au fost hărăzite, chiar uitaţi de Dumnezeu, acolo, la gurile Dunării, în cuprinsul ţării de baştină. □

Ion NEGOIŢESCU

***

Suntem astăzi mai săraci, mai singuri.

Inima ne este fulgerată de gândul nemilos, de necrezut, absurd, dar care are totuşi puterea evidenţei: "Mircea Eliade nu mai este printre noi".

Cine va putea suplini forţa atotcuprinzătoare a minţii sale străbătând cu uşurinţă, ca într'un zbor fără efort axa timpului, dela momentele cele mai îndepărtate ale istoriei până la imaginarea unui viitor regăsindu-şi dimensiunea sacrului? Cine ne va mai putea încălzi prin generozitatea sa dincolo de timp şi vremuri, ghidându-ne spre spaţiul nostru cel mai ascuns, în întâlnirea singulară dintre noi şi noi înşine? Spaţiul românesc şi spaţiul universal se îmbinau în el într'o armonioasă cooperare. Pentru un observator atent impresionantul edificiu al istoriei religiilor se sprijină pe piatra de temelie a sursei româneşti. Hrana spirituală fără egal - cea a romanelor sale, dar şi cea a miturilor, legendelor, credinţelor oamenilor de pretutindeni- Mircea Eliade ne-a oferit-o într'un act de supremă dăruire. In acelaşi timp, cum am putea uita modestia sa extremă în contactul uman de fiecare zi şi participarea sa importantă la fundarea şi la activitatea asociaţiei noastre "HYPERION", în ciuda multiplelor şi universalelor sale preocupări?

Lumea se zvârcoleşte astăzi în durerile facerii. Naşterea se anunţă dificilă, unii o gândesc ca fiind improbabilă. Punct de bifurcare fără precedent -între autodistrugere totală şi evoluţie. Briliantul uitat al sacrului este totuşi în noi şi în lume. Mircea Eliade ne reamintea acest ultim adevăr fără încetare. Imi puteam astfel depăşi uimirea de a-l auzi citând cu pasiune, în discuţiile noastre, pe Heisenberg sau Einstein, într'o viziune nemutilată a întregului. Neaşteptata apropiere contemporană între fizica cuantică şi Tradiţie, nu confirmă oare justeţea acestei viziuni salvatoare?

Suntem într'adevăr astăzi mai săraci dar mai puţin singuri. Căci Mircea Eliade este din ce în ce mai prezent printre noi. Marea şi continua sa prezenţă germinează în mod binefăcător timpul istoriei şi propriul nostru timp individual. Prezenţă vizionară, fondatoare, fără sfârşit. □

Basarab NICOLESCU

NOI ŞI MIRCEA ELIADE

Urmare din pag. 10

surprinzătoare, am spune poetică, alternanţă de calm şi izbucnire posională, prin care argumentaţia implicită căpăta cel mai convingător relief.

Dar după anii de înflorire spirituală unică în Sud-Estul european, în intensa decadă 1928-38, cursul arderii la alb a unei generaţii excepţional dăruită a fost tăiat, fără întoarcere, cum chiar Eliade scria nu prea de mult. România a mers din dezastru în dezastru, iar din ţara visată şi pregătită spiritual de oameni ca Pârvan, Nae Ionescu, Lucian Blaga, şi atâţia din generaţia lor, a rămas ceva mult mai rău decât o mică provincie a Europei, cu capitala la Paris, şi anume un fel de "gubernie" ruptă din contextul lumii în care se formase neamul nostru, lumea întâlnirii dintre paideuma greco-romană şi religia înnoitoare a lumii, creatoarea Europei.

Dela începutul acestui exil, Mircea Eliade a fost în miezul mişcării intelectuale. Din iniţiativa lui s'a născut prima revistă literară din exil, "LUCEAFARUL", titlu sugerat de Emil Cioran în 1948. Impreună cu el, intelectuali dintr'o promoţie ulterioară, am înfiinţat prima instituţie culturală din exilul nostru, "CENTRUL ROMANESC DE CERCETARI" din Paris, în 1949. Membru fundator, Mircea Eliade a fost dela început Preşedintele activ al instituţiei.

Dacă Eliade a fost urmaşul la egalitate al celor mai mari învăţaţi pe care i-a avut în scurta ei istorie ţara care s'a numit "ROMANIA", soarta lui a fost oarecum asemănătoare cu a unor Nicolaus Olachus, Spătarul Milescu, Dimitrie Cantemir, excepţionale personalităţi ale neamului nostru, la care am putea adăuga şi pe un Petru Movilă, care au avut centrul de acţiune şi eficienţă în afara lumii româneşti. Omul însuşi, persoana concretă, este atât de prezent în opera lui literară, roman, nuvelă, amintiri, încât nu putem să-l evocăm fără să-i rămânem în urmă. Mai ales că în primul moment suntem copleşiţi de durerea acestei pierderi. Grea despărţire de un mare om, care nu a fost doar mult admirat dar şi foarte iubit.

Horia STAMATU

PROGRAM NAȚIONAL

Sărbătorirea "

a 10-a aniversare a zia

și "Ziua Deținuțil

CORUL GRUPULUI CULTURAL "HORA UNIRII" DIN DETROIT

Ca și în alți ani, și anul acesta am participat la Festivalul Cultural organizat de "Asociația Culturală Română" din Hamilton la Royal Connaught Hotel, din același oraș, întru sărbătorirea Zilei de 10 Mai.

Omul ca părtășie a unui neam nu poate fi decât "o istorie", folosind expresia filosofului Jose Ortega y Gasset, iar toate aceste "istorii", care sunt oamenii, formează la rândul lor istoria. Sărbătorim ziua de "10 Mai" ca o "re-chemare" în sufletul nostru a sentimentului de "românie" și de participare în "spusul" românesc. Comunismul a interzis această zi în țară pentrucă independența Românului, faptul de a trăi liber spre oameni și Dumnezeu, este cea mai temută zi pentru Asupritor și Materialist.

"Independența" de azi a României este la nivelul unor reflexe mecaniciste, pavloviene în esență, e "vorbărie "goală" și nimic din "spusul" mioritic al neamului. Satul, unde se născuse veșnicia, este distrus sistematic pentru a fi rupt de plaiul înalt al lumii Spiritului. Ce "independență" poate fi aceea când neamul este în robie de 40 de ani, schingiut, scuipat, batjocorît și răstignit ? Ce "independență" este aceea când bisericile zidite de domnitorii români sunt sparte, profanate, mutate, dărâmate iar monumentele istorice ale "spusului" românesc sunt șterse de pe fața pământului cu buldozerul și dinamita ?

Iată de ce inițiativa "Asociației Culturale Române" din Hamilton de a sărbători printr'un Festival al cugetului și simțirii românești ziua de "10 Mai" a fost un succes rotund, un popas spiritual de "românie" și de lumină, un loc de întâlnire a peste 450 de persoane întru rostirea curată a "spusului" la dimensiunea abisală a istoriei neamului nostru.

Strâns legată de ziua de "10 Mai" s'au sărbătorit de asemenea cei zece ani dela apariția ziarului "Cuvântul Românesc" și "Ziua Deținuților Politici Români".

Vorbitor principal - Prof. Aurelio Răuță dela Univ. Salamanca, Spania

GRUPUL DE DANSATORI AI ASOCIATIEI "BANATUL" DIN KITCHENER

Festivalul a fost deschis cu o maiestuoasă slujbă de Te-Deum oficiată de preoții Pr. N. Zelea, Hamilton; Pr. Stere Mihădaș, Toronto; Pr.Dr. Petre Popescu, Montreal; Pr.Dr.Dumitru Ichim, Kitchener; Pr. Virgil Pârvănescu, Ohio; Pr. Mihai Handrabur, Toronto; Diacon Leo Copacia, Detroit, având în frunte pe Inalt Prea Sfințitul Episcop Nathaniel dela Vatra Românească, Episcopia Ortodoxă Română din America și Canada. Au urmat două concerte religioase interpretate de corul "Hora Unirii" din Detroit, dirijor Petru J. Lupșor.

Programul cultural al Festivalului a început cu imnul canadian, american și "Pe-al nostru steag..." și a fost o adevărată desfătare sufletească, realizând o cutremurătoare icoană a țării, sfântă și înaltă, troiță săpată în cântec, lacrimă și dor. Nu a rămas un singur abis al duhului în care ecoul să nu-și găsească măcar un singur plai al amintirii, pentrucă după cum omul nu este numai trup și computer zoologic, la fel și țara nu este numai geografie, ci suflet viu, lumină din lumina primară a clipei eterne întru care am văzut "lumina zilei" din a cărei "ousie" ne hrănim și ființăm.

Frumusețea costumelor naționale, fluierul și arcușul, ritmul de dans și caligrafiile lirice au făcut ca acest program să fie o adevărată "șezătoare", cuvânt care în cămările lui de nuntă exprimă o "stare" spirituală de "așezare" și "așezământ", felul cum noi Românii am "stat" în spirit și în istorie pe piatra neclintită pe care o numim Aletheia și Logos.

Iată țara de o ființă cu lumina și sufletul nostru ! Grupul de dansuri "Hora Unirii" din Detroit ne duce în Tara- de- peste- Păduri printr'o "Suită transilvăneană", coboară prin Banat printr'o "Suită bănățeană", apoi "Crihalma", dansul fetelor, și iată-ne că am ajuns în țara "cu mânăstiri și brazi" printr'o "Suită bucovineană". Alte linii melodice, alte costume populare, care de care mai frumoase, alte ritmuri și grupurile de dansatori "Banatul" din Kitchener și "Dacia" din Toronto ne oferă o "Suită de dansuri naționale" "Barbungul", "Sorocul din Banat" sculptându-ne parcă în sânge icoana "spusului" românesc.

Impreună cu George Saftencu din Toronto privim la "Sergentul" lui Vasile Alecsandri apărând în zare "pe drumul de costișă ce duce la Vaslui", ne oprim "La fântână" și "La oglindă" cu melodioasele armonii ale corului "Hora Unirii" din Detroit, iar admirabilele potpuriuri de melodii românești interpretate cu un deosebit talent artistic de Katy Dumitrașcu din Toronto și Stelian Constantinescu din Kitchener ne duc în vremea anilor studenției prin Heidelbergurile românești. Si iarăși suntem la țară și ca într'un tablou de Grigorescu ne apare satul peste care adie "Vântuleț de primăvară" în interpretarea duetului Leo Copacia și Ronald Mureșan și iubitul trece "Pe lângă boi" pe la poarta iubitei în zorii zilei, duet interpretat de Letiția Filipescu și Susana Surducan, precum și "Zis'a mama către mine" și "Duce-m'aș și tot m'aș duce", solo Letiția Filipescu. Apoi poposim la "Bătrânii" lui Octavian Goga, solo interpretat de Leo Copacia.

Poeziile "Inimă de mamă" de Nicolae Beldean, "Moartea lui Fulger" de George Coșbuc, "Noi nu am avut tinerețe" de Radu Gyr și "Indemn" de Zahu Pană recitate de Katy Dumitrașcu, Iosana Hirțescu, Zahu Pană, au mișcat până la lacrimi audiența fiind răsplătite, ca întregul program în general, cu vii și bine meritate aplauze.

Sentimentul de "românie" a fost reliefat și de expozițiile ce au avut loc cu acest prilej. Picturile lui Ioan Nicolau ne-au adus prin măiastra mânuire a penelului imaginea de dor a țării cu fântâni, troițe și peisagii dragi.

Sculptorul Valeriu Cercel din Cleveland, Ohio are darul de a sculpta în lemnul de păr și mahon, cu aceeași dexteritate axioanele sfinte și broderiile doinei, făcând din lemn cântec întruchipat, arta troițelor, tripticelor și icoanelor lui vădind pe lângă un meșteșug de bijutier răbdare încleștată de a ... mădui suferința timpu... prin linie și formă.

Lemnul pentru Nicăpet... este mai mult un vect... filosofic, sculpturile lui fii... copacii ajunși prin avatar... un telos al formei cuvân... lui omenesc spre care tin... întregul cosmos, lem... care ne dă leagănul, ma... toiagul și crucea. Gru... statuar "Rugă pentru f... căzut", de o cutremurătoa... elocvență a marilor tăce... surprinde zborul clipei p... suspensia timpului, cl... care nu este nici trecut... nici viitor, un "deodată"... ființei și neființei. Tocm... de aceea poemele de le... ale lui Nicăpetre pentru... fi "văzute" trebue priv... din perspectiva infinitului... din pridvoarele acestuia o... cât de împătimiți am fi... năravul chefurilor de adje... tive, pentrucă după c... Latinii lăsau un loc g... din respect sau din frică...

SLUJBA TE-DE...

Pr.Mihai Handrabur, Pr.Dr. Petre Pope... Nathanael, Pr. Sterie Mihădaș, Pr. Nicolae...

I.P.S.Sa Episcopul Nathaniel împreună cu D-na Silvia Carpen, Vicepreședinta Uniunii și Ligii, Secția Canada și soțul Alexandru Carpen.

"RUGA PEN...

(Donată "Cu...

...NAL LA HAMILTON-CANADA

...ea "Zilei de 10 Mai", ...a ziarului "Cuvântul Românesc" ...inuților Politici Români"

...A TE-DEUMULUI OFICIAT DE:
...etre Popescu, Pr. Virgil Pârvănescu, I.P.S.Sa Episcop ...r. Nicolae Zelea, Pr.Dr.Dumitru Ichim, Diacon Leo Copacia

...e bijutier o ...ată de a tă- ...ța timpului ...mă.
...ru Nicăpetre ... un vector ...rile lui fiind ...rin avatar la ...nei cuvântu- ...e care tinde ...os, lemnul ...ânul, masa, ...ea. Grupul ... pentru fiul ...emurătoare ...ilor tăceri, ... clipei prin ...ului, clipa ...ci trecut și ...deodată" al ...tei. Tocmai ...le de lemn ...e pentru a ...bue privite ...nfinitului și ...cestuia ori- ...ți am fi în ...r de adjec- ... după cum ... loc gol, ...din frică?, pentru verbul "a fi" la fel pentru artistul modern există un loc gol al verbului ființal căruia îi păstrează simbolic prezența-absentă, o calitate a spiritului care face deosebire netă între lumina-vorbă de lampă adormitoare și sclipirile care fulgeră lumini ale muchiilor de diamant. "Rugăciune pentru fiul căzut" convertește lemnul în idee pură și pentru cel care știe să "citească" hieroglifele statuare nu sunt doar "semne", ci "însemnări" pline de "semnificații" ale unei autentice trăiri artistice, creații și la propriu și la figurat ale unui sculptor, al cărui talent, imaginație, emoție și viziune converg într'un "spus" genuin.

Partea a doua a programului s'a deschis prin citirea proclamației dată de primarul orasului, prin care ziua de 10 Mai este declarată zi românească în Hamilton.

...PENTRU FIUL CAZUT"
...ă "Cuvântul Românesc")

In timpul banchetului, Dl. Nicolae Pora, maestrul de ceremonii, a prezentat oaspeții de onoare, printre care trebue să menționăm pe Hon. Peter Peterson, M.P., reprezentând guvernul federal, Mrs. Shirley Collins, Alderman, orașul Hamilton, vorbitorii invitați, precum și oaspeții venind din Europa (Dna Liliana Vasilescu, Belgia, Dl. T. Cunea, Austria) și USA. Apoi a salutat pe toți scriitorii și membrii redacției ziarului prezenti.

Seria vorbitorilor a fost deschisă de I. P. S. Sa Episcopul Nathaniel, care a spus:

"Imi revine o deosebită onoare ca în numele Episcopiei Ortodoxe Române din America și Canada, a parohiilor de sub jurisdicția acesteia și a drept măritoarei turme de binecredincioși creștini pe care din mila Domnului o păstoresc, să vă aduc salutul nostru frățesc și felicitările noastre cordiale cu ocazia acestui important eveniment din viața neamului românesc, a asociației culturale româno-canadiene gazdă a sărbătoririi de astăzi și a redactorilor, colaboratorilor și cititorilor cunoscutului ziar "Cuvântul Românesc".

Ca Român-American și eu personal am învățat să prețuiesc ziua de 10 Mai, Ziua națională a României și a Românilor, Ziua independenței de stat și a libertății unui popor binecredincios crestin, un popor care deja a plătit cu mult sânge de martir năzuința sa istorică și dreptul de existență neatârnată și de sine-stătătoare..."

Apoi a urmat Hon. Peter Peterson, M.P., care a adus salutul guvernului federal și al lui și soției, a mulțumit pentru invitația primită și pentru aportul adus de Românii din Canada la prosperitatea acestei țări.

Cuvântul Domnului Prof. Dr. A. Răuță a fost o interesantă parabolă filosofică asupra lumii, asupra omului și asupra naturii înconjurătoare. Istoria este un organism viu din care facem parte și mersul ei este determinat de niste "căi ascunse" ale felului cum omul înțelege demnitatea ce i s'a dat în Geneză de a fi stăpân peste lumea înconjurătoare. In momentul în care cel care ar trebui să con-ducă, adică în ducere să fie o împreunare logică și creativă spre un mai departe, devine din conducător un despot fără de milă atunci intervine un hiatus între el și natură, fapt ce se întoarce asupra lui ca un bumerang.

Calul era cel mai răspândit animal pe continentul american. A fost vânat irațional și specia s'a salvat în Lumea Veche. Aici calul a fost considerat un animal nobil, imperial la Romani, iar Grecii au făcut din el Pegasus, înaripându-l și făcându-l simbolul poeziei și constelație pe cer.

Si iată cum calul care fusese extirpat pe continentul american se re-întoarce în secolul XV, de data aceasta apărând împreună cu călărețul ca un zeu, căruia i se aduc jertfe.

In continuare Dl.Prof. N. Iliescu a vorbit în engleză; redăm câteva fraze traduse:

Vorbitor principal - Prof. Nicolae Iliescu dela Univ. Harvard, USA.

GRUPUL DE DANSATORI "HORA UNIRII" DIN DETROIT

"Sărbătoarea națională a unei țări nu este numai celebrarea independenței de sub opresiune sau reîntregirea granițelor naturale. Ceea ce se celebrează în principal cu ocazia sărbătorii naționale este definirea poporului ce compune națiunea, caracteristicile și aspirațiile lui...

... Cum am putea vorbi concret despre viziunea unei astfel de comunități numită "națiune"? Ca Român, pot s'o spun într'un fel foarte simplu. Cum cei mai mulți dintre Dvs. știți, noi am avut și vom avea întotdeauna două zile naționale: 10 Mai și Ziua Eroilor.

Ați încercat să vă imaginați, și să înțelegeți ce ar însemna ca toată țara, dela Nistru la Tisa, dela Dunăre până în îndepărtatul Ceremus, să cânte în același timp în fiecare sat și oraș, același imn, același cuvânt al gloriei: Te Deum laudamus?

...Nu este desigur o chestiune de ingratitudine sau lipsă de fidelitate față de țările care ne-au primit pe noi, dându-ne libertate și demnitate. Fidelitatea noastră față de Canada și Statele Unite este totală și necondiționată. Dar în același timp, noi trebue să apărăm și să reprezentăm autenticitatea sufletului torturatei noastre țări. Ascultați aceste cuvinte care au venit din România: 'De ce Doamne, nu ne dai fericirea de a muri? Mai bine ia-ne Doamne, viața noastră de lipsuri, fără simțiri; nu mai putem suporta această viață. Ochii noștri sunt lipsiți de dorințe, iar fericire nu mai pot vedea. In fața noastră, bunătatea și imaginea ta au devenit umbre și încep să dispară". In fața acestei teribile realități, nu putem rămâne insensibili. Nu putem fi satisfăcuți cu ceea ce personal am realizat. Responsabilitățile noastre transcend existența noastră personală.

Aceasta este ceea ce proclamăm în sărbătorirea zilei naționale de 10 Mai..."

Dl. Dr. Emil Vicaș, Președintele Consiliului Național Român - Secția Canada a adus salutul C.N.R., felicitând atât Asociația Culturală Română din Hamilton, cât și ziarul "Cuvântul Românesc".

Terminând seria discursurilor, Dl. Eugen Bârsan a vorbit despre Cuvântul Românesc:

'Pe lângă sărbătorirea Independenței Românesti legată de ziua de 10 Mai, în această seară se mai sărbătorește aici, și aniversarea a zece ani de apariție a ziarului Cuvântul Românesc.

Intre serbarea de 10 Mai care are loc aici și ziarul Cuvântul Românesc, este undeva, o legatura.

Pe plan național local, atât serbarea cât și ziarul sunt produsul unui admirabil spirit românesc, care rezidă aici, în Ontario. Din spiritul românesc care a pus în miscare și organizare serbarea de azi, s'a născut în luna Mai 1976, aici, la Hamilton, ziarul Cuvântul Românesc...

Cuvântul Românesc va sta și pe mai departe de veghe națională ca un soldat, va susține și pe mai departe unirea spirituală a Românilor din exil sub acelasi drapel, va fi și pe mai departe dedicat realizării spiritului românesc pe care-l asteaptă dela noi frații de acasă și nu va înceta nici o clipă lupta contra imposturii din țară..!"

Festivalul s'a încheiat cu balul de gală la care a participat mult tineret; voia bună românească și muzica au ținut până în zorii zilei...

Dumitru ICHIM

GRUPUL DE DANSATORI AI ASOCIATIEI "DACIA" DIN TORONTO

Un grup al redacției ziarului "Cuvântul Românesc": Eugen Bârsan, Mihaela Moisin, George Donev și George Bălașu.

PROGRAM NAȚIONAL LA HAMILTON-CANADA

Sărbătorirea "Zilei de 10 Mai", a 10-a aniversare a ziarului "Cuvântul Românesc" și "Ziua Deținuților Politici Români"

CORUL GRUPULUI CULTURAL ''HORA UNIRII'' DIN DETROIT

Ca și în alți ani, și anul acesta am participat la Festivalul Cultural organizat de ''Asociația Culturală Română'' din Hamilton la Royal Connaught Hotel, din același oraș, întru sărbătorirea Zilei de 10 Mai.

Omul ca părtașie a unui neam nu poate fi decât ''o istorie'', folosind expresia filosofului Jose Ortega y Gasset, iar toate aceste ''istorii'', care sunt oamenii, formează la rândul lor istoria. Sărbătorim ziua de ''10 Mai'' ca o ''re-chemare'' în sufletul nostru a sentimentului de ''românie'' și de participare în ''spusul'' românesc. Comunismul a interzis această zi în țară pentrucă independența Românului, faptul de a trăi liber spre oameni și Dumnezeu, este cea mai temută zi pentru Asupritor și Materialist.

''Independența'' de azi a României este la nivelul unor reflexe mecaniciste, pavloviene în esență, e ''vorbărie ''goală'' și nimic din ''spusul'' mioritic al neamului. Satul, unde se născuse veșnicia, este distrus sistematic pentru a fi rupt de plaiul înalt al lumii Spiritului. Ce ''independență'' poate fi aceea când neamul este în robie de 40 de ani, schingiut, scuipat, batjocorît și răstignit ? Ce ''independență'' este aceea când bisericile zidite de domnitorii români sunt sparte, profanate, mutate, dărâmate iar monumentele istorice ale ''spusului'' românesc sunt șterse de pe fața pământului cu buldozerul și dinamita ?

Iată dece inițiativa ''Asociației Culturale Române'' din Hamilton de a sărbători printr'un Festival al cugetului și simțirii românești ziua de ''10 Mai'' a fost un succes rotund, un popas spiritual de ''românie'' și de lumină, un loc de întâlnire a peste 450 de persoane întru rostirea curată a ''spusului'' la dimensiunea abisală a istoriei neamului nostru.

Strâns legată de ziua de ''10 Mai'' s'au sărbătorit de asemenea cei zece ani dela apariția ziarului ''Cuvântul Românesc'' și ''Ziua Deținuților Politici Români''.

Festivalul a fost deschis cu o maiestuoasă slujbă de Te-Deum oficiată de preoții Pr. N. Zelea, Hamilton; Pr. Stere Mihădaș, Toronto; Pr.Dr. Petre Popescu, Montreal; Pr.Dr.Dumitru Ichim, Kitchener; Pr. Virgil Pârvănescu, Ohio; Pr. Mihai Handrabur, Toronto; Diacon Leo Copacia, Detroit, având în frunte pe Inalt Prea Sfințitul Episcop Nathaniel dela Vatra Românească, Episcopia Ortodoxă Română din America și Canada. Au urmat două concerte religioase interpretate de corul ''Hora Unirii'' din Detroit, dirijor Petru J. Lupșor.

Programul cultural al Festivalului a început cu imnul canadian, american și 'Pe-al nostru steag...'' și a fost o adevărată desfătare sufletească, realizând o cutremurătoare icoană a țării, sfântă și înaltă, troiță săpată în cântec, lacrimă și dor. Nu a rămas un singur abis al duhului în care ecoul să nu-și găsească măcar un singur plai al amintirii, pentrucă după cum omul nu este numai trup și computer zoologic, la fel și țara nu este numai geografie, ci suflet viu, lumină din lumina primară a clipei eterne întru care am văzut ''lumina zilei'' din a cărei ''ousie'' ne hrănim și ființăm.

Vorbitor principal - Prof. Aurelio Răuță dela Univ.Salamanca,Spania

GRUPUL DE DANSATORI AI ASOCIATIEI 'BANATUL'' DIN KITCHENER

Frumusețea costumelor naționale, fluierul și arcușul, ritmul de dans și caligrafiile lirice au făcut ca acest program să fie o adevărată ''șezătoare'', cuvânt care în cămările lui de nuntă exprimă o ''stare'' spirituală de ''așezare'' și ''așezământ'', felul cum noi Românii am ''stat'' în spirit și în istorie pe piatra neclintită pe care o numim Aletheia și Logos.

Iată țara de o ființă cu lumina și sufletul nostru ! Grupul de dansuri ''Hora Unirii'' din Detroit ne duce în Tara- de- peste- Păduri printr'o ''Suită transilvăneană'', coboară prin Banat printr'o ''Suită bănățeană'', apoi ''Crihalma'', dansul fetelor, și iată-ne că am ajuns în țara ''cu mânăstiri și brazi'' printr'o ''Suită bucovineană''. Alte linii melodice, alte costume populare, care de care mai frumoase, alte ritmuri și grupurile de dansatori ''Banatul'' din Kitchener și ''Dacia'' din Toronto ne oferă o ''Suită de dansuri naționale'' ''Barbungul'', ''Sorocul din Banat'' sculptându-ne parcă în sânge icoana ''spusului'' românesc.

Impreună cu George Saftencu din Toronto privim la ''Sergentul'' lui Vasile Alecsandri apărând în zare ''pe drumul de costișă ce duce la Vaslui'', ne oprim ''La fântână'' și ''La oglindă'' cu melodioasele armonii ale corului ''Hora Unirii'' din Detroit, iar admirabilele potpuriuri de melodii românești interpretate cu un deosebit talent artistic de Katy Dumitrașcu din Toronto și Stelian Constantinescu din Kitchener ne duc în vremea anilor studenției prin Heidelbergurile românești. Si iarăși suntem la țară și ca într'un tablou de Grigorescu ne apare satul peste care adie ''Vântuleț de primăvară'' în interpretarea duetului Leo Copacia și Ronald Mureșan și iubitul trece ''Pe lângă boi'' pe la poarta iubitei în zorii zilei, duet interpretat de Letiția Filipescu și Susana Surducan, precum și ''Zis'a mama către mine'' și ''Duce-m'aș și tot m'aș duce'', solo Letiția Filipescu. Apoi poposim la ''Bătrânii'' lui Octavian Goga, solo interpretat de Leo Copacia.

Poeziile ''Inimă de mamă'' de Nicolae Beldean, ''Moartea lui Fulger'' de George Coșbuc, ''Noi nu am avut tinerețe'' de Radu Gyr și ''Indemn'' de Zahu Pană recitate de Katy Dumitrașcu, Iosana Hirțescu, Zahu Pană, au mișcat până la lacrimi audiența fiind răsplătite, ca întregul program în general, cu vii și bine meritate aplauze.

Sentimentul de ''românie'' a fost reliefat și de expozițiile ce au avut loc cu acest prilej. Picturile lui Ioan Nicolau ne-au adus prin măiastra mânuire a penelului imaginea de dor a țării cu fântâni, troițe și peisagii dragi.

Sculptorul Valeriu Cercel din Cleveland, Ohio are darul de a sculpta în lemnul de păr și mahon, cu aceeași dexteritate axioanele sfinte și broderiile doinei, făcând din lemn cântec întruchipat, arta troițelor, tripticelor și icoanelor lui vădind pe lângă un meșteșug de bijutier o răbdare încleștată de a tămădui suferința timpului prin linie și formă.

Lemnul pentru Nicăpetre este mai mult un vector filosofic, sculpturile lui fiind copacii ajunși prin avatar la un telos al formei cuvântului omenesc spre care tinde întregul cosmos, lemnul care ne dă leagănul, masa, toiagul și crucea. Grupul statuar ''Rugă pentru fiul căzut'', de o cutremurătoare elocvență a marilor tăceri, surprinde zborul clipei prin suspensia timpului, clipa care nu este nici trecut și nici viitor, un ''deodată'' al ființei și neființei. Tocmai de aceea poemele de lemn ale lui Nicăpetre pentru a fi ''văzute'' trebue privite din perspectiva infinitului și din pridvoarele acestuia oricât de împătimiți am fi în năravul chefurilor de adjective, pentrucă după cum Latinii lăsau un loc gol, din respect sau din frică?, pentru verbul ''a fi'' la fel pentru artistul modern există un loc gol al verbului ființal căruia îi păstrează simbolic prezența-absentă, o calitate a spiritului care face deosebire netă între lumina-vorbă de lampă adormitoare și sclipirile care fulgeră lumini ale muchiilor de diamant. ''Rugăciune pentru fiul căzut'' convertește lemnul în idee pură și pentru cel care știe să ''citească'' hieroglifele statuare nu sunt doar ''semne'', ci ''însemnări'' pline de ''semnificații'' ale unei autentice trăiri artistice, creații și la propriu și la figurat ale unui sculptor, al cărui talent, imaginație, emoție și viziune converg într'un ''spus'' genuin.

Partea a doua a programului s'a deschis prin citirea proclamației dată de primarul orașului, prin care ziua de 10 Mai este declarată zi românească în Hamilton.

SLUJBA TE-DEUMULUI OFICIAT DE:
Pr.Mihai Handrabur, Pr.Dr. Petre Popescu, Pr. Virgil Pârvănescu, I.P.S.Sa Episcop Nathanael, Pr. Sterie Mihădaș, Pr. Nicolae Zelea, Pr.Dr.Dumitru Ichim, Diacon Leo Copacia

'' RUGA PENTRU FIUL CAZUT ''
(Donată ''Cuvântului Românesc'')

I.P.S.Sa Episcopul Nathaniel împreună cu D-na Silvia Carpen, Vicepreședinta Uniunii și Ligii, Secția Canada și soțul Alexandru Carpen.

In timpul banchetului, Dl. Nicolae Pora, maestrul de ceremonii, a prezentat oaspeții de onoare, printre care trebue să menționăm pe Hon. Peter Peterson, M.P., reprezentând guvernul federal, Mrs. Shirley Collins, Alderman, orașul Hamilton, vorbitorii invitați, precum și oaspeții venind din Europa (Dna Liliana Vasilescu, Belgia, Dl. T. Cunea, Austria) și USA. Apoi a salutat pe toți scriitorii și membrii redacției ziarului prezenți.

Seria vorbitorilor a fost deschisă de I. P. S. Sa Episcopul Nathaniel, care a spus:

''Imi revine o deosebită onoare ca în numele Episcopiei Ortodoxe Române din America și Canada, a parohiilor de sub jurisdicția acesteia și a drept măritoarei turme de binecredincioși creștini pe care din mila Domnului o păstoresc, să vă aduc salutul nostru frățesc și felicitările noastre cordiale cu ocazia acestui important eveniment din viața neamului românesc, a asociației culturale româno - canadiene gazdă a sărbătoririi de astăzi și a redactorilor, colaboratorilor și cititorilor cunoscutului ziar ''Cuvântul Românesc''.

Ca Român-American și eu personal am învățat să prețuiesc ziua de 10 Mai, Ziua națională a României și a Românilor, Ziua independenței de stat și a libertății unui popor binecredincios creștin, un popor care deja a plătit cu mult sânge de martir năzuința sa istorică și dreptul de existență neatârnată și de sine-stătătoare...''

Apoi a urmat Hon. Peter Peterson, M.P., care a adus salutul guvernului federal și al lui și soției, a mulțumit pentru invitația primită și pentru aportul adus de Românii din Canada la prosperitatea acestei țări.

Cuvântul Domnului Prof. Dr. A. Răuță a fost o interesantă parabolă filosofică asupra lumii, asupra omului și asupra naturii înconjurătoare. Istoria este un organism viu din care facem parte și mersul ei este determinat de niște ''căi ascunse'' ale felului cum omul înțelege demnitatea ce i s'a dat în Geneză de a fi stăpân peste lumea înconjurătoare. In momentul în care cel care ar trebui să con-ducă, adică în ducere să fie o împreunare logică și creativă spre un mai departe, devine din conducător un despot fără de milă atunci intervine un hiatus între el și natură, fapt ce se întoarce asupra lui ca un bumerang.

Calul era cel mai răspândit animal pe continentul american. A fost vânat irațional și specia s'a salvat în Lumea Veche. Aici calul a fost considerat un animal nobil, imperial la Romani, iar Grecii au făcut din el Pegasus, înaripându-l și făcându-l simbolul poeziei și constelație pe cer.

Si iată cum calul care fusese extirpat pe continentul american se re-întoarce în secolul XV, de data aceasta apărând împreună cu călărețul ca un zeu, căruia i se aduc jertfe.

In continuare Dl.Prof. N. Iliescu a vorbit în engleză; redăm câteva fraze traduse:

''Sărbătoarea națională a unei țări nu este numai celebrarea independenței de sub opresiune sau reîntregirea granițelor naturale. Ceea ce se celebrează în principal cu ocazia sărbătorii naționale este definirea poporului ce compune națiunea, caracteristicile și aspirațiile lui...

... Cum am putea vorbi concret despre viziunea unei astfel de comunități numită ''națiune''? Ca Român, pot s'o spun într'un fel foarte simplu. Cum cei mai mulți dintre Dvs. știți, noi am avut și vom avea întotdeauna două zile naționale: 10 Mai și Ziua Eroilor.

Ați încercat să vă imaginați, și să înțelegeți ce ar însemna ca toată țara, dela Nistru la Tisa, dela Dunăre până în îndepărtatul Ceremus, să cânte în același timp în fiecare sat și oraș, același imn, același cuvânt al gloriei: Te Deum laudamus?

...Nu este desigur o chestiune de ingratitudine sau lipsă de fidelitate față de țările care ne-au primit pe noi, dându-ne libertate și demnitate. Fidelitatea noastră față de Canada și Statele Unite este totală și necondiționată. Dar în același timp, noi trebue să apărăm și să reprezentăm autenticitatea sufletului torturatei noastre țări. Ascultați aceste cuvinte care au venit din România: 'De ce Doamne, nu ne dai fericirea de a muri? Mai bine ia-ne Doamne, viața noastră de lipsuri, fără simțiri; nu mai putem suporta această viață. Ochii noștri sunt lipsiți de dorințe, iar fericire nu mai pot vedea. In fața noastră, bunătatea și imaginea ta au devenit umbre și încep să dispară''. In fața acestei teribile realități, nu putem rămâne insensibili. Nu putem fi satisfăcuți cu ceea ce personal am realizat. Responsabilitățile noastre transcend existența noastră personală.

Aceasta este ceea ce proclamăm în sărbătorirea zilei naționale de 10 Mai...''

Dl. Dr. Emil Vicas, Președintele Consiliului Național Român - Secția Canada a adus salutul C.N.R., felicitând atât Asociația Culturală Română din Hamilton, cât și ziarul ''Cuvântul Românesc''.

Terminând seria discursurilor, Dl. Eugen Bârsan a vorbit despre Cuvântul Românesc:

'Pe lângă sărbătorirea Independenței Românești legată de ziua de 10 Mai, în această seară se mai sărbătorește aici, și aniversarea a zece ani de apariție a ziarului Cuvântul Românesc.

Intre serbarea de 10 Mai care are loc aici și ziarul Cuvântul Românesc, este undeva, o legatura.

Pe plan național local, atât serbarea cât și ziarul sunt produsul unui admirabil spirit românesc, care rezidă aici, în Ontario. Din spiritul românesc care a pus în mișcare și organizare serbarea de azi, s'a născut în luna Mai 1976, aici, la Hamilton, ziarul Cuvântul Românesc...

Cuvântul Românesc va sta și pe mai departe de veghe națională ca un soldat, va susține și pe mai departe unirea spirituală a Românilor din exil sub același drapel, va fi și pe mai departe dedicat realizării spiritului românesc pe care-l așteaptă dela noi frații de acasă și nu va înceta nici o clipă lupta contra imposturii din țară...''

Festivalul s'a încheiat cu balul de gală la care a participat mult tineret; voia bună românească și muzica au ținut până în zorii zilei...

Dumitru ICHIM

Vorbitor principal - Prof. Nicolae Iliescu dela Univ. Harvard, USA.

GRUPUL DE DANSATORI ''HORA UNIRII'' DIN DETROIT

GRUPUL DE DANSATORI AI ASOCIATIEI ''DACIA'' DIN TORONTO

Un grup al redacției ziarului ''Cuvântul Românesc'': Eugen Bârsan, Mihaela Moisin, George Donev și George Bălașu.

EVANGHELIA EXILULUI (Iunie 1986)

PE MUNTELE ÎNĂLȚĂRII

—Sergiu GROSSU—

In rugăciunea Sa "arhierească", rostită cu puțin înainte de a fi prins și târît în fața Sinedriului, Isus Hristos a spus: "Tată, Eu Te-am proslăvit pe pământ, am sfârșit lucrarea pe care Mi-ai dat-o s'o fac..." (Ioan, 17.4) Lucrarea aceasta se referă la opera de împăcare a omului cu Dumnezeu, la reabilitarea ființei umane decăzute. Isus Domnul este fermentul generator de viață nouă, de înălțare a neamului omenesc pe treptele suitoare, de unde s'a prăbușit prin căderea în păcat.

Pentru a ridica pe om din această stare desnădăjduită, pentru a-l smulge din existența sa tragică, din pierzanie, spre a-l apropia de Dumnezeu, a fost întocmit planul de mântuire prin Isus Hristos; pentru ca mântuiți, răscumpărați, eliberați, noi să ne putem apropia de Cel care este "Părintele luminilor" și "Izvorul vieții".

In Biblie citim: "Eu locuiesc în locuri înalte și în sfințenie" (Isaia, 57.15). Ceea ce înseamnă că numai prin sfințenie și prin înălțarea noastră spirituală este posibilă apropierea de Dumnezeu, cu încredere. "Cine va putea să se suie la muntele Domnului? Cine se va ridica până la locul lui cel sfânt?" se întreabă psalmistul David. Si răspunsul îl dă tot el: "Cel ce are mâinile nevinovate și inima curată, cel ce nu-și dedă sufletul la minciună și nu jură ca să înșele. Acela va căpăta binecuvântarea Domnului, starea după voia Lui, dată de Dumnezeul mântuirii lui" (Psalmul 24. 3-5).

Care este semnificația înălțării Domnului la cer, atunci când "un nor L-a ascuns din ochii" ucenicilor, rămași înmărmuriți și singuri, pe muntele Măslinilor? Aprofundând pericopa evenimentului pe care-l relatează Sf. Luca, în primul capitol din cartea "Faptelor", înțelegem că și noi, creștinii diasporei românești, suntem chemați să ne ridicăm la cer, să ne înălțăm deasupra tuturor meschinăriilor care ne compromit pribegia, deasupra tuturor frământărilor noastre vremelnice în contradicție cu viziunea cristică a trăirii, să ne detașăm de tot ce ne împuținează și ne sluțește sufletul și lupta. Fiindcă Mântuitorul nu ne-a lăsat o învățătură morală, plină de sfaturi practice, dar incapabilă să restaureze omul, să-l înalțe din hrubele neființei și din moarte. Ci învățătura Lui este "duh și viață": ea poate să despice în două inima noastră de piatră, transfigurându-ne sluțenia lăuntrică și îmbrăcându-ne cu înălțimi de har. De aceea ne cere în permanență: "Veniți la Mine", adică suiți scara care duce la cer; "Indrăzniți", adică depășiți-vă, înălțați-vă; "Fiți desăvârșiți", adică urcați pe culmile înduhovnicirii, după pilda martirilor și sfinților.

In Sfânta Scriptură, MUNTELE preînchipuie efortul urcușului, ascensiunea morală, actul impresionant al înălțării spirituale. Viața creștinului autentic trebue să fie o permanentă trăire altitudinară mai bine zis o viață consumată pe muntele credinței, înălțată, înduhovnicită prin Domnul și Mântuitorul Isus, Cel ce ne-a promis: "Si după ce voi fi înălțat de pe pământ, voi atrage la Mine pe toți oamenii" (Ioan, 12.32). Totul începe dela grăuntele de muștar al credinței, care poate muta - și care mută, realmente - munții din loc. "Adevărat vă spun (ne încurajează Domnul), că dacă ați avea credință cât un grăunte de muștar, ați zice muntelui acestuia: Mută-te de aici colo, și s'ar muta; nimic nu v'ar fi cu neputință." (Matei, 17.20).

Dela credința necesară mutării sau dărâmării munților, să trecem la munții necesari credinței, la munții care înalță și ne ajută, astfel, în procesul de auto-desăvârșre.

1. Scrie în cartea Exodului: "Domnul a zis lui Moise: Suie-te la Mine, pe munte, și rămâi acolo. Eu îți voi da niște table de piatră, cu Legea și poruncile, pe care le-am scris pentru învățătura lor..." (Exod, 24.12-13). Deci, numai creștinul înălțat sufletește, numai cel ce se află pe munții credinței, poate primi în inima lui Legea Domnului, Cuvântul dătător de viață.

2. Tot de pe înălțimi spirituale, se vestește Evanghelia, conform îndemnului: "Suie-te pe un munte înalt, ca să vestești vestea cea bună..." (Isaia, 40.9) Mărturia noastră, prin urmare, nu poate să-și facă lucrarea de trezire, dacă nu ne aflăm pe piscuri de munți duhovnicești, sus, în lumina lui Dumnezeu.

3. Isus își face rugăciunea pe munte: "După ce a dat drumul noroadelor, S'a suit pe munte să se roage" (Matei, 14.22). Este vorba de etapa altitudinei spirituale, a rugăciunii solitare - pe munți, singuri cu Dumnezeu. Căci orice rugăciune trebue să fie un suiș, o înălțare morală, o ridicare deasupra tumultului din lăuntru și din afară. In rugăciune se cade să fim singuri, pe muntele lui Dumnezeu, fără gânduri dispersate, potrivnice, acaparatoare, fără punți de legătură cu lumea externă.

4. Intâlnirea noastră cu Dumnezeu are loc pe munte. Numai pe piscuri morale trăind, Il putem cunoaște pe Dumnezeu. Intocmai prooroculuí Ilie, care "a mers 40 de zile și 40 de nopți până la muntele lui Dumnezeu, Horeb. Si acolo - citim în l Impărați, 19.8-9 - Ilie a intrat într'o peșteră și a rămas în ea peste noapte. Si cuvântul Domnului i-a vorbit astfel: "Ce faci tu aici, Ilie?"

5. Avraam jertfește pe Isaac pe un munte, raportează Pentateuhul: "Dumnezeu i-a zis lui Avraam: Ia pe fiul tău, pe singurul tău fiu pe care-l iubești, pe Isaac; du-te în țara Moria, și adu-l ardere de tot acolo, pe un munte pe care ți-l voi spune" (Geneza, 22.2). Sacrificiul, fie el de ordin religios sau național, cere înălțare sufletească, sfințire, lepădare de sine, atunci când putem spune, ca și Ap. Pavel: "Am fost răstignit împreună cu Hristos, și trăiesc...dar nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăiește în mine" (Galateni, 2.19).

***

Viața noastră (și, în special, viața Românilor deștărați, împrăștiați, de vitregia vremurilor, în cele patru, colțuri ale pământului), se aseamănă cu un munte pe care urcăm. Isus Hristos ne sfătuiește, prin Evanghelie, să ajungem pe vârful muntelui, trecând prin junglele unei societăți idolatre, prin mlaștina deznădejdei, prin focul mistuitor al îndoielilor, sus, tot mai sus, In fiecare și, tot mai aproape de cer. In fiecare săptămână a lunii ce ne stă înainte, tot mai aproape de Dumnezeu. Mereu pe înălțimi. Fiindcă jos, la poalele muntelui, este zona tropismelor, a instinctelor degradante, a animalității. La mijloc, pe platouri, este zona așa zisei moralități, a unei cumsecădenii involutive, suspectă în finalitatea ei existențială. In schimb sus, pe piscuri, ne aflăm în zona adevăratei trăiri creștine, unde este tare și nu pot rezista decât numai sufletele deprinse cu înălțimile și cu puritatea lor.

Nu uita, cititorule, că înălțarea ta este posibilă, atâta vreme cât râvnești crestele împlinirii și privești spre vârful stelelor. Atâta vreme cât arzi de dorința transfigurării tale prin Harul lui Dumnezeu și porți, cu demnitate și vrednicie, crucea suferinței, în vâltoarea unui exil care nu se mai termină. Isus te așteaptă. Isus ne așteaptă pe toți, ca să ne ridice deasupra lumii și-a păcatului. El, biruitorul morții și arvuna învierii de mâine a patriei noastre subjugate, El ne atrage, el ne întărește, El ne ajută ca să avem "mâinile nevinovate și inima curată", pentru a fi destoinici să suim "la muntele Domnului." Ca să ne putem înălța despovărați de greutăți și fărădelegi, cu ochii țintă la revărsarea de lumină a Impărăției dragostei Sale infinite, ca unii care ne-am născut din lumină și credem în iminența triumfului ei... □

PATRUZECI DE ANI DELA UCIDEREA MAREȘALULUI ION ANTONESCU

La 1 Iunie 1986 se împlinesc patruzeci de ani dela uciderea Mareșalului Ion Antonescu. Un parastas pentru odihna sufletului acestui martir al neamului românesc, se va oficia în ziua de Duminică 1 Iunie crt., la biserica românească din Munchen de către Monseniorul Bârlea; iar în ziua de Duminică 8 Iunie, se va oficia un parastas în biserica comunității Românilor din Elveția de către Părintele Protopop Popa, din Freiburg - Germania.

Pentru a arăta curajul și înaltul patriotism de care a dat dovadă Mareșalul, voi încerca să redau scena execuției, așa cum rezultă din cele descrise în diferite lucrări.

Inainte de a se termina procesul și când i s'a dat cuvântul pentru ultima oară, toți cei care au fost prezenți, au fost cuprinși de emoție și s'au cutremurat de curajul său și de marele devotament pentru patrie.

Când a fost întrebat dacă regretă că a dezlănțuit războiul împotriva Rusiei, Mareșalul a declarat: "Am făcut războiul împotriva comunismului pentrucă îl consider un pericol pentru lumea civilizată. Dacă aș fi din nou în situația din 1941, aș face la fel, în credința că voi reuși mai bine...". Eu cer să fiu condamnat la moarte și refuz dinainte orice măsură de grațiere și cer să fiu împușcat și nu spânzurat..."

Mareșalul a murit ca un viteaz! A refuzat să fie legat la ochi și a comandat el însuși plutonul de execuție... "Când s'a apropiat momentul- povestește operatorul care a filmat execuția, am auzit vocea Mareșalului limpede și pătrunzătoare: "Sunteți gata domnilor! Ochiți bine! Trăiască România! Foc!" - Deodată au răsunat în liniștea acelui colț de închisoare, rafalele celor patru pistolari, care nu s'a putut distinge dacă erau paznicii închisorii, sau civili îmbrăcați provizoriu în vestoane militare. Aveau însă pantaloni de haine civile. In orice caz militari nu erau!

Mihai Antonescu, Generalul Vasiliu și Alexianu, au căzut ca retezați rămânând nemișcați.

A urmat o scenă zguduitoare: Mareșalul nu a fost lovit mortal. Fie că pistolarul din dreptul Mareșalului, emoționat i-a tremurat mâna; fie că o făcuse dinadins ca să-l chinuiască pe Mareșal. El s'a ridicat într'un genunchi și redresându-și pieptul, cu capul înălțat, a pronuntat cuvintele: "Nu m'ați nimerit domnilor! Ochiți mai bine și terminați odată!"

Atunci pistolarul a înaintat câțiva pași și i-a dat lovitura de grație, împușcându-l în cap.

Crima pentru care a fost ucis Mareșalul Ion Antonescu, era: "Apărarea Patriei" - pentrucă a condus Armata Română în războiul contra Rusiei, dușmanul de totdeauna al țării noastre.

Nici dorința exprimată în scrisoarea adresată din închisoare soției sale, în care-i cerea să fie îngropat la Iancu Nou, lângă cei care i-au fost străbuni și îndrumători, nu i-a fost respectată. El nu a căpătat un loc anume pentru odihna veșnică! Cuvintele unui condamnat la moarte nu avuseseră un ecou în inima călăilor comuniști.

In noaptea de 1-2 Iunie, au fost duși la Crematoriu și incinerați.

In ceea ce privește soarta urnelor există mai multe versiuni: Cenușa Mareșalului și a celorlalți trei, a fost risipită pe terenul vast și năpădit de buruieni din spatele Crematoriului, denumit "Valea Plângerii", astăzi "Parcul Tineretului". O altă versiune este că cenușa lor a fost aruncată în Dâmbovița, ori că s'ar găsi într'o urnă la Ministerul de Interne, împreună cu filmul execuției.

El a rămas fără mormânt ca și ostașii noștri de pe frontul de Est și de Vest.

Sângele jertfei Mareșalului Ion Antonescu a trebuit să se adauge la cel al sutelor de mii de eroi căzuți în marea luptă în contra bolșevismului, în care au fost conduși de el. Fără sângele lui, jertfa aceasta, a unui neam întreg, nu ar fi fost completă. Amintirea lui va rămâne veșnică; iar curajul și marele lui patriotism este recunoscut chiar de dușmanii care astăzi ne cotropesc țara.

Ca un suprem omagiu, fiecare preot să-l pomenească în această zi în bisericile române din exil și cu toții să ne rugăm pentru odihna sufletului acestui mare martir al neamului românesc. □

Mircea PETRU

Fost Comandor Aviator, Ofițer de Stat Major și fost In Serviciul Mareșalului.

TRANSILVANIA
ADEVĂR ȘI REALITATE

—Dr. med. Coriolan BRAD—

In ultimul timp iredentismul maghiar a devenit deosebit de agresiv și pentru ca să atragă de partea sa opinia publică mondială și să obțină sprijinul politic necesar și dorit, a pus în circulație. afirmații false și calomnioase la adresa poporului român.

Făcând intenționat confuzie între poporul român și regimul comunist din România, iredentiștii maghiari au lansat pe întregul mapamond afirmația că poporul român ar practica în mod deliberat o persecuție etnică și culturală împotriva populației maghiare din Transilvania. Ei pretind că numai prin dreptul la autodeterminare al minorității maghiare din Transilvania populația maghiară ar putea fi salvată dela această persecuție.

Sfidând adevărul și realitatea ei refuză să recunoască, că suferințele nu sunt numai ale minorității maghiare, ci ale tuturor celor ce trăiesc sub regim comunist. Ba din potrivă, lor li s'a creat în Republica Socialistă România un regim preferențial față de cel al poporului român în propria lui țară. Falsa teorie a persecuției etnice și culturale este numai un leit motiv al pretențiilor lor la autodeterminare, în speranța că ulterior vor putea anexa Transilvania statului maghiar, sau cel puțin ajung la independența ei.

Maghiarii merg atât de departe cu exagerările și falsurile istorice încât ne contestă și originea noastră daco-romană, nu numai etnogeneza noastră pe teritoriul pe care astăzi îl stăpânim.

In realitate iredentismul maghiar are un trecut mai vechi. S'a făcut simțit încă după conferința de pace dela Trianon. Tactica nu și-a schimbat-o doar că în ultimul timp a devenit mult mai agresiv și utilizează falsul fară scrupule.

In perioada de timp dintre cele două războaie mondiale, Ungurii au trimis nenumărate memorii și reclamații împotriva poporului român la Liga Națiunilor din Geneva. Acestea au fost discutate în "Comitetul celor trei" de pe lângă Liga Națiunilor. Că erau false și tendențioase reiese din Rezoluția publicată în Monitorul Oficial al Ligii Națiunilor din anul 1926 pag. 741-742: "Membrii comitetului țin să sublinieze cât este de important ca plângerile formulate înaintea Ligii Națiunilor să fie redactate cu maximum de îngrijire, pentruca Liga Națiunilor să nu fie sesizată de fapte inexacte." Iar adresându-se guvernului român, il felicită pentru atitudinea adoptată în chestiunea minorităților din Transilvania: "Intr'o chestiune delicată guvernul român a manifestat dorința cea mai sinceră, cea mai lăudabilă, de a satisface justiția și umanitatea."

Transilvania aparține României, așa după cum este normal și legitim. Noi avem datoria să ne-o apărăm împotriva celor ce vor să ne-o răpească.

Nu scriem aceste rânduri din ostilitate față de Maghiari, nici în scop de polemică, ci din respect pentru adevăr, pentru poporul român și pentru memoria celor ce s'au jertfit pentru el.

In cele ce urmează vom face o scurtă incursiune în trecutul istoric al Transilvaniei, pentru a prezenta situația ei în lumina celor mai irefutabile adevăruri istorice.

Poporul român s'a născut cu aproximativ două mii de ani în urmă, pe un teritoriu ce depășește mult limitele geografice ale României actuale, dincolo de Nistru, Dunăre și Tisa. Fiind popor latin, procesul de formare a poporului român este identic cu procesul de formare a popoarelor latine (Francezi, Italieni, Spanioli și Portughezi) adică pe un substrat s'a atașat elementul colonizator.

Substratul sau populația autohtonă o formează pentru poporul român Daco-Geții, ce făceau parte din marea ramură indo-europeană a Tracilor, iar elementul colonizator este reprezentat de Romani. Herodot, părintele istoriografiei antice, semnalează prezența Geto-Dacilor pe aceste teritorii, în urmă cu aproape două mii cinci sute de ani, evocând în cuvinte elogioase calitățile poporului daco-get cu ocazia incursiunii pe care regele persan Darius la anul 514 i. Chr. o face în Nordul Dunării. Cu toată năvălirea unor popoare barbare, cu toate războaiele purtate, Geto-Dacii au locuit în permanență în satele și orașele Daciei și deci nu poate fi vorba de dispariția poporului dac, decât odată cu formarea poporului român. In limba română se întâlnesc multe cuvinte dacice ca de ex. referitor la corpul omenesc (ceafă, buză), în agricultură (țarină, strungă, țarc) floră (brad, codru), nume de localități (Sarmisegetuza, Apulum, Napoca, Drobeta) etc.

Elementul colonizator este reprezentat de coloniștii romani veniți "din toate părțile Imperiului Roman", cu deosebire din regiunile unde nu exista excedent de populație. Un număr mare l-au reprezentat soldații romani eliberați, care s'au căsătorit cu localnice geto-dacice în timpul ocupației romane, căci Dacia a rămas sub stăpânire romană aproximativ 170 de ani, timp decisiv pentru nașterea poporului român.

Elementul colonizator roman, a câștigat pe autohtoni, care le-au învățat limba, fiindcă aducea cu sine și o cultură și o civilizație superioară celei autohtone. Limba latină fiind limba coloniștilor romani, va constitui elementul fundamental al limbii române. Din acest motiv lexicul limbii române, morfologia și sintaxa, au un pregnant caracter latin. Toate noțiunile esențiale din limba română sunt termeni latini: om - homo; barbăt - barbatus; părinte - parentem; fiu - filius; frate - frater; a ara - arare; a semăna - seminare; vin - vinum; must - mustum; pom - pomum; albina - albina etc. Ne oprim la această modestă și minimală exemplificare, care relevă evidenta însemnătate a limbii latine pentru limba română și evident semnificanta participare a poporului roman la etnogeneza poporului român. Deci concluzia este cât se poate de logică în sensul că poporul român nu a adoptat o altă limbă, și deci limba română este limba care a rezultat odată cu formarea lui. Istoricul maghiar Andras Huszti într'o lucrare a sa apărută în anul 1971 afirmă următoarele: "Nici o națiune nu are limba atât de apropiată de cea veche romană ca națiunea Valahilor. Ceea ce este un semn sigur și care nu poate înșela că ei sunt în Transilvania urmașii vechilor colonii romane" (Scurta Istorie a Românilor. C. Giurescu, Buc. 1977)

Peste poporul roman care abia începuse să se formeze încep să năvălească popoarele barbare. Primii menționați sunt Goții la anul 211 d. Chr., care au dat mult de lucru legiunilor romane din Dacia. La anul 275 împăratul Aurelian pentru a scurta frontul de apărare al Imperiului roman își retrage trupele în Sudul Dunării. Dar populația Daciei a rămas pe loc așa cum s'a întâmplat în Spania cu ibero-romanii sau în Franța cu galoromanii, când au năvălit peste ei popoarele migratoare. Nici de cum nu poate fi vorba de dispariția populației autohtone. Aceasta populație lăsată fără apărare în fața migratorilor, conform reflexelor de conservare și de apărare, lasătă în voia valurilor se retrage în regiunile de munte și în locurile acoperite de păduri unde apărarea se făcea cu mai multă ușurință și unde de fapt au apărut primele formații social-politice românești organizate, care vor rezista în fața cotropitorilor. Permanenta prezență a Daco-Romanilor respectiv a Românilor în Transilvania după retragerea legiunilor romane este dovedită prin mărturii palpabile, ca inscripții în limba latină, numele dat unor râuri (Tisa, Mureș, Timiș etc.) precum și de numărul mare al descoperirilor arheologice din aceste vechi timpuri în aceste locuri, care stau oricând la dispoziția ori cărui cercetător. Absolut toate sunt mărturii autentice și nici de cum confecționate în pivnițele nu știu cărui muzeu. J. Thumann în "Untersuchungen Uber die geschichte der ostlichen europaischen Volker", (Leipzig Ed. 1774) scrie:" Românii din Dacia sunt urmașii direcți ai populației getodacice, care în timpul ocupației romane în țara lor și-au însușit limba latină. După retragerea împăratului Aurelian, cele două populații din Nordul și Sudul Dunării au rămas în legătură. Cei rămași în Nordul Dunării timp de mai multe secole au găsit viitor și mijloace de existență în munții Carpați și în spațiul pericarpatic."

Valurile de migratori au continuat, fără a avea în general o influență deosebită asupra populației din acest teritoriu, în afara incidentelor beligerante, inerente unor atari situații. Numai năvălirea Slavilor, la sfârșitul sec. VII și începutul sec. VIII a avut o oarecare influență negativă prin faptul că a împărțit populația Daciei în două entități: una spre Nord cuprinzând Daco-Românii și alta spre Sud cuprinzând Macedo-Românii. Din migratorii slavi au rămas puțini pe teritoriul ocupat de populația dacoromană, iar aceștia au fost asimilați de această populație. Majoritatea Slavilor s'a așezat în stepa dela Răsărit de Nistru, pe fluviile Vistula și Niemen în Boemia și partea de Apus a peninsulei Balcanice. J. Thumann, în opera citată mai sus scrie următoarele: "Populația Daco-Română, care dela sfârșitul sec. VI formează o populație cu limba proprie......a găsit o cale de convietuire cu poporul slav năvălitor pe care l-a asimilat cu timpul în organizații mai mari de rang departamental în așa zisele cnezate și voivodate. In aceștia stadiu se găseau aceștia când după 894 Ungurii cu conducătorul lor Tuhutum au încercat primele pătrunderi în Transilvania".

Am considerat necesară această scurtă incursiune istorică referitor la orginea și formarea poporului român ca o punere la punct, față de falsele asertiuni ale cercurilor iredentiste maghiare, care pentru a justifica stăpânirea lor în Transilvania ne contestă chiar și originea noastră dacoromană recunoscută integral în istoria universală. Fals și nedemonstrabil afirmă că la năvălirea lor în Transilvania, au găsit acest teritoriu pustiu și sălbatec. Impăratul Josef II al Austriei (1765-1790) socotea pe Români: "incontestabil, cei mai vechi și mai numeroși locuitori ai Transilvaniei." Contele maghiar Teleki la 1791 face aceeași afirmație: "Românii sunt locuitorii cei mai vechi ai Transilvaniei".

Prin absurd, admițând că acest teritoriu a fost pustiu și sălbatec cum pretind Maghiarii, atunci cum se explică că nobilimii maghiare dornică de cuceriri i-au trebuit peste trei sute de ani să ajungă din câmpia Panonică la poalele munților Carpați.? Mai precis spus, Ungurii năvălesc și se așează în câmpia Panonică la anul 894 și abia la anul 1200 ajung la poalele Carpaților. Dacă n'ar fi existat o rezistență pentru această scurtă distanță este logic că nu le-ar fi trebuit sute de ani pentru a o străbate. Rezistența întâmpinată de ei a fost indubitabil, rezistența populației autohtone. Realitatea istorică semnalează organizații statale românești de diverse dimensiuni, care s'au opus ocupației maghiare (Gelu, Glad, Menumorut) iar chiar după ce unele au fost supuse, altele au rămas în continuare autonome și independente. Maramureșul parte integrantă a Transilvaniei, n'a fost atins niciodată de invazia maghiară. El devine comitat în 1373 și numai în 1732 printr'un abuziv decret este alipit Ungariei.

In lumina datelor de mai sus este evident că până la anul 1200 și nici după Transilvania n'a aparținut regatului maghiar.

Intre anii 1200 și până în 1526 Transilvania a fost principat autonom și a fost condusă de principi ce se considerau transilvani. Aceștia făceau opoziție îndârjită regatului maghiar, aveau armată proprie, monedă proprie și regimul vamal propriu.

După luptele dela Mohaci din 1526 soldate cu victorie turcească Ungaria de Est devine pașalâc turcesc, Ungaria occidentală cade sub suzeranitatea casei de Austria, iar Transilvania rămâne principat autonom sub suzeranitate turcească, până la anul 1688. La 1688 după ce Eugen de Savoia alungă pe Turci din Ungaria de Est aceasta trece sub protectoratul Austriei. Transilvania rămâne în continuare principat autonom și trece de asemenea sub protectoratul casei de Austria până la anul 1867.

Continuare în numărul viitor

Biserica de lemn din Ieud (Maramureș), construită în anul 1364.

Foto: A. PETIT

ÎNTRE PRUT ŞI NISTRU

A rosti numele Basarabia e una cu a protesta contra dominaţiunii ruseşti - Mihail EMINESCU

Sublocotenentul A. Cristescu

De fiecare dată când vine vorba de Bucovina îmi amintesc cu strângere de inimă de o povestire a celui care a fost şi rămâne patriarhul ziaristicii româneşti Panfil Seicaru, povestire în care se spune că "Trupele ruseşti aveau ordin să nu se oprească la linia fixată pe harta care însoţea ultimatumul din Iunie 1940, ci să exploateze eventuala zăpăceală a trupelor româneşti, înaintând până ce vor întâmpina rezistenţă serioasă...Si dacă nu a fost ocupată decât o mică porţiune din judeţul Dorohoi plasa Herţa - faptul se datoreşte comandantului unui regiment de artilerie care a tras cu tunurile în tancurile ruseşti..." Acelaşi lucru s'a întâmplat şi pe "sectorul în care se afla unitatea lui Alexandru Cristescu...Când soldaţii ruşi au depăşit linia fixată pe hartă, Alexandru Cristescu a comandat foc, provocând panică între Ruşi. Imediat a venit un sol dela Ruşi, care a cerut să se confrunte hărţile între comandanţii de unităţi, pentru a stabili exact noua frontieră..."

Alexandru Cristescu

Aşadar, pentru sublocotenentul în rezervă Alexandru Cristescu, mare mutilat al celui de al doilea război mondial, confruntarea cu Armata Roşie începu chiar a doua zi de ultimat sovietic privind Basarabia şi Bucovina de Nord. De altfel, în 1987 se împlinesc 30 de ani dela moartea eroului.

Cu acest prilej, Asociaţia prin corespondenţă "Pro Basarabia şi Bucovina" intenţionează să editeze o carte despre şi cu Alexandru Cristescu. E un act firesc de recunoştinţă naţională adusă unui brav ostaş dispărut în floarea vârstei. Un act ce va angaja însă mijloace financiare considerabile de care nu dispune nici Asociaţia şi nici Editura Nistru din Bruxelles.

De aceea, gândul nostru se îndreaptă, în primul rând, spre foştii ofiţeri ai Armatei Regale Române, cât şi spre alţi compatrioţi de bună credinţă, rugându-i să-şi aducă contribuţia la adresa: Ana Tsipkina, Boîte Postale 1007, 1000 Bruxelles 1 Belgique, urmând ca numele donatorilor să fie publicate în cadrul acestei pagini.

N. L.

DILEMA SCRIITORULUI SOVIETIC

—Nicolae LUPAN—

E simplă de tot: ori scrie ce-i spune cugetul şi ţine ascuns în sertar pentru timpuri mai bune, ori mâzgăleşte ce i se cere şi este publicat. Adică plătit cu bani grei din buzunarul poporului muncitor. Aşa cum a fost remunerat cu dărnicie pentru Crasnodonul său Liviu Deleanu, a cărui patrie istorică era peste mări şi ţări, dar care nu se sinchisea, deşi nu a cunoscut niciodată răcoarea brazdelor, să rimeze. Intâia sărbătoare a basarabeanului dela coarnele plugului, scriind: "Ţăranule, cu peptul înstelat, /Descătuşat şi dezrobit în veci, / Acum când eşti stăpân la tine'n sat, / Iţi aminteşti de anul patruzeci!"

Mai mult ca sigur! In primul rând, cei ce au supravieţuit închisorilor, deportărilor, impozitelor agricole insuportabile şi tuturor celorlalte asupriri ale colectivismului sovietic. Işi amintesc, de bună seamă, cum se ascundeau de "tovarăşi" prin funduri de văi şi păduri, prin poduri şi grajduri.

Cum a făcut-o şi un oarecare Navroţchi, despre a cărui soartă înfiorătoare a scris recent săptămânalul moscovit Nedelea. Acel Navroţchi care a stat 41 de ani ascuns într'o coştereaţă de porci şi că s'a predat autorităţilor sovietice abea nu demult, când i-a murit soţia şi nu mai avea cine să-i poarte de grijă. Iată ce înseamnă puterea sovietică, plus electrificarea întregii ţări: se ascunde omul la vârsta de 33 de ani şi iese din ascunziş moşneag de 74 de ani!...

Dar să revin la scărpiniciul poetic dela Chişinău. Altfel nu-i pot zice, chiar şi atunci când îşi ies din maluri improvizările lui Gicu Vodă, ce e mereu cu gândul la "fecioara" lui "Moldova", sovietică, bine înţeles, la care, cu tot "răul ce i l-au purtat atâţia, azi" zice dumnealui, / "mă uit cu drag la tine," / la Moldova adică, / "şi de bucurie cânt: / vărs o lacrimă ferbinte, / fiindcă Eşti, fiindcă Sunt!"

Deci, nu orice muritor, slab de înger şi dornic de un blid de linte mai bunicică decât pentru cei mulţi, îndrăzneşte să-şi strice relaţiile cu unicu-i patron pe viaţă - statul atotputernic. Căci toate periodicele sovietice, în frunte cu Pravda şi Izvestia, stat înseamnă! Incearcă, deci, să publici ceva undeva, dacă nu zdrângăneşti din drâmba partidului.

Antonio Bonfini, istoric italian şi istoriograf al lui Matei Corvin, regele Ungariei, spunea că înaintaşii noştri dacoromani "luptau pre vremea năvălirilor de peste o mie de ani a popoarelor celor sălbatice mai multe pentru păstrarea limbii decât pentru păstrarea vieţii".

Paradoxal, dar în condiţiile "libertăţilor socialiste sovietice", o "Literatură şi artă", în frunte cu un politruc ca Valeriu Senic sau nişte "Zori ale Bucovinei", dirijate de un biet Ion Chiraru, nu-şi pot permite aşa ceva. Din simplul motiv că aşa zisa platformă naţională a acestor două ziare se identifică, pe de-a întregul cu cea a expansionismului rusosovietic.

Cu atât mai mult, n'ar îndrăzni să spună ceva nepermis de supraveghetori un corespondent de-al lor netitular, fie el Anatol Ciocanu sau Vasile Leviţchi, cu tot girul lor de poeţi autohtoni, în fond talentaţi. Acel Ciocan care, la 45 de ani ai Moldovei Sovietice, n'a putut să nu-i aducă acesteia dragostea lui fiască, zicând: "Vârstă-a Republicii - / Te purtăm peste tot / Alături de-a noastră / Ca pe-un oxigen ce ne-alăptează / Si n'am fi noi, de n'ai fi tu / Asemeni unui strugur / In amiază!"

Iar bucovineanul Vasile Leviţchi, într'un articol, intitulat "Cultura vorbirii", vorbeşte cu jumătate de gură despre flagranta lipsă de cultură a limbii dintre Nistru şi Prut: "abateri dela normele limbii, folosirea improprie a cuvintelor, neglijenţă în exprimare, sărăcie a vocabularului, ignorare a unor cerinţe elementare, incoerenţă, pronunţare defectuoasă", etc.

Foarte bine! Mai bine zis foarte rău! Mă întreb doar despre ce limbă e vorba: ucrainieană, franceză, rusească, dela care de altfel se trag toate relele oricărei limbi naţionale sovietice?!.. Ignoranţa cărui vorbitor, cărui popor? Si dece? De unde atâta insuficienţă a lexicului majorităţii vorbitorilor?

Oare să nu ştie poetul cernăuţean că la baza anomaliilor de care vorbeşte se află faptul că limba băştinaşilor, deci, şi limba dumnealui, a devenit o formalitate de stat? E bine zis că o limbă trebue cultivată toată viaţa. Dar autohtonii români din Tara de Sus a lui Stefan, să zicem, unde s'o cultive? La comitetul executiv? Imposibil! Aici se vorbeşte numai ucraineana. La cel de partid? Nici atâta. Aici se vorbeşte numai rusa şi ucrainiana! La vizionarea unui film! Nicidecum! In sălile de cinema şi la televizor planează zi şi noapte doar limba lui Lenin şi cea a lui Taras Sevcenco!..

Nu degeaba dar, ca să reiau spusele lui Bonfini, strămoşii noştri luptau nu atât pentru păstrarea vieţii cât pentru păstrarea limbii. Nu degeaba, cred, că un alt mare savant, de data asta german, Hoffman, ne dădea la 1839 o frumoasă lecţie de românism, scriind: "Dacă poporul român ar fi împreunat, (unit adică), el ar fi vrednic să stea în fruntea omenirii întregi. Si limba românească e atât de frumoasă şi bogată, încât s'ar potrivi să fie vorbită de cel mai luminat popor din lume..." □

CONSTANTIN STAMATI-TATĂL

-CLASIC AL LITERATURII ROMÂNE-

In Basarabia sovietizată istoriile se repetă. Mai bine zis, continuă. De zeci de ani. Cum e cea a lui Stamati-fiul din al cărui cavou, acum vreo două decenii, câinii vagabonzi din Caracuşeni făcură ascunziş unde se ospătau cu găinile furate de pe la vecinii cimitirului. Cum e cea a lui Alexei Mateevici a cărui casă părintească devine tot mai puţin recuperabilă. Si nu exagerez pentrucă avem atâtea alte precedente demne de toată indignarea şi condamnarea autorităţilor dela Chişinău.

Istoria profanării memoriei celui care a fost şi rămâne pentru toţi Românii Constantin Stamati-tatăl este întrutotul asemănătoare cu cea a altor cărturari ai neamului întreg cărora le-a fost dat să-şi sfârşească zilele în ţinutul dintre Prut şi Nistru. Căci tot ce exista că reclivă trecută din generaţie în generaţie, de-a lungul anilor de oblăduire sovietică, a dispărut şi continuă să dispară sub tăvălugul nepăsării şovine faţă de tot ceea ce înseamnă istorie şi cultură românească. Cum a fost cazul monumentului lui Gheorghe Asachi din Herţa, monument doborît de tancurile sovietice şi aruncat la fier vechi.

Si nu e vorba de schimbarea numelui satului Ocniţa în cel al bătrânului nostru fabulist. Ar fi nonsens. Cum s'a întâmplat cu Dolna Nisporenilor devenită Puşchin. Mă gândesc la ridicarea unei căsuţe-muzeu pe locul fostului conac distrus. Fie şi la umbra teiului secular la umbra căruia poposea adesea scriitorul. O căsuţă, fie chiar şi ca cele ridicate cu zecile de către ţăranii din sat. Si nimeni dintre ei nu s'a plâns că n'are proiect, meşteri zidari sau arhitecţi pricepuţi.

Aşa cum se plâng de ani de zile mai marii raionului Ocniţa, când vine vorba de nedreptatea ce i se face scriitorului. Sunt sigur că de era vorba de un Lermontov, să zicem, şi satul i-ar fi purtat numele ! De aceea ar fi, pur şi simplu, naiv să dăm vina pe autorităţile locale, cum o face uneori presa dela Chişinău, atâta timp cât acesta nu-şi dă consimţământul pentru repunerea în drepturi naţionale a cutărui sau cutărui om băştinaş de cultură.

Deci, fără un consimţământ ca atare al şefilor republicani, aşa zisa cameră-muzeu, nu rămâne decât o caricatură. Dealtfel, adevăratul nume al centrului de district nu este Ocniţa ci Lipnic ! Si totuşi ar fi o nedreptate să nu apreciem iniţiativa şi insistenţa învăţătoarei de limbă şi literatură Lidia Martinovschi care, prin intermediul acestei modeste camere zise muzeu, menţine de vreo douăzeci de ani la suprafaţă problema înălţării unei clădiri ca atare pentru un viitor muzeu "Constantin Stamati".

Se cuvine, cred, să adaug că această entuziastă este soţia consăteanului şi prietenului meu cel mai bun din copilărie şi tinereţe Constantin Martinovschi, care mulţi-mulţi ani la rând era, şi poate mai este, directorul acestei şcoli.

Curios lucru, dar reporterii din capitala Basarabiei, ori de câte ori dau pe la baştina autorului lui "Ciubăr-Vodă" şi al "Neneacăi, cuconaşului ei şi dascălului" nu uită nici odată să citeze nişte rânduri dintr'o scrisoare pe care Stamati-tatăl ar fi trimis-o unui prieten: "Eu scriu în Basarabia, patria mea cea nouă, unde locuiesc din 1918". In schimb nici un cuvânt depre locurile unde trăise el până atunci. Reporterii nu uită de asemenea să sublinieze că contemporanii îl ziceau "cu drag", acest drag nu-mi aparţine, îl ziceau, deci, fabulistului dela Ocniţa "Lebădă a Basarabiei".

In schimb nu veţi prea găsi scris la Chişinău că Stamati-tatăl nu e numai basarabean, că este clasic al literaturii româneşti în toată integritatea ei şi că are nişte versuri intitulate "Dorul de patrie, dedicat României" şi însoţit de următorul motto: "Bunului patriot şi fumul ţării sale i se pare dulce şi mirositor".

In amintitul său Dor de patrie, Constantin Stamati se vrea "o frunzişoară" zmulsă "cu grăbire din crenguţa" ei ca să plutească "preste păduri neumblate", "preste râpi întunecoase", plutire în care nici un "ucigaş glonţ" / N'ar putea să m 'ngrozească, "N'ar putea să mă oprească, / Pân' la Moldova să zbor, / Oh ! şi acolo să mor.../ Unde Ceahlăul desparte / Pe Moldova de Ardeal; / Si unde Bistriţa cade / Cu al său limpede val... /

Aşa dar, nu se poate spune că "Lebăda Basarabiei" se simţea în apele sale la această margine de lume şi de civilizaţie. Altfel, de ce Constantin Stamati, membru al Academiei Române, ar fi publicat la 1868 în Musa Românească dela Iaşi poezia "Un Român înstrăinat" ? / Mâhnit şi pe gânduri săd posomorît / Cu un dor nespus / Si'ntristat, şi dornic trăind amărît, / Mă uit spre apus... / Acolo-i speranţa ! / Să fim fericiţi / De-am fi toţi uniţi. / Eu tânăr fiind, acolo lăsând / Strămoşeşti mormânturi-fraţi ce mă iubea, / Si plină de graţii pe Moldova mea / Dornic părăsind". /

Cât despre critica adusă de săptămânalul "Literatura şi arta" autorităţilor locale dela Lipnic pentru faptul că nu înalţă un lăcaş al memoriei lui Constantin Stamati-tatăl, voi spune că această critică este, pur şi simplu, de ochii lumii. Pentrucă adevăratele coordonate ale celor de care depinde direct rezolvarea acestei interminabile probleme de ordin naţional sunt cu totul altele. Iată-le: Consiliul de Miniştri al RSS Moldoveneşti, Ivan Grigorievici Ustian sau, în cel mai rău caz, Ministrul culturii al RSS Moldoveneşti, Anton Sidorovici Constantinov.

Nicolae LUPAN

Materialele pentru această pagină -articole, documente, fotografii- se trimit la adresa: Nicolas Loupan, Boite Postale 1007, 1000 Bruxelles, 1 Belgique.

FARA ARMÂNEASCĂ

AROMÂNII: ACEŞTI NECUNOSCUŢI

Spicuiri din presa italo-elveţiană

(Continuare din numărul trecut)

— Vasile TEGA —

Cunoscuţi sub diferite denumiri, în fiecare ţară în parte, Aromâni în Grecia, Macedo-Români în Balcani, Tânţari, Vlahi, etc. , aceşti descendenţi din Traci romanizaţi au dezvoltat o limbă şi o cultură care sunt una din ramurile lingvistice ale limbii române şi o componentă a vieţii culturale sud-est europene. Bineînţeles, nu este limba lui Cicero, este clar, dar o limbă populară născută la marginile Imperiului Roman, transformată în gura legionarilor şi a colonilor, şi influenţată de limbile invadatorilor barbari. Migraţiunile Latinilor din Orient, zgâlţâiţi de diverşi ocupanţi, explică faptul de ce vocabularul lor conţine elemente necunoscute în Occident. Trebue totuşi subliniat faptul că vechiul substrat latin era mai aproape de cel din Italia. Influenţa Goţilor, care au trecut ca un meteorit, este pur şi simplu inexistentă, în timp ce aceea a Slavilor, în schimb, este profundă, urme au lăsat de asemenea greco-bizantina şi turca. Macedo-româna a rămas limba neolatină cea mai arhaică.

Se scrie mult, se vorbeşte mult, de greutăţile anumitor minorităţi care sunt totuşi recunoscute în mod oficial şi protejate, dar pentru frântura neolatină din ţările balcanice drepturile omului, în mod solemn proclamate de Naţiunile Unite, par să rămână literă moartă. Aromânii, totuşi, nu au formulat niciodată revendicări teritoriale. Ei au fost întotdeauna cetăţeni loiali ai ţărilor unde locuiesc. Unii dintre ei au făcut chiar cariere strălucitoare, în special în Grecia şi în Iugoslavia. Alţii au fondat celebre instituţii culturale care le poartă numele. Turistul care vizitează vastele ţinuturi ale Macedoniei, Epirului şi ale Traciei sau care hoinăreşte prin străzile oraşelor Salonic, Cavala, Larisa, şi Ianina întâlneşte în mod frecvent păstori şi ţărani, meseriaşi şi negustori, a căror caracteristică comună este un lung cârlig sculptat la o extremitate sub formă de şarpe. Acest baston, numit "cârlig" constituie simbolul Aromânilor, mărturie a originii lor pastorale.

In timpul celui de al doilea război mondial, cea mai mare parte a Macedoniei a fost ocupată de trupele italiene care s'au comportat omeneşte cu populaţia. Din cauza limbii lor neolatine, Aromânii din Grecia erau chemaţi de soldaţii italieni "fratelli perduti". Din acest motiv, după terminarea războiului, mulţi dintre aceştia au fost acuzaţi de colaboraţionism.

Dar calvarul lor nu se termină aici. Macedonia se transformă între timp în teatrul unui război civil voit de Stalin pentru a pune stăpânire pe Grecia. Aromânii munteni, mai aproape de Dumnezeu decât de Stalin, o vor plăti scump. Multe din satele lor vor fi rase de pe suprafaţa pământului, iar un număr considerabil de tineri au fost deportaţi în Uniunea Sovietică, înainte de înfrângerea rebelilor.

Grecia este totuşi singura ţară balcanică rămasă, cel puţin până acum, în câmpul occidental, unde informaţiile circulă în mod liber şi permit deci să ne facem o idee mai justă despre situaţia reală care predomină acolo. Si acest stat îi obligă pe Aromâni să-şi renege originea, limba şi sufletul lor...

In al doilea rând, problema unei minorităţi lingvistice şi regionale, repartizată între patru state suverane, constituie o problemă de civilizaţie europeană, care denotă diversitatea culturală a vechiului continent. Unica mărturie vie de limbă şi civilizaţie neolatină în Balcani ar trebui să fie prezervată şi să se bucure de aceleaşi drepturi recunoscute culturii basce, occitane, bretone şi retoromane.

Si bătrâna Europă este şi ea într'o oarecare măsură responsabilă de destinul acestei naţionalităţi asimilată Grecilor şi altor popoare balcanice într'un mod paradoxal şi tragic: tocmai fiindcă au apărat o cauză comună contra Turcilor, Aromânii au pierdut parţial specificitatea lor etnică. Studii recente confirmă grecizarea Aromânilor, ai căror conducători care au luptat pentru apărarea creştinătăţii au devenit legendari în folclorul grec. Această simbioză este legată de un fapt important: în toată Peninsula Balcanică Aromânii au fost păstori şi zidari prin excelenţă, în aşa măsură încât cuvântul "vlahos" înseamnă pentru Greci "păstor", iar cuvântul aromân "goga" (zidar) a devenit pentru "Sârbi şi Albanezi sinonim cu "constructor".

Folclorul milenar al acestei naţii neolatine este legat de legenda umanităţii. O legendă în care se înscrie un trecut care nu este niciodată uitat; un univers legendar transmis de ficţiunea poeziei şi de simbolurile artei care ne dau măsura justă a realităţii noastre...

Europa drepturilor omului va continua oare şi pe viitor să uite această minoritate etnică? □

Colecţia Andrei Rigea

ALEGEREA UNUI NOU DIRECTOR AL INSTITUTULUI-BIBLIOTECA ROMÂNĂ DIN FREIBURG

In adunarea generală extraordinară a Asociației Institutul-Biblioteca Română din Freiburg, în Republica Federală Germania , a fost ales cu majoritate absolută pentru postul de Director al Instituției, care urmează să devină vacant la sfârșitul acestui an, Domnul Iancu Bidian.

Majoritarul alegerii, Domnul Bidian, este un Român liber, fără nici o aparteneță politică nici în trecut nici în prezent, în țară sau exil, licențiat al Facultății de Istorie și al Facultății de Teologie, și a lucrat mai întâi la "Institutul de Istorie Nicolae Iorga". Pentrucă a refuzat să se angajeze politic și nu a intrat în partidul comunist, a fost transferat la Biblioteca Academiei, unde între anii 1975 și 1980 a organizat coordonarea bibliografiei Independenței României, cuprinzând materiale din perioada 1875-1880. In acești ani de muncă intensă Domnul Iancu Bidian a căpătat o experiență totală în domeniul organizării și al funcționării unei biblioteci, iar științific s'a calificat ca specialist în istoria medievală și modernă a Românilor. In momentul de față își încheie o vastă lucrare asupra domniei lui Carol I, care va fi teza de doctorat la Universitatea din Mainz. Cu deosebire acest capitol al istoriei Românilor, adică formarea României Moderne sub semnul democrației occidentale, este boicotată prin toate mijloacele de către actualul regim comunist, pentru care istoria modernă a României începe cu Ceaușescu și partidul. Prin această lucrare se arată și marile rezultate ale întâlnirii Românilor cu cultura germană, ceea ce intră perfect în sensul legăturilor istorice dintre Români și Germani. Prin această lucrare se arată de asemenea procesul de stabilizare al unei tradiții democratice naționale, pe firul căreia s'a ajuns la România Mare. De aceea este vorba de o lucrare capitală pentru cunoașterea României de înaintea revoluției uzurpatoare.

Al doilea candidat, Părintele Viorel Mehedințu, este Doctor în teologie dela Heidelberg, unde lucrează la "Institutul de Cercetări Ecumenice". Activitatea păstorească și-o desfășoară ca preot activ făcând parte din "Eparhia Ortodoxă Română", a Românilor liberi din Republica Federală Germania.

Asociația Institutul - Biblioteca Română din Freiburg, are înscriși la Tribunalul din Freiburg 53 de membri activi. In urma intervenției unei majorități absolute de 30 de membri activi ai Asociației, Tribunalul a confirmat legitimitatea cererii de-a se face o adunare generală, conform Statutelor Asociației (și paragrafului 31 din "Codul Civil German").

Pentru convocarea Adunării Generale a Asociației "Insitutul-Biblioteca Română din Freiburg", treizeci de membri activi s'au adresat Domnului Doctor Constantin Nagacevschi, fost Director Academic la Seminarul de Romanistică al Universității din München, membru fundator al Asociației Bibliotecii și Vicepreședinte al Consiliului de conducere al Institutului-Biblioteca Română, compus din trei persoane.

Prin Tribunal au fost consemnate pentru Adunarea Generală, două puncte de decizie:

1. privitor la alegerea unui nou Director al Insitutului-Biblioteca din Freiburg;

2. cu privire la persoana însărcinată să înregistreze fondul de cărți și reviste lăsat Bibliotecii prin legat testamentar de Profesorul Gino Lupi.

In vederea acestor două puncte, Tribunalul din Freiburg a recunoscut calitatea Domnului Dr. Nagacevsci de-a prezida Adunarea Generală. Rezolvarea primului punct am prezentat-o dela începutul acestei relatări. Dacă aceasta a fost mai întâi o chestiune de fapt, al doilea punct a provocat discuții substanțiale, în materie de principii. Astfel s'a decis la punctul 2, cu o majoritate de 32 de voturi din cele 49 câte oferea Adunarea, și din 53 cât ar fi reprezentat totalul membrilor activi ai Asociației, deci o majoritate copleșitoare, să se revină la aplicarea cea mai riguroasă a Statutelor Asociației Institutul-Biblioteca Română din Freiburg, care, după legea germană a Asociațiilor, interior are putere de lege. In consecință, conform scopurilor Institutului definite de Statute, care reglementează acțiunea unei Instituții a Românilor liberi din exil, s'a hotărît să nu se accepte în nici un fel de post temporar sau definitv în cadrul Institutului, nici o persoană **care a făcut parte din partidul comunist.**

Persoane competente au precizat în discuție că nu există membri "nominali" ai Partidului Comunist din R.S.R., adică încadrarea lor automată, din oficiu, ci trierea membrilor este de așa natură încât duce la cea mai riguroasă selecție a verificării totale în materie de obediență absolută față de doctrina, activitatea și țelurile comuniste internaționale. Iar în Freiburg nu se prezintă nici un caz de personalitate științifică de suprafață, care rupând cu comunismul dovedește liberarea de obediență printr'o activă și efectivă luare de poziție împotriva comunismului. Cazuri de acest fel sunt în Europa și în America, dar e vorba de personalități care contribuie cu participări importante la lupta pentru liberarea României prin salvarea valorilor culturale românești în vederea vremii în care poporul român va fi iarăși liber să-și actualizeze reala forță spirituală.

Discuția a fost pigmentată și de intervenții penibile, cum a fost a Domnului Profesor K. Heitman, din Heidelberg. Acesta a declarat categoric că în cazul refuzării unei deschideri către Republica Socialistă România, printr'o efectivă colaborare cu regimul de azi dela București, Institutul-Biblioteca Română din Freiburg se sinucide, întrucât nu va mai beneficia de nici un sprijin material din partea Guvernului dela Bonn sau al Guvernului pe "Land" dela Stuttgart. Așa cum s'a exprimat un alt profesor, astăzi există o nouă "constelație" a relațiilor și colaborării româno-germane, la care trebue să se alinieze și Institutul-Bibliotecă din Freiburg.

La amândouă s'a dat o replică drastică, și anume că Adunarea Generală nu a fost instituită și nici convocată în prezent în vederea nici unei "constelații" politice internaționale și nici pentru vreun fel de colaborare cu regimul comunist din România. Iar cât privește susținerea acordată de Guvernul Federal, sau de "Land", ea se execută pe baza unei legi, și astfel nu depinde de voia unui guvern sau altul. O asemenea amenințare este o ingerință în activitatea Românilor liberi, dusă în cadrul legilor democratice ale Republicii Federale Germania, care indiferent de "constelații" nu obligă pe Români la nici un fel de colaborare cu un regim comunist.

Profesorul Heitman a fost desorientat de această poziție, întrucât Directorul actual al Institutului, Dl. V. Mihăilescu, apare foarte înțelegător față de asemenea deschidere, acceptată tacit, deoarece una zice dar alta face, iar ceea ce face este exclusiv în favoarea "deschiderii".

Candidații minoritari la postul disponibil. Părintele Viorel Mehedințu și Doamna Dr. Maria Ionescu, au fost și dânșii foarte surprinși, deoarece niciodată nu le-ar trece prin cap vreo "colaborare" sub pretext "științific" cu Bucureștiul, adică angajarea la o acțiune anti-românească. Dar Domnul Profesor Dr. K. Heitman s'a întrecut cu firea aruncând Românilor liberi în obraz afirmația că sunt cu zeci de ani în urma stadiului științific din România comunistă. Probabil că sunt incapabili de a se menține la nivelul "științific" al analfabeților care conduc azi România, cei mai buni oameni de știință și cei mai buni profesioniști, medici, ingineri, arhitecți care fug din România tocmai din cauza luptei fără îndurare dusă de partid împotriva capacității și competenței profesionale, în toate domeniile științelor practice, al științelor aplicate, sau al cercetării, căreia i-se dizolvă pe rând toate institutele de bază.

Până la urmă începem să credem că există o înțelegere tacită între universitarii Occidentului să facă tot ce e posibil ca Românii să se înămolească definitiv în mlaștina anticulturii de azi, operă a comunismului, și la nevoie să treacă chiar la strângerea șurubului împotriva cercetătorilor Români liberi, ceea ce este în contradicție absolută cu legile democratice, încă valabile, în lumea încă liberă a Europei Occidentale. Un pur și simplu curent de "amor" nu explică resemnarea profesorilor care știu foarte bine că pot fi invitați în raiul socialismului real, și cu exces de cras realism socialist, la coborîrea din avion pot fi aruncați pachet în alt avion, care să-i readucă imediat acasă. Un caz de aplicare a procedeului e foarte recent.

Martor

A FI SAU A NU FI PREZENT LA SOULTZMATT

—— Constantin MAREȘ ——

Orice antimarxist care se respectă, - nu mă refer la antimarxismul visceral, facil și mai puțin interesant din punct de vedere doctrinar și ideologic, - începe prin a-l studia pe Karl Marx, și apoi întreaga liotă de corifei ai marxismului, începând cu clasicul Engels și terminând cu moderni aciuiați în diverse partide socialiste și socializante.

Un ateu care se respectă nu a citit în viața lui un verset biblic, nu a asistat la nici o predică, destinând bisericile exclusiv preocupărilor turistice și vizitându-le, pe cât se poate în pantaloni scurți.

In anii 50, când dogmatismul și proletcultismul atinsese culmile în România, la facultățile de filosofie, Bergson, Nietzsche dar și Kant sau Schopenhauer erau lichidați în trei rânduri și patru insulte. De ce era nevoie să mai fie și studiați, când partidul gândea, vorbea și scria pentru toți?

M'am gândit la acestea, la toate acestea, când am avut tristețea să citesc în paginile unor publicații românești din exil, atacuri furioase sau încercări ratate de ironie la adresa întâlnirilor românești dela Soultzmatt, pentrucă toți aceia care au crezut că aprind focul polemicii între pribegii de azi, nu au făcut decât să stingă candele care pâlpâie măcar odată pe an, în cimitirul militar românesc dela Soultzmatt, în Alsacia franceză și nici unuia dintre ei nu i-a călcat piciorul, măcar în apropierea acestui cimitir.

Ideea de a comemora anual Ziua Eroilor la un cimitir militar unde sunt îngropați aproape 700 ostași români a pornit dela Remus Radina, un fost deținut politic anticomunist care și-a lăsat în închisorile din țară, nu numai cei mai frumoși ani ai vieții, dar și sănătatea. In exil, face parte din acei puțini Români care se interesează de tot ce a fost, este și trebue să rămână românesc. Nelegat în țară de nici un partid, nu e în pribegie nici președinte și nici măcar secretar al vreunei organizații sau miniorganizații. In cel de-al treilea volum al "Istoriei războiului pentru întregirea neamului", Constantin Kirițescu evocă atrocitățile la care au fost supuși prizonierii români, ofițeri sau simpli ostași, valizi sau invalizi, mulți ne mai revăzându-și țara, morți în chinuri și de foame în lagăre uitate. Dintre aceștia, au fost și sutele de soldați români ale căror rămășițe au fost adunate într'un cimitir militar, realizat la vremea respectivă de cei doi foști aliați: Republica Franceză și Regatul României.

Am citit cu amărăciune în două publicații românești, una apărută în Frankfurt și alta la Paris, rânduri vrăjmașe despre ceea ce este o întâlnire românească devenită tradițională și prezentată ca "așa zisele manifestații dela Soultzmatt", organizarea fiind atribuită nu unor Români inimoși, ci unor persoane prezentate ca fiind ocupate cu "defăimarea celor care sunt activi în exil". Ceea ce mulți din cei care au trecut pe la cimitirul din Alsacia au denumit "spiritul dela Soultzmatt", un spirit de regăsire și înțelegere românească, deasupra partidelor, grupurilor și mai ales grupusculelor din exil, a fost luat în derâdere și asemuit cu "spiritul dela Camp David", ignorându-se că cele două tricoloruri care flutură și astăzi în Val du Pâtre, cel francez și cel românesc, nu simbolizau două națiuni care încheiau o pace urmând câtorva războaie, ci o legătură de sânge bimilenară și o frăție de arme din care a ieșit România întregită.

Faptul că acei care au scris și s'au pronunțat împotriva pelerinajului dela Soultzmatt au reproșat celor ce se adună acolo că nu comemorează și pe cei căzuți în al doilea război mondial sau pe cei morți în temnițele comuniste, pornește tocmai dela aceea că nu au fost niciodată prezenți la slujbele în care preoți români veniți din țări diferite ale Europei Libere, împreună cu întreaga asistență, se roagă pentru toți eroii neamului românesc, căzuți pe câmpul de luptă, morți în lagăre și închisori.

Am auzit cu mirare că a merge la adunarea dela Soultzmatt constituie participarea la o manifestare legionară. M'am gândit că printre primii Români care au venit să se plece în fața mormintelor au fost Regele Ferdinand și Regina Maria și că, celor peste 200 de participanți la comemorarea Zilei Eroilor în 1985, - și nu câteva zeci cum pretind cei care i-au numărat dela multe sute de kilometri depărtare, - li s'a citit și mesajul Regelui Mihai.

Fără îndoială că nimeni nu este obligat să vină la Soultzmatt. Dar la fel de sigur este și faptul că nimeni nu vine din obligație. A fi prezent în cel mai mare cimitir militar românesc din lumea liberă este un act voluntar și național. Unii îl califică fiind chiar naționalist. Un dicționar editat la București încearcă să ne definească naționalismul ca fiind o ideologie burgheză, armă de asuprire, de expansiune și agresivitate. Soultzmatt se află în Alsacia și Alsacia în Franța. Când soldații români mureau în lagăre, locul se numea Schafertal din Elsas-ul anexat de Prusia, înainte de a redeveni Alsacia franceză. Intr'un dicționar francez, naționalismul este raportat la existența unei conștiințe cimentată într'o comunitate națională de limbă și cultură.

Apare stranie campania împotriva manifestării anuale dela Soultzmatt din partea celor care prăznuiesc ziua de 10 Mai depunând coroane de flori la Arcul de Trimuf din Paris. Ei depun coroane și nu o coroană, nu din fantezie botanică sau horticolă, ci pentrucă nici la amintirea zilei naționale a României Libere și în fața mormântului unui ostaș, nu-și pot depăși propria condiție de apartenență la grupuscule care se atacă și polemizează.

Poate că dacă ar fi cunoscut spiritul dela Soultzmatt pe care îl combat precum ateii care nu cunosc Biblia, ar fi procedat altfel, spre binele întregului exil și al lor înșiși și spre mulțumirea celor dela vatră. Până atunci, pot reflecta la cuvintele ce ni le-a adresat preotul francez din localitate: "Am fost fericit să mă rog împreună cu voi pentru soldații nobilei voastre țări și care sunt înmormântați la noi și de asemenea fericit să sper împreună cu voi în eliberarea patriei voastre de sub stăpânirea barbarilor din timpurile noastre".

A fi sau a nu fi prezent la Soultzmatt este o problemă simplă de opțiune românească. Am ferma convingere, că, din fericire, numărul celor care ar vrea să fie prezenți dar nu o pot face, este covârșitor, față de cei puțini care ar putea fi prezenți, dar nu vor. □

N.B. In acest an, marea întâlnire din Soultzmat va avea loc în dimineața zilei de 14 Iunie, aceasta fiind cea mai apropiată Sâmbătă de Inălțarea Domnului, Ziua Eroilor. Cimitirul militar român se află la marginea orășelului, în apropiere de Colmar-Alsacia. □

ŞTIRI DIN LUMEA ROMÂNEASCĂ

CAMPANIA CENTRULUI CULTURAL DELA "CÂMPUL ROMÂNESC"

Contribuţii primite până acum:

OCTOMBRIE		$ 1.600
NOEMBRIE		$ 4.820
DECEMBRIE		$ 10.875
IANUARIE		$ 6.175
FEBRUARIE		$ 3.620
MARTIE		$ 3.075
APRILIE		$ 3.660
MAI		
EX.SA MONS. TRAIAN CRISAN	Vatican	500
NICK FEDOROVICI	Livonia, Mich.,USA	200
PR. VIRGIL PARVANESCU	Parma Hgts.,Ohio, USA	100
PR. FELIX DUBNEAC	Detroit, Mich., USA	100
ALEXANDRU CARPEN	Lachine, Quebec, Can.	100
JULIUS HIRTESCU	Willowdale, Ont., Can	100
MOISE MLADIN	Windsor, Ont., Can.	100
CAPT. MIRON E. STEFANESCU	Ottawa, Ont. Can.	75
VIRGIL SPERIOSU	San Jose, Cal., USA	50
PR. NICOLAE MOLDOVAN	New Wilmington, Penn. USA	50
ION CEPOI	Tarzana, Cal., USA	50
ZAHARIA IONESCU	Norwalk, Cal., USA	50
MARIA BAG	London, Ont., Can.	50
MIRCEA PETRU	Fribourg, Elveţia	50
PETER BARBULESCU	Youngstown, Ohio, USA	50
NELU POPESCU	Germania de Vest	42
PERCY AVRAM	Phoenix, Ariz., USA	35
JOHN FUNARIU	Chicago, Ill., USA	30
MARIE-LILIANE VASILESCU	Bruxelles, Belgia	30
ALEXANDRU POPESCU	Encino, Cal., USA	30
PR. MIHAI HANDRABUR	Toronto, Ont., Can.	30
GEORGE BACIU	Garrett Park, Maryland, USA	25
CONSTANTIN IORDACHE	San Rafael, Cal., USA	25
DR. NICOLAS RADOIU	Grosse Point Woods, Mich. USA	25
JOHN A. HASTINGS	Hopkins, Minn., USA	25
CONSTANTIN PETRESCU	Sparks, N.V., USA	25
ION BELOIU	Boston, Mass., USA	25
DORU MUNTEANU	Brooklyn, N.Y., USA	25
NICOLAS PANTURESCU	Toronto, Ont., Can.	25
CORNELIU CHISU	Scarborough, Ont., Can.	25
PETRE O. PESSAROFF	Wayne, N.J., USA	25
JOHN CHEIE	Chicago, Ill., USA	25
DUMITRU SIRIANTU	Elwood City, Penn., USA	25
JEAN ORZA	Los Angeles, Cal., USA	25
DAN DOBRESCU	Katy, Texas, USA	20
VASILE HETREA	Wonder Lake, Ill., USA	20
PETER ALBULESCU	Essex Falls, N.J., USA	10
DAN PAUN	Anaheim, Cal., USA	10
JOHN ROCSIN	Jackson Heights, N.Y., USA	10
STEFAN GHEORGHIU	Ferndale, Mich., USA	10
REMUS L. LAZAR	Berwyn, Ill., USA	10
CONSTANTIN PESCAR	Akron, Ohio, USA	5
TOTAL		$ 36.067

COMUNICAT

La 12 Aprilie a.c. a avut loc la Paris o consfătuire a organizaţiilor, grupărilor şi persoanelor democrate şi anti-comuniste în vederea acţiunii unitare în raport cu factorii externi.

Această consfătuire urmează celei din 11-12 Ianuarie 1986 dela Frankfurt, Main. Pentru a crea un climat senin de cooperare, toţi cei prezenţi se angajează să înceteze imediat orice atacuri ale unora împotriva altora în public şi în presa asociaţiilor respective.

In acelaşi timp, pentru a dovedi un spirit de armonie în exil, toţi cei prezenţi sunt de acord ca marile evenimente naţionale precum: Unirea Principatelor, Independenţa României, alipirea Basarabiei, Bucovinei şi Transilvaniei la Patria Mumă, Ziua Eroilor, etc., să fie organizate împreună de toate aceste asociaţii, pe oraşe, regiuni sau ţări.

In ceea ce priveşte colaborarea între aceste asociaţii în vederea acţiunii unitare în raport cu factorii externi, cei prezenţi au stabilit de comun acord ca preşedinţii şi delegaţii organizaţiilor importante, precum şi persoanele independente care s'au afirmat în acţiunea naţională, să colaboreze între ei spre a găsi modalităţile comune de acţiune spre a interveni pe lângă forurile internaţionale pentru prezentarea şi discutarea problemelor româneşti.

Adunarea hotărăşte să lase posibilitatea altor grupări sau persoane, ca de pildă "Grupul Românilor Liberi din Paris", să ia parte la o viitoare consfătuire comună.

Adunarea propune ca într'un termen de 6 luni să se definească acţiunile comune şi stabilirea de relaţii cu personalităţile străine dispuse să ajute această activitate.

La consfătuirea dela Paris au luat parte reprezentanţii următoarelor organizaţii:

ACARDA (Anglia), Asociaţia Ortodoxă "Maica Domnului"(Frankfurt, Main) Asociaţia Românilor din Australia de Sud, Asociaţia Ortodoxă Liberă din Mannheim, Asociaţia "Forum" (Bonn), Biserica Greco-Catolică (Paris), Comitetul Naţional Român de Eliberare (New York), Consiliul Naţional Român (Centrala Paris, Secţia Europa Centrală şi de Nord, şi Secţia Statele Unite), Secţia Română a I.G.F.M. (Frankfurt,Main), Uniunea Românilor Liberi (Centrala şi filialele din Germania şi Elveţia), Partidul Naţional-ţărănesc din Exil, Centrul Românilor Exilaţi din Elveţia, Pro-Basarabia şi Bucovina (Bruxelles) - reprezentate prin şaptezeci şi trei de persoane.

De asemenea, au luat parte următoarele persoane:

Radu BARBULESCU, Titus BARBULESCU, Vladimir BOUTMY de KATZMAN, Mircea CATANA, Nicolae CONSTATNTINESCU (Ed. Coresi), Ion DUMITRU (Ed. Jon Dumitru), Ion FRONOIU, Ion CRIVAT, Ion Pantazi ("Stindardul Românesc"), Ioana PANTAZI, Remus RADINA, Cornel VELTIANU, Radu ATANASIU.

Si-au dat adeziunea prin delegaţie următorii:

Niculae GAVRITI, Vlad GEORGESCU (Europa Liberă), Dumitru IONESCU, Constantin MARES, Gheorghe OLOERU, Ilie RACOVEANU.

Urmează semnătura reprezentanţilor organizaţiilor, a grupurilor şi a participanţilor.

PAŞTELE LA SYDNEY

Este pentru prima oară, anul acesta, când s'a putut sărbători Paştele nostru ortodox, în îndepărtata Australie, la o adevărată Biserică, liberă :"Buna Vestire", de sub păstorirea Preotului Nicolae Iuhos - şi la care au participat peste 400 sute de credincioşi. Prin contrast, numai cca. 30 de persoane s'au dus la Biserica Misionară, înfiinţată şi finanţată de Patriarhia din Bucureşti, şi condusă de Preotul Gabriel Popescu, devenit celebru, chiar şi în presa australiană, prin scandalurile, care au avut loc în incinta Bisericii, rezultând în procese în faţa instanţelor de judecată australiene.

In după amiaza aceleeaşi zile de 4 Mai, a avut loc şi tradiţionala Serbare de Paşte, cu cozonac şi ouă roşii, într'o elegantă sală a Clubului Lituanian din localitate, cu care ocazie "Societatea Culturală Română Australiană" a prezentat un program artistic de dansuri naţionale şi recitări de poezii. Dl. Stefan Verisan, Preşedintele acestei societăţi a deschis solemnitatea, amintind tradiţionala sărbătorire a Sfintelor Paşte, în România de odinioară, când lumea obişnuia să iasă la iarbă verde, pentru a ciocni un ou roşu, a mânca o felie de cozonac şi bea un pahar de vin, salutându-se unul pe altul cu: "Cristos A Inviat" şi "Adevărat A Inviat". Dnia-Sa a subliniat importanţa, mai ales pentru tineret, a păstrării acestor frumoase obiceiuri româneşti şi creştineşti, în limba noastră maternă, chiar şi în această parte îndepărtată a lumii, unde ne-a aruncat soarta, în urma cotropirii ţării noastre, de către prăpădul comunist.

A vorbit după aceea şi Părintele Nicolae Iuhos, care a explicat asistenţei, însemnătatea religioasă a Invierii Domnului, a originii etimologice a cuvântului "Paşte" şi evenimentele care au consacrat "ouăle roşii", ca simbol al acestei sărbători bisericeşti.

In desfăşurarea programului artistic, pe lângă echipa de dansuri naţionale a tineretului, s'au mai distins şi Dna Mariana Micu, îmbrăcată într'un superb costum naţional, prin recitarea poeziei: "La Paşte" de A. Vlahuţă, precum şi Dra Claudia Bozan cu poezia "Invierea" de Vasile Alecsandri, împreună cu Drele: Liliana Gheorghiţoiu şi Lavana Costea cu versurile: "De Paşte" de Ghe. Coşbuc.

A urmat după aceea la program, Dl. Marin Papură, fost elev al Conservatorului de Dramă din Bucureşti şi actualul conducător al secţiei de teatru al Societăţii Culturale, care a recitat un monolog humoristic, şi a prezentat un Sketch, prin tinerii Lucian Bozan şi Adrian Bolchis: "La Doctor", despre unele întâmplări comune în România de astăzi, şi care se rezolvă, spre satisfacţia ambelor părţi, printr'un pachet de ţigarete Kent.

Petrecerea s'a terminat seara târziu, într'o caldă atmosferă de înfrăţire şi veselie generală. **Coresp.**

Cei ce doresc să ajute la construirea CENTRULUI CULTURAL dela Câmpul Românesc, sunt rugaţi să trimită cecul lor pe adresa: ASOCIATIA CULTURALA ROMANA, (FONDUL DE CONSTRUCTII), P.O.Box 4217, Station "D", Hamilton, L8V 4L6, Canada.

DIN VIAȚA NOASTRĂ:

AUZITE, VĂZUTE, ȘI PĂȚITE

George DONEV

A MURIT U.S.R.

După o lungă și grea suferință, în comă de ani de zile și hrănită artificial cu sloganuri, "Uniunea Scriitorilor Români" și-a dat obștescul sfârșit în vara anului 1985, atunci când i s'a terminat mandatul de auto-conducere.

Sufletul USR a fost încredințat, prin decret ministerial, Consiliului Educației și Culturii Socialiste.

In drum spre cimitir, cortegiul funebru a trecut pe lângă dărâmăturile bisericilor, monumentelor istorice, etc.

Bocind după sicriu, Corul Patriarhiei asigura celor îndoliați, reînvierea glorioasă a Uniunii Scriitorilor în noua ideologie culturalnică progresistă.

Executarea testamentului și împărțirea tezaurului național a fost dăruită stegarului dela "Cântarea României" care a promis că geniul creator al neamului va fi împărțit egal și în acord cu munca voluntară împreunată cu preamărirea academicienilor conducători.

Sic transit gloria U.S.R.-ului!

MOȘTENITOAREA?

Niculiță a reapărut "forte" la radio, TV, pe prima, pe a doua și pe toate paginile din ziare. El și-a repetat concepțiile științifice de pace, bună stare, dezarmare și ascultare de Moscova.

La Adunarea MAN-ului s'au dat indicii despre moștenitorul desemnat.

Toți deputații au menționat-o pe Tovarășa Tovarășului:

Deputații masculini i-au spus "Mult stimată tovarășă Elena Ceaușescu" iar deputații de sex feminin, fără teamă că vor stârni gelozia soțului, i s'au adresat: "Mult iubită și stimată..."

SIMPLE GÂNDURI...

S'au distrus, din ordinul tov. Niculae Ceaușescu, lăcașurile sfinte din București, printre care și biserica "Izvorul Tămăduirii" unde creștinii aprindeau lumânări la icoana Maicii Domnului și se rugau pentru sănătate.

La scurt timp după dărâmarea bisericii, tov. Niculae s'a îmbolnăvit de cancer la prostată....

"De sfintele Paști ale anului 1980--spune părintele Calciu ascultătorilor din țară ai postului de radio Europa Liberă--am fost izolat într'o celulă specială la Aiud fără hrană, haine și căldură."

"La toate marile sărbători ortodoxe, administrația penitenciarului mă izola în astfel de condiții și-mi spunea: "Noi te băgăm în celulele noastre așa cum merită dușmanii poporului. Să vină Hrisots să te scape."

Așa-și băteau joc, de părintele Calciu, cei puternici din stăpânirea comunistă.

Dar Hristos, pe căile ascunse nouă, a venit și l-a scăpat!

PE DRUMUL BUN!

Alegerea de paroh la biserica "Sf. Treime" din Miramar, Florida, a păr. Traian Petrescu--care ne mărturisește "sunt boboc în țara libertății"--a pus sfârșit unor neînțelegeri interne. Dovadă, s'au înscris 38 de membri extra!

Cu cele din Casa Domnului puse în ordine, se proiectează o rodnică activitate românească. Printre primele începuturi a fost discursul d-lui Niculae Lupan care a umezit ochii ascultătorilor descriindu-le suferința fraților-basarabeni:

Azi, în Republica Moldovenească se cântă:

Hai la "Prut" cu grăbire,
să-l secăm dintr'o sorbire...

MÂNDREȚELE BUCUREȘTIULUI

"S'au împlinit 65 de ani dela înființarea partidului comunist român, " și totodată s'a descoperit că "Nu există cartier în București care, prin clădirile lui, să nu aibă măcar una ce amintește de lupta partidului." (Inf. Buc. 1 Aprilie).

Tovarășul ghid, în locul bisericilor și clădirilor istorice dărâmate, va arăta vizitatorilor clădirile care amintesc "de lupta partidului:"

"Aci, pentru prima oară tov. Niculae Ceaușescu și-a suflat nasul în batistă!"

BĂTĂI ÎN PARTICULAR

In țară nu mai ești bătut la poliție, mai ales dacă ești o persoană cunoscută și despre care s'ar putea auzi în Vest.

Sistemul adaptat de regim e ca să fii bătut în particular, pe stradă, de oameni "necunoscuți".

Printre victimele "cunoscuților-necunoscuți" se numără preotul maghiar Palfy, pentrucă a cerut ca sărbătoarea Crăciunului să fie zi liberă.

Mihai Botez, profesorul de matematică, a fost și el stâlcit în bătăi, precum și ziaristul francez Bermard Poulet. Cei bătuți sunt norocoși; alții dispar fără urme.

CONTEMPORANĂ...

O nouă și atrăgătoare melodie reseristă cu versiune contemperană: M'am născut în România/ Unde domnește mânia/ Tara mea și Draga mea/ Ce n'aș da să fug din ea!

UNA DINTRE CAPODOPERELE ANECDOTICII POLITICE ROMÂNEȘTI

Nae a devenit mecanicul unei locomotive, trăgând cu gâfâituri sfârșite o garnitură greoaie de tren ce purta numele ROMANIA, un lung convoi care scârțâia din toate roțile și plin cu o mare mulțime de pasageri. Tot șirul acesta de vagoane urca o pantă grea iar toate semafoarele feroviare depe margine indicau invariabil în lumini roșii direcția drumului: "Spre fericire! Spre comunism!"

Locomotiva pufăia epuizată și pierdea vizibil din viteză. Pe o șosea paralelă cu linia ferată niște autocamioane cam hodorogite și cu remorci, începură să o depășească. La un moment dat a depășit- o chiar și o brișcă albaneză trasă de cai...

-Mai puneți petrol, cărbuni! porunci mecanicul Nae ajutoarelor sale, amenințându-le cu pumnii. Trenul nostru "trebe" să ajungă neapărat la țintă, în pofida tuturor piedicilor, după cum vă conduc eu. Nimeni nu comentează. Până acolo nu mai e mult!

-Dar bine tovarășe Conducător, cărbunii s'au cam terminat, explicară cei ce-l ajutau. De petrol nici urmă...

-Nu mă interesează! Demontați imediat toată lemnăria din vagoane și folosiți-o drept combustibil. Fără sacrificii, nu se poate..."Trebe" s'ajungem cu orice preț pe plaiurile comunismului unde ne așteaptă fericirea! S'a'nțeles?

-Uitați-vă, am terminat tot ce-a fost obiect de lemn din vagoane, din acoperișuri, toate băncile, toate podelele, tot, tot, tot și nu mai avem nici un combustibil! Locomotiva nu mai poate, Sefule! Nu mai trage! Vedeți, îi lipsește energia...

-Nu "ezistă" nu se poate! "Trebe" să facem "totu", să găsim noi soluții științifice. Demontați, de pildă, "traversili" din urmă, iar oamenii să "mânce" mai puțin că să se ușureze garnitura. Oamenii grași, atârnă prea greu! Așadar, mergem înainte, tovarăși, că mai avem puțin și ajungem...

De frica paznicilor, ajutoarele și călătorii executară toate directivele iar responsabilii raportară: -Tovarășe Conducător, știm că sunteți cel mai mare specialist și că vă pricepeți la toate. De aceea v'am ascultat și sfatul Dvs. genial cu arderea traverselor din urmă. Aproape că nici nu se mai cunoaște pe unde am trecut. Urmele au fost șterse. Acum ce facem? Spuneți, cum mai mergem? Trenul se va opri în curând!

-Nu vă mai tot plângeți ce facem, ce facem?! Facem orice sacrificiu, "pretini", să ajungem. Am zis! Să facem totul, s'a'nțeles?! Să facem "totu"! Acum trecem la o nouă etapă: "esceptând" pe călătorii dela clasa întâi, decretez ca toți ceilalți călători să-și predea imediat bagajele și hainele pentru a le folosi drept combustibil pe ultimii kilometri. Dar tot n'o să ne lăsăm! Au trecut strămoșii noștri prin greutăți mai mari și le-au învins! Să urmăm "ezemplul" lor luminos și să mergem înainte spre societatea fericirii "tutulor", care este mai aproape ca oricând!

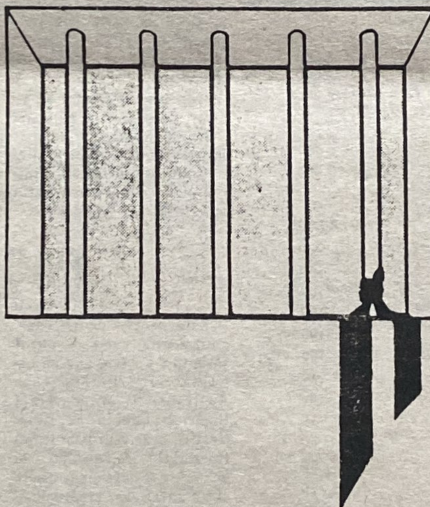
-Uitați, i-am dezbrăcat pe toți...Hainele lor ard deja toate, dar și focul ăsta este pe sfârșite în focar. Toți pasagerii mârâie, sunt flămânzi și goi. Toți urlă de foame! Unii au și murit. Na, că trenul nostru s'a oprit deja în mijlocul acestui pustiu îngrozitor. Acum ce ne mai facem? Spuneți și Dvs., se plângeau ajutoarele, cetățenii din vagoanele comune sunt goi pușcă! Ce ne facem?

-Destul cu văicărelile! Spuneți-le să coboare cu toții, imediat!, porunci Nae Conducătorul.

-Păi, de ce?

-Cum, de ce? Foarte simplu! Fiindcă deja am ajuns în COMUNISM!

ZI DE DOLIU INTERNAȚIONAL

Organizația Internațională a Națiunilor Captive din Europa de Est, Secția Canada, a cărei membră este și Asociația Culturală Română din Hamilton, organizează o zi de doliu internațional în ziua de 23 August.

Importanța acestei zile este ca în același timp, peste tot în lume, să se protesteze și să se atragă atenția asupra situației disperate a milioanelor de oameni care în prezent sunt ținuți captivi de către Uniunea Sovietică.

In această zi, fiecare Ceh, Estonian, Ungur, Lituanian, Letonian, Polonez, Român sau Ucrainian, va trebui:

- să atârne o panglică neagră într'un loc vizibil al casei lui: pom, ușa din față, poartă, etc.;
- să atârne o panglică neagră la antena mașinii sale;
- să poarte o panglică neagră la butonieră;
- să atragă vecinii, prietenii, colegii de lucru, politicienii, să participe la această acțiune.

Vă vom ține la curent cu eventuala demonstrație ce se va organiza cu această ocazie, și la care vor lua parte reprezentanții tuturor națiunilor captive.

Dată fiind coincidența între data aleasă pentru această manifestare internațională și ziua de tristă amintire pentru poporul român, considerăm foarte important ca Românii din lumea liberă să ia legătura cu organizatorii acestui protest internațional, în țările respective.

MICA PUBLICITATE

Anunțurile dela rubrica "MICA PUBLICITATE" sunt redactate de solicitanți

CĂSĂTORII

* Bărbat, 43 ani, 1,70 m înălțime, 75 kg, fără obligații, ortodox, nefumător, nebăutor, doresc cunoștința unei ființe liniștite. Adrian Rădulescu, 4641 N. Paulina 306, 60640 Chicago, Ill.

* Tânăr român, 24 de ani, doresc să corespondez cu o tânără între 18-24 ani, fără obligații, în vederea unei viitoare căsătorii, cu stabilire în Europa. Am 1,71 m, 64 kg., înfățișare plăcută, bună educație și caracter.
Eventuale răspunsuri cu fotografii pot fi trimise pe adresa: 303-43 Edmonton Str., Winnipeg, Man. R3C IP8, Canada , (pentru Boby).

* Român, intelectual, 53 de ani, fost campion la ciclism, doresc să cunosc o doamnă plăcută, în vederea dezvoltării și menținerii unor bune relații prietenești și stimă reciprocă. Scrieți la : LUPA, 117 Whitburn Cress. M3M 2S7, Toronto, Ontario Canada.

* Om de știință cu catedră universitară, 38 ani, 1,71 m, 72 kg, înfățișare atletică, dorește să cunoască doamne serioase interesate în stabilirea unor relații trainice în vederea unei eventuale căsătorii. Răspund la toate scrisorile. Răspundeți cu fotografii în culori, la: Dr. Konrad Gheorghiu, P.O.Box 474, Amherst, New Hampshire 03031, USA.

ȘTIRI DIN ȚARĂ

CRONICA PRESEI

Vântul întunecimii aduce

OTRAVĂ DELA RĂSĂRIT

Preocupați cu entuziasme: Congresul Uniunii Sindicatelor, sărbătorirea zilei de 1 Mai și înșirarea realizărilor din epoca anilor cu 15 wați lumină, mas-media nu s'a obosit să menționeze că uzina atomoelectrică dela Cernobil, URSS, s'a dat peste cap și infectează aerul cu substanțe radioactive.

I-au trebuit "Somnopresului" 5 zile ca să copieze o știre a surorei "Tass" și să comunice din Moscova: "...la centrala atomoelectrică dela Cernobil continuă lucrările în vederea lichidării urmărilor avariei...în ultimele 24 de ore emanația de substanțe radioactive a scăzut. (Rom. Liberă, 1 Mai).

Observați că nu se spune data când a avut loc avaria (26 Aprilie, N.R.), nu se spune cât de măreață a fost "avaria" și cât de intense sunt substanțele radioactive.

MASURI INTARZIATE

Sâmbătă, 3 Mai: speriați de poluarea aerului adusă de vânturile din 1 și 2 Mai și de alarmarea populației ce era informată, oră de oră, de posturile de radio din lumea liberă, mai marii țării, prin "Comisia de partid și de stat pentru supravegherea și controlul calității mediului înconjurător", au recunoscut pericolul emanațiilor de substanțe radioactive ucigătoare și a dat--fără nici o scuză sau explicație pentru întârzierea de opt zile--următoarele instrucții:

--"Administrarea în scop profilactic a iodurii de potasiu pentru populația până la 18 ani" și totodată avizând poporul speriat că "este total contraindicat supradozarea cantității prescise deoarece are efecte nefavorabile asupra sănătății".

REGIUNILE AFECTATE

O informație strecurată timid printre aplauzele aduse figurii internaționale, înștiințează pe fericiții locuitori ai RSR-ului că:

"S'a înregistrat o creștere a radioactivității MULT PESTE LIMITELE NORMALE, (Sublinierele noastre) în special în județele Iași, Suceava, Mureș, Cluj și în municipiul București" și se recomandă (Rom. Liberă 3 Mai):

--Să se folosească apa potabilă numai din rețeaua urbană din puțurile de adâncime sau apa minerală;

--Să asigure spălarea riguroasă cu apă potabilă a legumelor și fructelor înainte de consum;

--Copiii să evite ieșirile îndelungate în spații deschise;

--Unitățile agricole și gospodăriile individuale să asigure adăparea animalelor din puțurile adânci și să protejeze, prin acoperire, fântânile și furajele.

Luni, 5 Mai, Agerpres s'a trezit iarăși din somn și a transmis comunicatul agenției TASS:

"S'a format--spun 'agerii' ziariști--o comisie ca să ancheteze 'accidentul' și...activitatea pentru lichidarea avariei și înlăturarea consecințelor ei se desfășoară în mod organizat..."

ALTE MASURI

Marți, 6 Mai: Comisia de partid își dă comunicatul: "Datorită vântului favorabil radioactivitatea din unele zone afectate continuă să scadă".

Miercuri, 7 Mai: Comisia de partid informează publicul că "pe baza măsurătorilor efectuate în unele zone radioactivitatea a scăzut (inclusiv municipiul București) dar..."

"In unele zone din cauza circulației atmosferice, radioactivitatea a înregistrat ușoare creșteri care nu prezintă pericol pentru sănătatea populației. Totuși se adaugă noi sfaturi:

--Se interzice utilizarea apei de ploaie;

--Să se consume lapte și produse din lapte provenite numai din rețeaua comercială de stat;

--Copiii și femeile gravide să evite șederea prelungită în spații deschise,

--Să se asigure spălarea străzilor, trotoarelor, incintelor și udarea spațiilor verzi.

REVENIRE LA NORMAL

Joi 8 Mai: "Trăiască partidul comunist român în frunte cu Secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu" (Rom. Liberă).

Fotografii, discursuri, aplauze, telegrame...

Mas-media este preocupată cu "Vibrantele manifestări" cu ocazia împlinirii a 65 de ani dela înființarea Partidului Comunist.

Vineri, 9 Mai: "Agerpres" protestează contra noilor experiențe nucleare făcute de Francezi în atolul Mururoa, deoarece poate avea urmări Incalculabile asupra sănătății....

Emanațiile radioactive din insula Pacificului sunt mai dăunătoare poporului român decât emanațiile dela uzina atomoelectrică din Cernobil!

BĂTRÂNEȚE ÎN RSR

"In azilul de bătrâni (dela Predeal, N.R.) nu există nici un fel de asistență medicală, nici un fel de preocupare medicală sau igienică. Deasupra corpurilor bolnavilor, imobilizați în paturi, alergau, în multe cazuri, șoarecii. Nu se țin seama de durerile bolnavului." Acestea sunt declarațiile publicate de un ziarist german în gazeta "Menscherchte" (Frankfurt). Ziaristul a vizitat și un cămin pentru copiii handicapați. Preocuparea de căpetenie a supraveghetoarei era să aleagă, printre înapoiații mintali, pe acei care ar putea depune o muncă utilă societății.

Ziaristul a văzut o femeie cu un baston în mână care i-a explicat scopul bastonului: "Trebue adesea să-i bați tare, copiii nu sunt totdeauna cuminți."

O LIMBĂ COMUNĂ

De teamă că liderii comuniști nu vor mai fi înțeleși de masa proletariatului, s'a decis ca limba română să fie scoasă din grupul dexterităților (era clasată ca importanță alături de gimnastică, desen, muzică, etc.) și să fie predată alături de matematică, istorie, etc.

Ideea ar fi venit chiar dela tov. Nicolae care a observat că Românii nu-l prea înțeleg:

"Iste necesarile să ni facim înțilești pe limba stămoșilor".

CĂRUȚĂ CU VARIANTE!

Ultimele dezvoltări științifice în cadrul de modernizare a mijloacelor de transport: (Reprodus din "România Liberă" 10 Martie a.c.)

"Pentru folosirea mai eficientă a stelajelor se va acționa pentru diversificarea tipurilor de căruțe care trebue să aibă un caracter multifuncțional... inclusiv echiparea căruțelor cu dispozitive de basculare, dispozitive de basculare, acționate manual."

La viitoarea expoziție internațională România va prezenta marele succes de creație autohtonă: "Căruța multilateral dezvoltată"!

DEVELOPĂRI LA ... LUMINA RESERISTĂ

Unui ziarist dela "Berlingske Tidende" (Danemarca), la întoarcerea dintr'o vizită în România, i s'au confiscat rolurile de filme. După 10 minute i s'au înapoiat filmele "developate" la lumina ceaușistă. Asta nu lumina ceaușistă. Asta nu l-a împiedicat pe ziarist să afirme că România de altă dată, cunoscută ca "Grânarul Europei" și "Micul Paris", se numește acum "Tara lui Ceaușescu" și "Etiopia Europei."

ALIMENTAȚIA BUCUREȘTILOR

Dispar câinii din curțile oamenilor și oamenii sunt cuprinși de frică atunci când mănâncă la cantinele oficiale ori la restaurante.

Intrebarea ce și-o pune fiecare: Ce fel de carne mâncăm?

Mulți turiști străini mărturisesc că au văzut pe străzile Bucureștiului un număr mare de persoane care vomitau. Hrana "științifică" pricinuiește boli ale tubului digestiv.

ANINA... POVESTE VECHE

S'au cheltuit miliarde de lei cu speranța că din șisturile bituminoase din împrejurimile Aninei se va extrage energie, mai exact un milion de kilowați. Până azi, din banii cheltuiți, nu s'a produs energie nici măcar pentru aprinderea unui bec de 15 wați... dar construcția uzinei continuă, deși s'a dovedit că puterea calorică a șisturilor este foarte redusă. (Sub 2000 de kilocalorii la kilogram).

"BAZARUL GRIVIȚA"

O înțelegere tacită între miliții și derbedei a dus la crearea unui Bazar care se întinde pe Calea Griviței, între Buzești și Gara de Nord. Aci găsești de vânzare țigări chinezești cu 50 de lei pachetul, BT cu 35 și țigările-valută Kent cu 100 lei pachetul, etc.

Derbedeii sunt de asemenea informatori miliției. Ei "ginesc" pe cei care au mulți bani, pe cei care încearcă să schimbe dolari la negru, etc.

VEDERI DIN ȚARĂ

ÎN RSR SE MUNCEȘTE CU ENTUZIASM!

"Acestor oameni le-ar sta mai bine pe câmp", scriu cei dela "România Liberă" care nu înțeleg revolta tăcută a țăranilor.

"Câțiva dintre cei pe care-i vedeți în fotografie--adaugă scribul comunist--se aflau la ora 11, destul de bine 'grizați'."

MĂ'NNEC DAR NU MĂ ÎNTORC

Cinci Români s'au aruncat în apele Bosforului și au cerut autorităților turcești să fie trimiși în Germania, Austria, oriunde, numai să nu fie trimiși în țară.

Românii se pituleseră pe un vapor chinez "Chan Ting" care plecase din Constanța.

"Românii înaintează în trecut" este comentariul unui diplomat occidental dela București. In locul tractoarelor și camioanelor se recomandă acum căruțele cu cai și boi.

Pentru ademenirea vizitatorilor, leul a fost devalorizat. Pentru un dolar se plătesc oficial 17.50 lei. La bursa neagră cca. 50 lei.

Din 4000 de arhitecți care și-au luat diplomele în ultimii 40 de ani, un sfert au părăsit țara.

Din experiența celor care au trecut clandestin frontiera: când te apropii la vreo 30 de Km., evită orice întâlnire cu localnicii.

Vacanța școlară de primăvară a avut grijă ca să ocolească Sfintele Sărbători ale Paștelui. (5-14 Aprilie și 5-21 Aprilie pentru cei din clasele 1-VII).

Se anunță noul progres științific ce va fi realizat la sfârșitul actualului cincinal: In 1990 noua producție agricolă va fi transportată cu căruțele.

Oficial s'au produs în ultimul an 1.9 milioane tone de carne. Dacă s'ar fi produs de zece ori mai puțin și nu s'ar fi exportat carnea, Românul ar fi mâncat de zece ori mai bine.

S'a dovedit că în 1980 România pierdea zilnic cca 900 de mii de dolari exportând produse rafinate de petrol.

Din "Informația Bucureștiul", 3 Aprilie: "Te așezi ostenit și cu speranțe la o masă de restaurant și, cum vine ospătarul, ochii îți cad pe costumul lui mototolit, pătat de toate felurile de mâncare, pe cămașa silinoasă, pe mâinile...să nu mai vorbim." Ziaristul D. Săraru vorbește despre restaurantele din București.

In drumul noului canal București-Dunăre se găsea și cimitirul din comuna Crângași. Cum morții nu protestează iar viii n'au curajul să protesteze, s'a decis ca într'o noapte osemintele să fie dezgropate, puse în lăzi și trimise la o destinație necunoscută. In locul cimitirului se va construi un lac de acumulare a apei pentru viitorul canal. Aceeași soartă au avut-o și țăranii din com. Cornetu. Li s'au dărâmat casele și acum așteaptă să fie mutați în blocuri ce se vor...construi.

Pensionarii sunt forțați să lucreze 6-12 zile anual pentru înfrumusețarea orașului București. Numărul zilelor de lucru este socotit pe bază de vârstă. Pe lângă munca "voluntară" acum se ia și o Taxă Forfetară, proporționată cu pensia, tot pentru înfrumusețarea capitalei.

Ca o fericire pentru populația țării, Consiliul de Stat, a dat voie ca în zilele de 1-2 Mai autoturismele proprietate personală să poată circula indiferent de numărul de înmatriculare, cu soț sau fără soț!

Uzinele de mașini grele din București, Cluj și Iași bat apa în piuă, n'au de lucru! Pentru a ține pe muncitori ocupați, guvernul acceptă comenzi care plătesc doar leafa muncitorilor. (Nu se realizează nici un profit pentru uzul uzinelor și recuperarea banilor investiți, N.R.).

La unele secții ale Securității s'au instalat crematoare. Omul arestat dispare subit. Multe din arestări se fac când individul e în drum spre casă ori serviciu. Dacă neamurile cer lămuriri li se spune: "a fugit în străinătate."

Multe din noile blocuri construite nu au aerisire la subsol. Locatarii au dreptul la un mic spațiu, unde s'ar putea ține legumele, dar din lipsă de aer se degradează legumele,iar instalațiile de apă, în condiție de umezeală, ruginesc.

Cartierele din București unde se găsesc hotelurile internaționale și ambasadele, sunt scutite de întreruperea curentului electric. De obicei curentul este întrerupt, aproape în toate orașele țării, între orele 8:30-11 a.m., precum și seara.

Clădirea ambasadei RSR din Tripoli a fost avariată cu ocazia bombardării Libiei de către avioanele americane. Unii funcționari ai ambasadei se spune c'ar fi fost răniți. Niculiță "în numele poporului român" ,condamnă agresiunea Statelor Unite!

Milițienii cu "walki-talkies" sunt văzuți la colț de stradă. Ei supraveghează tot ce se mișcă. Se spune că o treime din populație colaborează ca informatori pentru securitate.

Unele restaurante nu mai primesc clienți începând dela ora 6 seara.

In RSR au mai rămas 23.000 de Evrei și 350.000 de Svabi și Sași.

Centrala atomo-electrică dela Cernavodă, ce trebuia să fie terminată anul trecut, se speră că va intra în funcțiune la începutul anilor 1990. Această dată a fost prevăzută înainte de a se întâmpla catastrofa dela uzina atomică din Rusia.

DIN CELE TREI COLȚURI ALE LUMII

Rubrică întocmită de ARGUS

FRĂȚIA COMUNISTĂ

Populația de origine sârbească din Regiunea autonomă Kosovo din Iugoslavia, se plânge că Albanezii, majoritari ca număr în regiune, vor să-i expulzeze din Kosovo. Un adevărat paradox comunist. Regiunea Kosovo, face parte din Republica Federativă Sârbă, dar un susținut șovinism albanez, a profitat de libertățile naționale acordate de Tito și a fost infiltrat cu agenți din Tirana, care vor alipirea cu Albania. Cât de inconștienți sunt Albanezii din Kosovo dacă cer o alipire cu Tirana, este altă poveste dar, de libertățile naționale din Iugoslavia, singurii care nu au putut beneficia sunt Aromânii, cărora le sunt interzise școlile și bisericile în limba maternă. Ce echilibru ar fi fost la ora aceasta prezența comunității aromâne, în mare număr în regiunea Kosovo,,, pot să-și dea seama acum Sârbii, și guvernul dela Belgrad. Cât despre resere, ea are legături frățești cu Africa și Asia...

MESAJUL PAPEI

Duminică 4 Mai 1986, când ortodoxia sărbătorea Invierea Domnului, în fața a peste 80.000 de credincioși, veniți să asculte cuvintele Papei, Sfântul Părinte a adresat un important mesaj către credincioșii catolici și ortodocși. El a cerut un dialog urgent și mai consistent între cele două biserici surori. "Invierea Domnului constituie evenimentul fundamental al creștinismului" a spus Papa. "Dialogul deschis cu bisericile din Răsărit ne va ajuta să putem merge pe același drum. Noi am dori să sărbătorim împreună la aceeași dată Paștele, pentrucă Mântuitorul a Inviat o singură dată. Până acum acest lucru nu a fost cu putință. Sperăm că va fi posibil în viitor". Doamne Ajută!

CONGRESUL COMUNISTILOR DIN GERMANIA SOVIETICA

Mihail Gorbaciov și Erich Honecker

Evoluția capitulării necondiționate a Germaniei, adâncește pe zi ce trece, prăpastia dintre "cele două Germanii". Cu toate ușurările pe care Germania Federală le face pe plan economic pentru a-i ajuta pe frații lor din Răsărit, propaganda comunistă lucrează din plin cu succes. Spre diferență de cei din Germania Federală, complexați de patru decenii cu o stupidă culpabilitate colectivă, jigniți mereu de partenerii din Alianța Atlantică și Piața Comună, cei din Germania comunistă, într'o abilă întoarcere a dialecticii materialiste, s'au considerat ei înșiși victime ale nazismului, neplătind nici un cent despăgubiri stăpânului sovietic. Mai lucizi în politică, Rușii au căutat să-i atragă pe Germani de partea lor, stimulându-le anumite orgolii, în special la marile întreceri sportive, unde Germanii de Răsărit vin imediat după Ruși la medaliile olimpice. In Aprilie crt. a avut loc congresul partidului comunist din Germania de Răsărit, onorat cu vizita lui Gorbaciov, exact în momentele fierbinți care au urmat după bombardarea Libiei. Punerea în scenă a unei primiri împărătești -cum comuniștii sunt maeștri în montare- a scos în evidență starea gravă de totală dependență a acestei părți din Germania, față de Ruși, o republică mai fidelă Sovietelor, decât republicile unionale. Intre pripita prezență a Președintelui Reagan la cimitirul din Bitburg și larga aclamare de câteva zile a lui Gorbaciov este o mare diferență și ceea ce este mai curios, nici un protest nu a îndrăznit să se ridice împotriva lui Gorbaciov în comparație cu marile manifestări de dușmănie adresate Președintelui Reagan. Că la acest congres, o țară capitulată fără condiții a ridicat glasul împotriva Marelui Invingător, America, este treaba Americanilor cum vor reacționa. Faptul însă că acolo s'a manifestat fățiș o politică pro-teroristă, este mai grav, și presa liber-dirijată tace, tace...

DEZERTARE SAU RĂPIRE?

Oleg Tumanov, al treilea în rang la postul de radio "Liberty", secția rusească, a dispărut misterios la 25 Februarie crt., din München, unde își are sediul acest post de radio, similar cu Europa Liberă. Asupra dispariției lui s'au emis mai multe ipoteze dar, la 27 Aprilie crt. el a părut la Moscova, la o conferință de presă, în localul Ministerului de externe sovietic.

La această conferință, Tumanov a citit o declarație în care acuza postul de radio "Liberty", că este condus de CIA. Agitat și nervos, el n'a putut să citească nici textul, calm, deși trebuia să-l fi învățat pe de rost.

La întrebările puse de ziariști în legătură cu apariția sa la Moscova, Tumanov a intrat în panică și fără a da nici un detaliu, a spus: "-Dvs. aveți dreptul să-mi puneți întrebări, iar eu am dreptul să nu răspund", după care s'a închis într'o muțenie totală. Va fi executat și el cum se spune despre celălalt dezertor , Iurcenko, care s'a întors în "patrie" după ce a divulgat o listă de spioni ruși ce activau în Occident? Comentatorii de presă care au fost prezenți la "spovedania" lui Tumanov, sunt unanim de acord că aceasta este o acțiune a KGB-ului.

ISRAELUL VA ATACA SIRIA?

Agenția de presă CBS a comunicat pe data de 8 Mai a.c., că serviciile de inteligență americane din Orientul Mijlociu cred că Israelul se pregătește pentru o ofensivă majoră împotriva Siriei.

A doua zi, în Tel Aviv, primul ministru Shimon Peres a desmințit această suspiciune. Din contra, spune ministrul apărării Israelului, Yitzhak Rabin: Siria se pregătește de mult timp pentru un război cu Israelul. Inarmarea din ultimii ani a Siriei, dovedeste acest lucru. Din anul 1982 și până acum armata Siriei a crescut cu două treimi, ajungând la un număr de peste 400.000 de soldați. Israelul are sub arme un număr de 170.000 de trupe și 370.000 de rezerviști, care pot fi mobilizați în patru zile. In plus Siria a fost înarmată de Uniunea Sovietică cu 4.200 de tancuri dintre care 1.100 sunt de tip T-72, ultimul model sovietic. Fortificațiile făcute în ultimul timp în Valea Beka din Liban, unde Siria menține 25.000 de trupe în plus, spune dl. Rabin , că președintele Siriei Hafez Assad se gândeste să recucerească înălțimile Golan, pierdute în războiul din 1967 cu Israelul.

Cu toate că Israelul ar dori să evite un război cu Siria, se speculează că un conflict în viitorul apropiat este iminent.

TURCIA ȘI PIAȚA COMUNĂ

Primirea Greciei, Spaniei și Portugaliei în Piața Comună Europeană, i-a împins pe Turci să bată la poarta de intrare a acestei piețe. Membră asociată a acestei organizații, din 1963, Turcia are drept țel, să devină membru plin cu toate drepturile și obligațiile derivând din această calitate. Țară cu o populație de 50 milioane de locuitori, Turcia aparține însă teritorial într'o proporție de 97% Asiei. Cei peste două milioane și jumătate de Turci aflați în Europa Occidentală (cei mai mulți în Germania Federală, crează deja o serie de probleme sociale, Pieții Comune, încât J. Gwyn Morgan, reprezentantul Pieței Comune la Ankara, a declarat că "anul 2000 ar fi un excelent număr rotund" pentru admiterea Turciei în Comunitatea Economică Europeană. Nu de aceeași părere sunt și Turcii. Asaf Guneri, conducătorul Grupului Zihni, a declarat: "Noi nu putem fi excluși din Europa. Noi aparținem Europei ca și Elveția fie că suntem sau nu încadrați în Piața Comună, dar pentru a crește ca Europeni, trebue să aparținem Organizației Europene și nu văd nici un obstacol ca aceasta să se realizeze până în 1995." In spatele Turciei, cu bagajele făcute și stiloul gata de semnat, stă la pândă Iugoslavia. Unitatea Europei se construiește încet dar durabil și cea mai europeană țară din Răsăritul Europei, România, este absentă dela marea Unire. Surogatul de CAER nu face decât să o ducă cu secole îndărăt.

KADAFI AMENINȚĂ BAZELE NATO-ULUI DIN CIPRU

Din Nicosia se anunță că Moamar Kadafi, conducătorul Libiei amenință să atace Ciprul, dacă bazele militare britanice de pe această insulă nu sunt desființate.

Intr'un comunicat dat publicității în Nicosia de către Ambasada Libiană în ziua de 14 Mai a.c., se arată că bazele străine britanice aflate sub comanda pactului nord-atlantic constituie un pericol pentru securitatea Libiei, Libanului și Siriei.

Colonelul Kadafi a spus: "Ciprioții trebue să desființeze bazele britanice, sau vom fi forțați într'o nouă confruntare care va însemna distrugeri pe insulă".

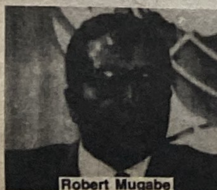
Englezii au reținut aceste baze în 1960 când Ciprul și-a câștigat independența. Bazele sunt în alertă de când Libia a amenințat să acționeze împotriva Marei Britanii, pentru rolul pe care îl are în embargoul aerian în Tripoli și Bengazi cu o lună în urmă.

"Aceste baze... au avut un rol foarte important în agresiunea barbară, bestială inițiată de Statele Unite", a spus Colonelul Kadafi.

Oficialitățile guvernamentale din Nicosia studiază această amenințare neașteptată, și nu are nici un comentariu de făcut.

Ciprul a stat de o parte în confruntarea Libia - USA și Marea Britanie.

JURĂMÂNTUL NECREDINCIOSULUI

Robert Mugabe

Robert Mugabe, Primul Ministru al fostei Rhodesii, a anunțat la cea de a șasea aniversare a independenței Statului Zimbabwe, că garantarea prin constituție a reprezentării populației albe în parlament, va fi abolită. Conform constituției, aprobate, parafate, semnate, sancționate, etc., populația albă din Zimbabwe (fosta Rhodesie) avea dreptul la 20 de mandate din cele 100, ale parlamentului țării. Marxistul Mugabe, le va anula acest drept și acesta nu este decât începutul.

Cronica internațională

de Nicolae ADAMEŞTEANU

IGNORANŢĂ, GRABĂ SAU ECONOMIE ?

Explozia uzinei atomice dela Cernobil, lângă Kiev, arătată lumii după trei zile, a fost numită de Ruși la început ca o nenorocire care a costat viața a doi lucrători. Câteva ore mai târziu, era calificată drept catastrofă și se admitea oficial pierderea a vreo două sute de vieți omenești. Americanii au fost mai corecți prin sateliții lor spioni: au anunțat catastrofa înaintea Rușilor în chiar momentul producerii ei, au evaluat cifra morților la aproximativ două mii de oameni și au atras atenția asupra pericolului ce-l reprezintă pentru țările europene norul atomic deslănțuit de explozie. In Suedia și Finlanda s'au constatat densități nepermise de radioactivitate, în Polonia și România s'au luat măsuri în consumarea laptelui și a zarzavaturilor, probabil și pentru fructe. Norul aproape mortal s'a întins în Cehoslovacia, Elveția și Sudul Germaniei, mai diluat.

Rușii au anunțat că au evacuat toată populația de zeci de mii de locuitori, pe o rază de 30 Km. Au mai cerut oficial ajutorul unor țări occidentale, ca de exemplu Germania Federală și Suedia, pentru stăpânirea catastrofei. Apoi au declarat că "întâmplarea" este total sub control, lucru care nu s'a confirmat a fi adevărat.

Ca să explicăm de ce s'a produs această catastrofă, din punct de vedere științific nu avem competență. Insă o asemenea întâmplare catastrofală ne impune unele reflexiuni.

Mai întâi, trebue să spunem că secretul nuclear nu l-au descoperit Rușii, ci difuziunea atomului a fost teoretic făcută, cred, de un savant german Habenberg. Aceste posibilități de distrugeri uriașe de orașe, țări și popoare, au fost expuse și lui Hitler, care- tocmai el - a refuzat fabricarea acestei bombe distrugătoare. Dar au realizat-o Americanii si au plătit Japonezii, care determinați de ea, au capitulat imediat.

Importanța posedării unei asemenea bombe, nu-i putea scăpa lui Stalin, care a poruncit să se realizeze și la Ruși prin orice mijloace. Cum savanții sovietici nu erau prea stăpâni pe subiect și după război nu posedau nici posibilități materiale pentru a pune în funcțiune un asemenea proiect, s'a recurs la furtișaguri, iar soții Rosenberg au terminat viața, rași în cap, pe scaunul electric. Si așa Rusia Sovietică, a realizat bomba atomică.

Cum Americanii făcuseră un pas înainte fabricând bomba cu hidrogen, prin Zaharov, au reușit-o și Rușii. Pentru această ispravă a lui, a fost făcut academician și de ani de zile trăiește cu domiciliul forțat, căci vrea - cam târziu - ca drepturile omului să fie respectate și în Rusia.

Pentrucă Americanii produc mereu noi arme pentru apărarea lumii libere, Rușii nu vor să rămână în urmă înproducerea altor arme. Americanii au înfuncțiune peste 100 de centrale atomice ce funcționează fără catastrofe, Rușii și partenerii lor mai puține dar cu catastrofe. Lumea liberă, pentru a duce o viață mai ușoară și mai plăcută, are nevoie de energie sub toate formele. Si Rusia sovietică are nevoie de energie, mai întâi pentru a se înarma. Are petrol dar îl vinde pe devize forte la prețurile fixate de ea, are gaz metan și îl vinde tot pe devize Occidentului. Dar câte nu are Rusia de vândut! Cu banii cumpără pâinea dela Americani, secrete militare și spioni. Numai că ea plătește cinstit, iar spionii îi vând marfă veche și degradată care produce catastrofe.

Si chiar dacă prezenta catastrofă se va termina fericit și pentru ei și pentru Europeni, vor surveni altele. Căci Rusia Sovietică, în nici un domeniu, cât de inofensiv, nu gândește și nu tratează cu cărțile pe față. Nu dă nici o informație, dar vrea să știe tot ce face Occidentul. Vorbește de pace, dar se pregătește de război. Vrea să sature populația, dar cumpără grâu dela Americani și carne și unt dela Piața Comună. Totul se petrece la nivelul celei mai curate excrocherii.

Catastrofa dela Cernobil, este numai un grav avertisment asupra politicii pe care Rusia o duce de 70 de ani. Căci spunea că fabrică energie atomică pentru scopuri pașnice, dar nu spunea că face arme cu plutoni! Tocmai faptul că explozia dela Cernobil se reduce la o singură uzină - și câte are Rusia Sovietică! - "ni se sparie gândul" cum zice cronicarul român, ce moarte ne pândește în fiecare clipă și cât dispreț are Rusia de viețile omenești, chiar rusești.

Uniunea Republicilor Socialiste Sovietice, cum se intitulează azi oficial Rusia de totdeauna, este un conglomerat hibrid de popoare, de limbi, de credințe de tot felul și religioase și politice, dar comunismul le ține pe toate strâns în mâna lui de fier și merg unite deci, la cucerirea lumii. Acesta este țelul. Numai că până atunci, trebue să facă față la nenumărate Cernobil, pe care nici atot puternicul N.K.V.D. nu le poate identifica și nici bănui. Probabil însă că Occidentul nu doarme. Si chiar dacă doarme, sateliții spioni lucrează zi și noapte, foarte conștiincioși, deși nu primesc nici salarii, nici decorații. Occidentul știe mai multe despre Rusia. □

GERMANIA FEDERALĂ ŞI S.D.I.

Ca să fiu sincer nu știu prea multe (ca să nu zic nimic) despre SDI. Stiu în general, că este un proiect american pentru crearea unui satelit, propulsat de o rachetă, care distruge chiar dela lansare orice rachetă lansată de adversar, împotriva lui.

Stim cu toții că lumea liberă, apărată de Statele Unite ale Americii, are un singur adversar: Rusia Sovietică. Si mai știm că ea posedă rachete cu care poate bombarda orice colț al globului. Rachete cu mai multe capete nucleare fiecare. Acestea le au desigur și Americanii, dar ei vor să evite distrugerea vieții umane, animale și vegetale pe glob. De aceea s'au grăbit să construiască această armă, ca un scut sigur de apărare: căci bombele agresoare pot fi distruse și în aer și în hangare, instantaneu. Deci această amenințare dispare, putem dormi liniștiți.

Mai rămâne războiul convențional, cu raniță, pușcă, mitralieră și lopățică Lineman, plus tancurile din ce în ce mai groaznice. Dar și aici Americanii și Francezii ne spun să stăm liniștiți, căci au bomba cu neutroni.

Lumea liberă s'a arătat cam rezervată la propunerea americană de a realiza SDI. Nu din motive financiare, care sunt deja garantate de Americani. Se teme, atunci, de represiune sovietică? Nici aceasta nu pare verosimil, căci pe teritoriul acestor țări ce se răsfață în prea multă libertate, există situate rachete americane. Un răspuns precis - nici măcar aproximativ - nu se poate da. Căci dacă de 40 de ani trăim sub presiunea amenințării cu un război nuclear, nu înțelegem de ce să nu scăpăm de el, dacă Americanii au găsit leacul. In viitoarele luni sau viitorii ani, poate vom găsi o fărâmă de adevăr.

Singura țară care a contractat scris, că este dispusă să contribuie științific și numai în uzarea pașnică a acestei noi descoperiri, a fost Germania Federală, adică cea liberă. Si desigur vor veni și Japonezii, dacă n'au semnat deja cu mult în urmă o colaborare cu Americanii la proiectul SDI.

Cum a avut Germania Federală curajul să participe la acest proiect (iluzoriu cum spun mulți)? Să privim faptele în sens realist. Numai în acest secol Germania a pierdut două războaie în care au murit zece milioane de tineri. A fost împărțită în două state, totul și total artificial. Dar poporul german are un geniu al realizării tehnice, pe care nu îl au alte popoare care au idei ce rămân nerealizate. Este și un popor foarte muncitor și conștiincios în munca lui, care s'a impus - nu de azi - pe întregul glob. Are cea mai stabilă monetă din lume, cea mai redusă cotă de inflație. Standardul de viață al ultimului Fritz, începe să facă concurență celui american. Libertatea, deși prea mare- scandaloasă aș spune eu - nu deranjează obiectivele statului. Si mai ales să nu uităm, că Germania Federală este primul obiectiv al unei agresiuni sovietice împotriva lumii libere. Si totuși își permite să semneze aderarea la SDI, precum și la Eureka. Germanii sunt un popor care se pasionează de marile descoperiri, pe care le face el însuși sau le vede la alții. Să nu uităm că ei au descoperit și au pus în funcție rachetele, iar în ce privește bomba atomică, tot ei au găsit secretul ei.

Dacă îmi amintesc bine, revista sovietică "Timpuri noi", scria cu vreo 30 de ani în urmă că între acaparările făcute de Americani în Germania lui Hitler, a fost și confiscarea a 22 mii de brevete, în valoare de peste 40 de miliarde de dolari. Dar Rușii, sunt gata să înjure pe ceilalți, care au luat mai mult ca ei dela un om căzut la pământ. De altfel, Germania Federală colaborează de ani cu USA în construirea unor avioane, care iau în plasă în stratosferă, sateleții sovietici. Pentru ce geniul ei tehnic n'ar colabora și la SDI?

Participarea Germaniei Federale - sub anumite condiții - îmi dă convingerea că SDI (inițiativa apărării strategice, cum se traduce în românește prescurtarea americană), conține și o aplicare pașnică. Să ne gândim la două produse: dinamita inventată de Nobel și forța atomică. Ambele în caz de război, aduc moarte și pustiiri, dar utilizate în scopuri pașnice, câtă muncă de rob, câte oboseli și sudori economisesc și ce frumoasă devine viața noastră pe acest pământ.

Atunci de ce Rusia Sovietică face atâta larmă în omenire, pentruca Americanii să nu fabrice SDI? Manifestațiile împotriva acestei "inițiative de apărare strategică" a lumii libere a atins culmi de istorie. Dar ea va fi fabricată. Cui îi strică ea planurile? Prea mult nu trebue gândit: planuri de agresiune împotriva lumii libere, are numai Rusia Sovietică. Si ea lucrează de ani la asemenea arme. Ii lipsește însă tehnologia ca să facă o asemenea drăcovenie.

Insă când mă gândesc la faptul că Rușii cu comunismul lor vor să cucerească nu numai acest glob, ci întregul univers, o întrebare terestră îmi vine mereu în minte: de ce nu pot produce pâinea în propria lor țară, atât de bogată în cernoziom și trebue să o plătească cu bare de aur, la diverse țări pe întreg globul? Căci cu burta goală și flămând, nu poți crea prea mult și imediat.

Cam așa, zic eu, trebue să te gândești să faci un război fie pe pământ sau în astre. □

Efemeride

Cea mai puternică țară a lumii libere, Statele Unite ale Americii, nu vrea să învețe din lecțiile istoriei. Animată de un romantic spirit al libertății, uluiește prin acțiuni de mare competență militară și dezamăgește prin superficialitate politică. Nu putem crede că aparatul de informare și elemente incontestabil bine pregătite lipsesc Americii. Nu știm însă cine este în realitate consilierul care prezintă Președintelui, concluzia pentru ultima decizie, pentrucă undeva, informațiile, deciziile și acțiunile, surprind prin felul în care sunt aplicate.

Vom porni dela acțiunea Statelor Unite împotriva Libiei! Un act dur de revanșă și o lecție cu nuiaua, împrăștietorilor de violență, denunțați lumii cu numele de teroriști. Nimeni, absolut nimeni nu poate fi de acord nici cu mitralierea pasagerilor care așteptau la coadă pentru biletele de avion, nici cu exploziile în aer ale avioanelor de pasageri. Trupurile fără viață, sfârtecate, ale copiilor, femeilor, bătrânilor și ale tuturor victimelor, sunt un act de acuzare, fără drept de apel. Dar și revanșa care lasă pe teren aceleași trupuri de copii și nevinovați, nu poate fi recomandată.

Teroriști și războaie au fost de când lumea și vor continua să fie, oriunde și oricând există cauze care le provoacă și le alimentează. Toată istoria lumii plină de asasinate politice este o cronică a terorismului. Ca și războaiele însă, care se desfășurau pe câmpurile de luptă între combatanți anume pregătiți, terorismul se reducea numai la exterminarea elementului politic ce stătea în cale.

Dela apariția aviației de luptă, care poate ataca în spatele frontului inamic, și etica războiului - atâta cât era- a fost abolită de combatanți. Dezastrele bombardamentelor aeriene au avut o pondere mai mare în decizia învingătorului decât confruntarea pe front. Japonia a cedat după "ciuperca atomică" dela Hiroshima și Nagasaki și nu în luptele din junglă și insulele Pacificului.

Experiența războiului a fost folosită și de teroriști, sub forma de partizani în spatele frontului sau asasini ordinari în vreme de pace. Aruncarea în aer a hotelului "King David" la fel cu cel din Odesa, asasinarea dascălului non-violenței, Mahatma Gandhi, atentatul dela Marsilia, unde și-au pierdut viața Regele Alexandru al Iugoslaviei și Louis Barthou, împușcarea lui Dollfuss în 1934, bomba dela senatul românesc pusă de Goldstein în 1922, împușcarea olimpicilor la München, bombardarea lagărelor de refugiați arabi, atentatele Bascilor, Irlandezilor, Corsicanilor, altele și altele, sunt toate acte de terorism, lărgind aria crimei dela individul responsabil la populația nevinovată.

Poate rezolva terorismul, individual sau de stat, criza politică? Categoric nu! Si acest răspuns vine dela cel mai mare terorist al secolului, Lenin.

Analizând atentatul împotriva țarului, în care a fost arestat, condamnat și executat și Sașa Ulianov, fratele mai mare al lui Vladimir Ilici-Lenin, acesta din urmă a spus că atentatele izolate nu rezolvă nimic. A fost împușcat un țar, vine alt țar, poate mai rău decât cel asasinat. Si Lenin recomanda revoluția totală, împotriva întregii clase conducătoare.

Nu putem fi de acord cu ideile lui Lenin și istoria a demonstrat pe viu, în revoluția comunistă, că înlocuirea unei clase superioare cu una inferioară, cum este clasa proletară, este mai dezastruoasă decât înlocuirea țarilor.

Ce legătură au acestea cu bombardarea Libiei?

Statele Unite au bombardat punctele nevralgice ale terorismului libian din Tripoli și Benghazi și reședința lui Kadafi, cu intenția de a paraliza terorismul pornit din Libia dar mai cu seamă cu lichidarea prin surprindere, a lui Kadafi. Norocul Arabului că nu se afla la reședință. Admițând însă cazul că bombardamentul l-ar fi prins pe Kadafi în locuință și l-ar fi strivit sub dărâmături, s'ar fi lichidat terorismul?

Terorismul nu poate fi lichidat chiar dacă va fi omorît Kadafi. Poate pentru moment ar scădea din intensitate dar va apărea sub alte forme. Terorismul nu poate fi lichidat până nu se lichidează cauzele care l-au creat. Si acestea sunt, printre altele: Problema palestiniană, ocuparea teritoriilor arabe de către Israel și Statutul Ierusalimului. Ce amestec au Statele Unite în acest conflict? Sprijinul total, fără discernământ pe care îl dau Israelului, punându-se din situația de mare putere, neutră, cu reale posibilități de arbitrare în acest conflict, în postura de brigadă de șoc, condusă de Israel. Politică greșită, ce nu folosește nici Statelor Unite nici Israelului.

Cine câștigă din acest complicat conflict? Ursul siberian, care știe să tragă toate foloasele, din care cel mai important, prietenia lumii arabe, a fanatismului musulman, care a demonstrat că este o reală putere.

Lumea liberă a rămas în urma evenimentelor. Dela capitularea necondiționată a Germaniei, lumea liberă nu știe la ce-i folosește libertatea. După războiul coreean și acceptarea Cubei comuniste, după dezastrul psihologic din Vietnam, lumea liberă nu s'a ridicat încă de pe podea. Armistițiul cu comunismul este cea mai mare eroare în care se complace lumea liberă. Nu există pace cu dușmanii păcii. Până ce comunismul nu va capitula necondiționat în fața lumii libere, orice încercare de lichidare a terorismului este o simplă amăgire.

CRONICA VREMII

CRUCIADA ROMÂNEASCĂ DIN 1941

——Ion BOIERU——

La 21 Iunie 1941 armatele române au trecut Prutul, ca să recucerească Basarabia, cea străveche şi românească. Pentru poporul român era vorba de o restaurare istorică şi juridică, în cadrul unei legitimităţi ireversibile. Pământul românesc al Basarabiei fusese încălcat cu brutalitate armată şi violenţă morală, de către Sovieticii bolşevismului rusesc, în sfidarea tuturor consemnărilor de tratate internaţionale.

In momentul acela, din Iunie 1941, întregul popor român a avut intuiţia colectivă, naţională, a unei reintrări în ordine de drept, prin trecerea Prutului, care era o graniţă artificială, impusă cu forţa militară şi politică a Moscovei şi cu perfidia alianţelor celor mai nefireşti ale Kremlinului roşu, bolşevic. Nici un partid politic român nu s'a opus recuceririi Basarabiei. Odată cu depăşirea Nistrului, s'au produs oarecari divergenţe de opinii şi orientări politice, determinate de ideologii şi simpatii pentru anumite alianţe europene, care se confruntau în Europa răvăşită din vremea aceea.

Adevărul este că, în 1941, România nu mai era încadrată în nici un sistem de alianţe, şi nici o putere continentală sau mondială nu garanta integritatea teritorială statală, a unei ţări mici, de margine, la încrucişare de puteri armate, ideologii contradictorii şi de tensiuni permanente. România a rămas descoperită şi ameninţată atât de colosul german, în politica lui de "Drang nach osten", cât şi de monstrul sovietic, expansionist pe plan mondial şi cu o ideologie anti-umană şi satanică în imortalitatea ei fundamentală.

Singura alternativă românească, în condiţiile istorice de atunci, erau baricadele de luptă împotriva bolşevismului comunist. Era o alternativă impusă de realităţi; era un imperativ istoric. Era o ocazie unică de a fi angajat într'o cruciadă anti-bolşevică. Bolşevismul ameninţa însăşi existenţa istorică a neamului românesc şi denunţa, prin concepţia sa marxistă, materialistă, spiritualitatea şi concepţia creştină de viaţă a Românilor. O alianţă cu Moscova ar fi echivalat cu o sinucidere naţională, o trădare directă şi un pact de moarte. Spiritualitatea, cultura şi civilizaţia creştină românească nu putea face concesii politice sau ideologice cu Moscova roşie, şi nu putea capitula în faţa bolşevismului marxist. Cu tradiţiile, valorile, idealurile şi aspiraţiile naţionale, nu se poate negocia. Pentru toate acestea se moare, dar poporul nu capitulează.

Fiind ţară de margine, la limitele răsăritene ale Europei, România ca şi poporul român a cunoscut într'o formă concretă, directă, structurile şi obiectivele bolşevismului rusesc şi s'a aşezat ca un zăgaz puternic în faţa tendinţelor acestuia de a pătrunde în Europa. De veacuri, Românii au apărat spiritualitatea Europei şi au avut conştiinţa Europei creştine, pe care o vroiau cucerită, de data aceasta, barbarii bolşevici, din Moscova. Ţările occidentale erau destrămate în puterea lor politică, socială, ideologică şi morală. Alianţele lor erau şubrede şi ineficace. Poporul francez era defetist, Anglia avea o viziune insulară, oarecum deslegată de presiunile sovietice. Mai gravă, însă, era ignoranţa care domnea în Occident, în raport cu implicaţiile unei revărsări bolşevice asupra Europei.

In faţa acestei stări generale, de declin al Occidentului, Rusia Sovietică mărşăluia la lumina zilei spre împlinirea obiectivelor sale, de cucerire a lumii, şi a Europei în primul pas. Nici perfida alianţă a Moscovei cu Germania (1939) şi nici absurda alianţă cu Anglia (1941) n'au fost realizate ca o platformă de salvare a Europei. In oricare din aceste alianţe, Rusia Sovietică a ţintit la dominarea Europei, cu ajutorul puterilor occidentale.

România nu s'a lăsat înşelată de fantasmagoriile politice ale Moscovei. Ea a ales calea dură a războiului, a sacrificiilor şi jertfelor, pentru apărarea integrităţii ei teritoriale, naţionale, morale şi europene. A pornit cruciada creştină şi europeană. Poporul român a luptat pe baricade naţionale şi creştine. Cu conştiinţa că îşi apără ţara, trecutul, mormintele, pământul, strămoşii şi credinţa creştină; dar şi Europa, care era atunci neputincioasă, în toate cele ale sale.

Pătrunderea românească în imperiul sovietic, a adus revelaţii fantastice poporului luptător -soldaţilor viteji- căci aceştia au cunoscut toate "înfăptuirile" negative al societăţii bolşevice. Soldaţii români au văzut cu proprii lor ochi carenţele şi lipsa de umanism creştin al vieţii sovietice, la faţa locului.

Prin chiagul tradiţiilor şi valorilor sale strămoşeşti şi prin structura sufletească poporul român nu putea accepta, nicidecum, concepţia marxismului bolşevic. Prin cunoaşterea directă a realităţilor din iadul sovietic, soldatul român a devenit un campion al luptei anti-comuniste. Un campion neînfricat, al unei noi cruciade creştine, pe platforma morală şi ideologică a căreia vor veni, mai târziu, şi cei ce n'au înţeles atunci, şi cei ce au avut îndoieli sau slăbiciuni, faţă de ameninţarea totală a comunismului rusesc, pentru lumea europeană şi creştină.

Dreptatea cauzei româneşti, aşa cum s'a definit aceasta în 1941, s'a verificat până la ultima iotă, în ultimii 45 de ani.

Odată cu recucerirea Basarabiei, poporul român, a recucerit şi adevăratele valori ale spiritualităţii europene. Basarabia era pământ românesc şi cetate de apărare a Europei milenare. Dacă astăzi Europa îşi vindecă rănile şi îşi reface propria identitate culturală şi istorică, destul de încet, de altfel, această refacere a fost posibilă şi prin contribuţia românească, care a luptat în numele ei.

Ce avantaje ar fi existat pentru Europa dacă România s'ar fi înregimentat în 1941 în lagărul sovietic ? Care ar fi fost aportul său moral, naţional şi ideologic? Absolut, nici unul. Căci nu există moralitate în asocierea cu bolşevismul. Şi poporul român a avut intuiţia acestui adevăr de căpătâi încă din tranşeele primului război mondial, în Moldova, unde n'a putut pătrunde infecţia comunistă a bolşevicilor ruşi, în sufletele ţăranilor ostaşi.

Şi astăzi poporul român suferă pentru cruciada sa anti-comunistă, dar de data aceasta, ca o ironie crudă a istoriei, prin iresponsabilitatea morală a unor factori politici, sub călcâiul sovietic. Moscova nu iartă poporul român pentru cruciada sa creştină şi naţională din 1941. Iar Occidentul nu şi-a revenit încă din stările de amăgire şi nu are încă închegată adevărata viziune a lumii şi a propriei sale existenţe -istorice şi spirituale. Occidentul nu are încă curajul să facă ceea ce se cuvine pentru apărarea sa, şi pentru pacea lumii.

La împlinirea celor 45 de ani dela pornirea cruciadei româneşti, anti-bolşevice, creştine, ne întoarcem cu gândul şi cugetul la măreaţa ridicare a acestei cruciade, care nu s'a terminat şi credem cu tărie că lumea liberă -Occidentul- va trage învăţăminte rodnice şi se va alătura acesteia. □

Pentru orice schimbare de adresă, anunţaţi redacţia ziarului cu cel puţin 4 săptămâni înainte.

CUVÂNTUL ROMÂNESC
THE ROMANIAN VOICE
ISSN 0705-8365
Redacţia şi administraţia:
P.O. BOX 4217
STATION D.
HAMILTON, ONTARIO
L8V 4L6
CANADA
TELEPHONE:
(416) 387-1832

CUPON DE ABONAMENT

(COMPLECTAŢI CU LITERE DE TIPAR)

☐ NOU ☐ REÎNNOIRE

NUMELE DE FAMILIE ....

PRENUMELE ....

STRADA/Nr ....

ORAŞUL .... STATUL/PROVINCIA ....

COD POŞTAL .... ŢARA ....

PREŢUL UNUI ABONAMENT PE AN ESTE:

$30 ÎN SUS -ABONAMENT DE SPRIJIN-
$25 PENTRU EUROPA ŞI INSTITUŢII
$20 CELELALTE CONTINENTE

NOTE ŞI COMENTARII

NOI, MAGHIARII ŞI TRANSILVANIA

Este, credem, îndeobşte cunoscut faptul că nu noi Românii, ci Maghiarii de peste hotare, au încercat să redeschidă problema pe tema Transilvaniei, leagănul românismului, care şi-a regăsit sălaşul la sânul Patriei Mame, după cel de al doilea război mondial. Şi asta, pentru motivul că minoritatea maghiară din Republica Socialistă România, ar fi persecutată.

Nu este în intenţia noastră, pentru a respinge propaganda şovină maghiară, de a deveni avocaţii guvernului dela Bucureşti, a cărui neomenie şi cruzime inumană am dat-o în vileag şi am subliniat-o încă dela apariţia primului număr din ziarul nostru, acum zece ani. Ne vedem însă siliţi să luăm o atitudine, nu duşmănoasă, ci potrivnică deşănţatei propagande maghiară ,dat fiind faptul că la baza ei se află cu totul altceva decât un protest în favorul consângenilor lor din R.S.R. Acolo, in acel gulag infernal, persecuţia nu este îndreptată numai asupra unui anumit grup minoritar, ci este absolut generală. Orice individ, indiferent de originea lui etnică sau rasială, de îndată ce s'a făcut vinovat de a avea o altă opinie decât cea a guvernului este considerat drept "duşman al poporului" şi ca atare, tratat în consecinţă. Românii nu fac caz separat dela această linie satanică de conduită a guvernului lui Nicolae Ceauşescu, suferind de-a valma cu toţi ceilalţi concetăţeni, deprivări şi grele şi amarnice persecuţii, schingiuiri şi moarte.

Ce-i doare însă cu adevărat pe Maghiari, nu-i atât suferinţa fraţilor lor din România, ci faptul că după al doilea război mondial, s'a rectificat nedreptatea istorică a DICTATULUI DELA VIENA din 1940, Transilvania redevenind trup din trupul României. Acest lucru, fireşte, Maghiarii, oriunde s'ar afla ei, nu-l pot uita atât de uşor. Toba cu "persecuţiile" urmaşilor lui Atila din R.S.R., pe care o bate până la isterie exilul maghiar, este doar o trambulină politică a vremii pe care o trăim când se vorbeşte atât de mult de "drepturile omului", dela înălţimile căreia se încearcă catapultarea problemei Transilvaniei.

Când vine însă vorba de "drepturile omului", când vine vorba de "persecuţii" faţă de alte naţionalităţi conlocuitoare pe aceleaşi meleaguri, Maghiarii ar trebui s'o lase mai moale, ca unii care, pentru întâia oară în Europa, au practicat genocidul faţă de naţionalităţile din Imperiul Austro-Ungar.

La sfârşitul anului 1985, dl. Traian Golea din Miami Beach, Florida, a publicat în colecţia "Romanian Historical Studies", o carte bazată pe documentele secrete maghiare, apărută în anul 1941 în două versiuni: germană şi italiană în editura Dacia din Bucureşti, o ediţie în limba engleză sub titlul: HUNGARY'S STRUGGLE TO ANNIHILATE ITS NATIONAL MINORITIES de Zenobius Păclişanu. Cartea aceasta s'a tipărit în 1600 exemplare, dintre care 1200 au fost trimise unor senatori şi deputaţi americani, precum şi celor mai mari biblioteci şi universităţi din Statele Unite şi ale ţărilor de limbă engleză.

Cartea aceasta se complectează cu două capitole ale editorului, demne de remarcat şi anume: "ASPECTE ALE REVIZIONISMULUI MAGHIAR" şi "CRIMELE SI UCIDERILE IN MASSA COMISE DE ADMINISTRATIA UNGARA IN NORDUL TRANSILVANIEI IN INTERVALUL 1940-1944".

Documentele prezentate în aceste două capitole, sunt nespus de bine venite, întregind dovezile de inumanitate ale Maghiarilor comise împotriva Românilor din Transilvania, descrise de Zenobius Păclişanu în cartea lui bazată pe o serie de documente secrete maghiare, ce nu pot fi negate de Maghiarii de peste hotare.

Sunt credem de admirat, lupta şi sacrificiile personale ale d-lui Traian Golea, pentru a deschide ochii opiniei publice mondiale pe o temă ce a fost deja rezolvată de istorie, cu privire la Transilvania.

"Cine seamănă vânt, culege furtună" glăsuieşte un proverb românesc, căruia-i putem adăuga drept complectare: un altul, tot atât de adânc grăitor: "Dacă tăceai, filosof rămâneai".

Poporul român nu poate fi făcut vinovat de persecuţiile şi crimele guvernului comunist al lui Nicolae Ceauşescu şi aceste persecuţii şi crime, n'au nici o legătură cu Transilvania.

Nicolae NOVAC